

ÅRSRAPPORT 2019

Rädda Barnen

100 ÅR

100 ÅR
PÅ BARNENS SIDA

Produktion: Rädda Barnen 2020

Projektledning: Josefin Dufbäck

Skribent: Frida Willén

Layout: Henrik Nordgren

Fotografier: Omslag: Kate Stanworth/Save the Children

Del 1, Årsredovisning: Save the Children

Del 2, Effektrapport: Elena Heatherwick/Save the Children

Del 3, Hållbarhetsrapport: Hanna Adcock - UK Stories Team

För övriga bilder finns fotoinformation i anslutning till bilden.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Förord.....	sidan. 4
Årsredovisning.....	sidan. 7
Effektrapport.....	sidan. 60
Hållbarhetsrapport.....	sidan. 89

Rädda Barnens integrerade årsrapport över verksamheten 2019 består av tre delar; årsredovisning, effektrapport och hållbarhetsrapport.

I **årsredovisningen** kan du läsa om Rädda Barnens grundläggande idéer och om organisationen, få information om det ekonomiska utfallet och en analys av vad som påverkat organisationen det senaste året.

I **effektrapporten** berättar vi om Rädda Barnens resultat för barn, genom berättelser och kvantitativa data.

Hållbarhetsrapporten beskriver hur Rädda Barnen ser till att verksamheten är långsiktigt hållbar och hur vi arbetar för att ta socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar.

Förord

En 100-åring på väg in i framtiden.

När vi nu blickar tillbaka på 2019, vill vi börja med att nämna årets 100-åring. År 2019 fyllde Rädda Barnen jämnt. Vi har nu arbetat tillsammans med barn för barns rättigheter i ett sekel, och förbättrat livet för över 1 miljard barn.

Det var för 100 år sedan historien om barns rättigheter tog sin början. Världskriget var slut, och i England nås den brittiska filantropen Eglantyne Jebb av nyheten att tre miljoner europeiska barn svälter. Krigets segrare har utfört en handelsblockad mot tyska hamnar, och blockaden slår hårt mot barnen på kontinenten. Samtidigt härjar spanska sjukan runt om i Europa.

För Eglantyne blir detta en bekräftelse på vilka som är de största offren i krig. "Every war is a war against children", konstaterar hon, och bildar kort därefter Rädda Barnens internationella organisation, Save the Children.

Eglantyne menar att barn ska respekteras och tas på allvar, och är en av de första att mynta begreppet "barnets rättigheter", vilket var en radikal syn år 1919.

Ett halvår därefter, sluter tre kvinno- och fredsaktivister upp i kampen om barnen. I november 1919 bildar Ellen Palmstierna svenska Rädda Barnen. Bland de aktiva i organisationen återfinns journalisterna Elin Wägner och Gerda Marcus. Genom upprop, informationsspridning och vädjanden väcker Rädda Barnen allmänheten till insikt om vad som händer i Europa, där nöd och umbäranden efter kriget drabbar särskilt barnen.

Under det 100 år som följer bevakar Rädda Barnen omvärlden och hjälper barn i akut nöd, samt bedriver ett långsiktigt arbete för barns rättigheter. Oavsett var de befinner sig och vilka de är.

Under andra världskriget administrerar vi fadderhjälp till 25 000 barn i främst Finland, Norge och Danmark. Under Vietnamkriget på 70-talet tar vi ställning för alla barn, oavsett vilken sida om stridslinjen de befinner sig. Efter folkmordet i Rwanda på 90-talet har många barn tappat bort sina föräldrar i kaoset efter kriget. Rädda Barnen sätter då upp en verksamhet som spårar och återförenar familjemedlemmar.

Efter tsunamin samlar vi in mer pengar än någonsin och når omkring en miljon människor med våra insatser, och när det dödliga ebolaviruset bryter ut 2014, finns vi på plats i Sierra Leone, Guinea och Liberia, och når över 2 miljoner barn med mediciner och preventiva åtgärder.

År 2015 när flyktingkrisen är ett faktum finns vi på plats hela vägen. I konflikt- och katastrofområdena, längs flyktvägarna och i mottagarländerna. Teamet på vårt sök- och räddningsfartyg undsätter nära 10 000 människor varav 1 500 barn, ur vågorna på Medelhavet.

När situationen för flyktingarna var som mest kritisk i Sverige och många stod handfallna, var våra lokalföreningar redo. När det kom bussar med trötta och chockade barn och föräldrar, var våra eldsjälar där och välkomnade dem in i en föreningslokal som erbjöd lek, samvaro och aktiviteter. Under åren har våra lokalföreningar gjort en stor insats för att integrera både barn och föräldrar i det nya svenska samhället.

Samtidigt har vi hela tiden haft ögonen på en annan målgrupp, regeringar och andra makthavare. Under 70-talet bedriver vi en intensiv kampanj för att stoppa våld och aga mot barn. Det resulterar i att Sverige år 1979, som första land i världen, får en lag mot barnaga.

1994 lanserar Rädda Barnen tillsammans med andra organisationer en kampanj mot landminor och 1997 hade kampanjen stöd från över 100 organisationer. Samma år skriver 120 länder under "The Ottawa Convention", som förbjuder landminor, och vi tilldelas Nobels fredspris.

Hela tiden har vi drivits av vår övertygelse att verklig hållbarhet bygger på att agera i tid och över tid, och vår position som världens största, självständiga barnrättsorganisation, ger oss utrymme och räckvidd att på riktigt göra omedelbara och bestående skillnader för barn, varje dag.

Varje krig är ett krig mot barn, konstaterade Eglantyne Jebb för 100 år sedan. Tyvärr är detta en sanning även idag. Vi lever i en tid där krig ständigt pågår mot barnen.

Dagens konflikter ser annorlunda ut än förut. Krigen pågår längre än förr, och utkämpas allt oftare i städer och byar mitt bland civilbefolkningen. Idag lever nästan vart femte barn i krigsdrabbat område.

Barn drabbas oproportionerligt av den här brutala utvecklingen när infrastruktur ödeläggs, och hem, skolor och sjukhus attackeras. Under året har vi bevittnat hur allt fler barn utsätts för ofattbara fysiska och psykiska krigstrauman, svälter, samt drabbas av sjukdomar som enkelt skulle kunna förebyggas. Vi ser också att barn inte kan gå i skolan, tvingas på flykt och rekryteras till väpnade grupper.

Rädda Barnen arbetar outtröttligt för att dessa barn ska få överleva och utvecklas. Bland annat finns vi i Jemen, Syrien, Somalia, Sydsudan, Demokratiska republiken Kongo och Myanmar.

"Lyssna inte på mig, lyssna på forskarna". Så sa Greta Thunberg när hon talade om de globala klimatförändringarna inför amerikanska kongressen i höstas. Det gör Rädda Barnen. Vi lyssnar och vi handlar därefter.

Under 2019 har klimatfrågan kommit att bli allt mer akut. Forskare är eniga om att klimatförändringar bidrar till att klimatrelaterade katastrofer sker oftare och blir mer förödande. I katastrofernas förödelse är det barnen som drabbas hårdast.

När översvämningar, bränder och torka gör att skördar uteblir, förlorar familjer sina inkomster. Då hotas barns tillgång till mat, rent dricksvatten och vardagliga saker som att ha möjlighet att tvätta sig. Många barn får hoppa av skolan för att leta efter vatten när källor närmast hemmet sinat, eller skaffa ett jobb.

Men, det finns många konkreta åtgärder som kan vidtas. Rädda Barnen är först på plats och sist att lämna när barn drabbas av klimatförändringar. Vi utför både preventiva åtgärder samt insatser, under och efter en katastrof.

Det finns alltså en stark koppling mellan en hållbar värld och barns bästa. Men det behövs en till komponent för att cirkeln ska slutas, nämligen bolagens ansvar. På Rädda Barnen arbetar vi hårt för att företag ska spela en positiv roll för barn. Trots år av arbete från många aktörer är det idag enligt ILO hela 168 miljoner barn som fortfarande utför barnarbete. Barnarbete leder till att barn inte hinner eller orkar gå i skolan, vi agerar kraftfullt för att vända denna utveckling.

I Sverige fortsätter vi att göra det vi ska. Vårt arbete för barn i migration, barn i fattigdom och barn som utsätts för våld, det avstannar aldrig.

Under året har vi sett att skillnaderna mellan de som har och de som inte har blir alltmer markanta. Familjepolitikens fattigdomsreducerande effekt har minskat betydligt i Sverige över tid.

I dagsläget får fler barn hitta på att de inte har lust att spela fotboll för att det inte finns pengar till deltagaravgift, och fler barn får ringa sig sjuka inför skolutflykten där de förväntas betala för lunch. Vi ser också att nyanlända barn hamnar i kläm i det svenska asylsystemet. Detta beroende på en restriktiv och strängare lagstiftning, samt exceptionellt långa handläggningstider.

Under 2019 har vi också uppmärksammat att våld mot barn är ett folkhälsoproblem. Vi vet genom forskning att fysiskt och psykisk misshandel har starka samband med dåliga skolresultat, men också problem senare i livet, såsom kriminalitet, alla typer av beroenden, dålig ekonomi samt hjärt- och kärlsjukdomar. Våldet blir en ond spiral som riskerar att staka ut hela livet.

I slutet av 2019 drabbades världen av Covid-19, som har fått förödande konsekvenser runt om i världen. Barn är i frontlinjen i den här krisen, genom att riskera att förlora sina föräldrar, sin skolgång och inte minst de långsiktiga konsekvenser av viruset som vi ännu inte sett vidden av. Rädda Barnen har snabbt agerat för att skydda de mest utsatta barnen.

Trots att ekonomi, migration och barns hälsa i högsta grad är politik, och trots att vi tycker olika beroende på värderingar och erfarenheter, kan inte barns rättigheter sättas ur spel av politiskt tyckande. Enligt barnkonventionen har barn speciella rättigheter som måste tillgodoses. På Rädda Barnen arbetar vi outtröttligt för att sätta barnens rättigheter högt på den politiska agendan.

Under året har vi sett en misstro från unga mot vuxna. Världen över har barn och unga skolstrejkat för klimatet och upprepat att klimatförändringarnas negativa konsekvenser utgör ett brott mot barns rättigheter. Unga har tydligt förklarat att vuxna inte tagit ansvar, och att de har misslyckas med att skydda barnen genom att ignorera klimatkrisen.

På Rädda Barnen vill vi utmana de orden och visa att vi vuxna, tillsammans med barnen, tar ansvar. I 100 år till om så behövs.

Lise Bergh

Ordförande

Helena Thybell

Generalsekreterare

DEL 1

ÅRSREDOVISNING 2019

Rädda Barnen

Innehåll

Förvaltningsberättelse	10
Allmänt om verksamheten	10
Det här är Rädda Barnen	10
Vi är en barnrättsorganisation	10
Vårt arbete utgår från barnkonventionen	10
Vi utgår från barnens verklighet	11
Vi jobbar i partnerskap med andra	11
Vi är en lokal och global organisation	11
Vi är en medlemsrörelse	11
Vi finns i mer än hälften av världens länder	13
Så här styrs Rädda Barnen	13
Medlemmar	13
Verksamhetskonferens 2019	13
Nyckeltal medlemmar	13
Riksstyrelsen	14
Arvoden	14
Utskott 2019	14
Child Safeguarding	16
Valberedning	16
Revisorer	16
Rädda Barnens kansli	16
Ledningsgrupp	16
Anställda	17
Yrkeskategorier	17
Lönepolicy och lönestruktur	17
Generalsekreterarens villkor och uppdrag	18
Rädda Barnens aktiebolag	18
Intern kontroll och revision	18
Hållbarhetsupplysningar	19
Finansiella instrument	19
Resultat och ställning	19
Intäkter	19
Medlemsavgifter	20
Gåvor	20
Bidrag	22
Kostnader	23
Ändamålskostnader	24

Rädda Barnens årsrapport 2019

Internationellt.....	26
Medlemskostnader.....	26
Insamlings- och administrationskostnader	27
Resultat.....	27
Avkastningsresultat.....	27
Förvaltade stiftelser	28
Väsentliga händelser under räkenskapsåret	28
Viktiga externa faktorer.....	28
Viktiga förändringar i verksamheten.....	29
Framtida utveckling.....	30
Resultaträkning.....	39
Balansräkning.....	41
Förändring av eget kapital	43
Kassaflödesanalys	44
Noter till resultat- och balansräkning.....	45
Verksamhetsintäkter.....	45
Verksamhetskostnader	46
Tillgångar, skulder och avsättningar	46
Eget kapital.....	47
Eventualförpliktelser	47
Kassaflödesanalys.....	47
Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar.....	47
Koncernredovisning	47
Årsredovisningens undertecknade.....	56
Revisionsberättelse	57
.....	58
.....	59

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Det här är Rädda Barnen

Vi är en barnrättsorganisation

Rädda Barnen är världens största självständiga barnrättsorganisation, fokuserad på hållbara insatser – akuta och långsiktiga. 2019 markerar 100 år sedan Rädda Barnen grundades, och redan då visste vi att enbart arbeta med kortsiktiga insatser inte räcker. Vi tror att verklig hållbarhet bygger på att hjälpa i tid och över tid, och vår självständighet gör att vi kan agera där vi gör mest nytta för barn, i Sverige och i världen.

I och med att vi är en självständig, partipolitiskt och religiöst obunden organisation, får vi ofta komma in i särskilt utsatta områden som andra organisationer inte får. Det gör att vi, till skillnad från andra, kan agera mer snabbfotat och flexibelt och finnas där barns behov är som störst. Inte heller backar vi för att vara obekväma och lyfta barns rättigheter, oavsett hur de partipolitiska opinionsvindarna för tillfället blåser.

Vårt arbete utgår från barnkonventionen

I vår värld är det självklart att barn och unga har rättigheter som gör att de kan utvecklas, vara delaktiga och växa upp i trygghet. Vårt arbete utgår från barnkonventionen, som är FN:s konvention om varje barns rätt att överleva, utvecklas och växa upp i trygghet.

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige, vilket är en seger för det långvariga opinionsarbete som Rädda Barnen drivit tillsammans med andra barnrättsorganisationer. Vårt arbete för barn fortsätter tills vi ser att barnkonventionen är genomförd i praktiken i alla världens länder, och vi kommer fortsätta ge barns röster utrymme och vara barnens röst när de inte själva kan göra sin röst hörd.

I Ambition 2030 har Rädda Barnens globala rörelse satt upp tre långsiktiga mål.

Vi vill att alla barn innan 2030 ska:

- Överleva - inget barn ska dö före sin femårsdag av orsaker som går att hindra
- Lära - alla barn ska få en grundläggande utbildning av god kvalitet
- Skyddas - våld mot barn ska inte längre tolereras

Rädda Barnen i Sverige bidrar till den globala ambitionen utifrån tre verksamhetsmål.

- Barn i migration ska få sina rättigheter tillgodosedda
- Alla former av våld mot barn ska minska
- God samhällsstyrning för barnets rättigheter har stärkts

Vi utgår från barnens verklighet

Att barnen är delaktiga i vad vi gör och att de får mer inflytande i frågor som rör deras liv och vardag är en central del i vår metod och vårt arbete. Vi arbetar tillsammans med barnen, lyssnar på deras egna berättelser och analyserar de problem som står i deras väg.

Vår metod är en kombination av direkta insatser, kunskap samt påverkansarbete. Det är just kombinationen av dessa tre som definierar vilka vi är och gör oss starka. Våra direkta insatser är en förutsättning för att samla in rätt kunskap och därmed vara en trovärdig expert och samhällspåverkare – på detta sätt har vi arbetat i 100 år.

Denna långa erfarenhet ger oss specialistkunskap att genomföra hållbara insatser för barn i Sverige och internationellt. De kan vara kort- eller långsiktiga men syftar alltid till att skapa hållbar förändring över tid. Eftersom vi är en global organisation med verksamhet över hela världen kan vi hjälpa snabbt i händelse av en katastrof. Ofta är vi den som är först på plats och som stannar längst.

Vi jobbar i partnerskap med andra

Även om vi är en självständig organisation så jobbar vi ofta tillsammans med andra. Det kan till exempel vara civilsamhälle, akademi, företag, kommuner och myndigheter. Partnerskap med det lokala civila samhället är en grundsten i vårt arbete, nationellt och internationellt. Vi tar tillvara på den lokala kompetensen i länderna och den erfarenhet och resurser som finns hos våra samarbetspartners. Genom att stärka kapacitet och ägarskap lokalt skapar vi ännu bättre förutsättningar för långsiktiga och hållbara resultat för barn.

Vi jobbar även tillsammans med företag, som stöttar med gåvor, tid, engagemang och räckvidd i sina kanaler. Företag har en egen påverkan på barn genom att exempelvis anställa föräldrar eller genom sin marknadsföring som kan nås av barn. I vår verksamhet Save the Children Centre for Child Rights and Business (CRB) utgår vi från barnrättsprinciperna för företag, analyserar företagets verksamhet och bidrar med rådgivning, och etablerar nya arbetssätt för att stärka barns rättigheter.

Vi är en lokal och global organisation

Vi är en medlemsrörelse

Rädda Barnen i Sverige är en medlemsrörelse där medlemmarna är grunden för den demokratiska organisationen och strategiska beslut fattas på Riksmötet vartannat år.

Medlemmarna är organiserade i lokalföreningar där arbete sker för att i direkt verksamhet stötta och förändra situationen för barn men också tillsammans med de mest utsatta barnen. Aktiviteter sker ofta tillsammans med olika lokala samarbetspartners från andra delar av civilsamhället.

Lokalföreningar och distrikt är också engagerade i påverkansarbete, insamlingsverksamhet, kampanjer och utbildningar.

Även om Sverige fortsatt är ett av världens bästa länder att växa upp i för den stora majoriteten av barnen så finns det barn som har det tufft. Det handlar om barn som flytt till Sverige, barn som växer upp i socioekonomisk utsatthet eller är utsatta för våld. Rädda Barnens lokalföreningar driver verksamheter för dessa barn. Det kan handla om barnvänliga platser, läsläsning, fritidsaktiviteter eller samtalsgrupper.

Medlemmarna har ordet

Rädda Barnens medlemmar ger generöst av sin tid för att vara med och göra skillnad i barns liv. Vi frågade några utvalda medlemmar om året som gått.

Karin Ashing, Malmö

Vilken händelse under 2019 påverkade dig som medlem mest?

I mars startade vi upp Pusselbiten, som är ett projekt för barn i utsatta situationer i Malmö. Vi träffar barnen och deras föräldrar varje vecka och leker, pysslar, sjunger, spelar spel och tittar på film tillsammans. Vi har också gjort utflykter ut i naturen, till museer och teatrar. Det är fantastiskt att få vara med i denna verksamhet, som ger både våra familjer och oss volontärer så mycket!

Helena Lundholm, Lessebo

Vad är du mest stolt över att ha uppnått tillsammans med Rädda Barnen under 2019?

I Lessebo är behoven bland barnen enorma och arbetslösheten bland vuxna är hög. Vi har i flera år hållit uppskattade familjedagar på stranden i Lessebo, och detta har lett till att ett hundratal utrikesfödda kvinnor vill engagera sig via oss med bland annat läxhjälp och andra aktiviteter. Det är fantastiskt tycker jag! Jag är säker på att om vi är flera och går mot samma mål kan vi förändra mycket.

Malin Hagman, Lund

Vilket är det främsta skälet till att du är medlem i Rädda Barnen?

Jag är medlem för att kunna vara med och bidra till Rädda Barnens viktiga arbete runt om i världen. Alla barn har rätt att få vara just barn, de har rätt till en trygg och säker uppväxt, men så ser tyvärr inte verkligheten ut på många platser. Därför känns det viktigt att vara med och stötta arbetet för att förändra denna situation. Tillsammans kan vi nå ännu fler barn!

Rädda Barnens årsrapport 2019

Vi finns i mer än hälften av världens länder

Alla 30 Rädda Barnen-organisationer i lika många länder runt om i världen utgör tillsammans en av världens ledande barnrättsaktörer. Vi bedriver verksamhet i mer än hälften av världens länder, både långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitära insatser. Vårt samarbete ger oss större kraft, längre räckvidd och större effekt.

Rädda Barnen i Sverige bidrar till den globala rörelsen med pengar, personal och kunskap för att förverkliga den gemensamma visionen. Vi stöttar också med metoder och kunskap till det globala arbetet för att påverka stater och andra samhällsaktörer så att de stärker barns rättigheter. Vi ger särskilt stöd till systerorganisationen i Sydafrika där även en företrädare för svenska Rädda Barnen är ledamot i styrelsen.

Så här styrs Rädda Barnen

Medlemmar

Verksamhetskonferens 2019

2019 hölls verksamhetskonferens i Stockholm och alla medlemmar var välkomna att delta. Förutom att diskutera verksamhet och framtida utveckling så uppmärksammades att Rädda Barnen fyllde 100 år.

Flertalet inbjudna gäster uppmärksammade Rädda Barnens uthålliga arbete för barnets rättigheter som pågått i över 100 år. Exempel gavs på samarbeten, metodutveckling, påverkansarbete och resultat som vårt arbete gjort för barn. Den historiska tillbakablicken utgjorde en bra grund för att även diskutera var vi står idag och hur vi vill ta arbetet in i framtiden. Under en intensiv helg diskuterades allt från att barnkonventionen blir svensk lag till konkreta verksamheter, framtida organisation och nya stadgar.

Nyckeltal medlemmar

Rädda Barnen har en negativ medlemsutveckling. Från 2009 har medlemstalet gått från 86 000 till 64 000, en minskning på 25 procent. Under 2019 var fördelningen 62 procent kvinnor och 24 000 var äldre än 70 år. Samtidigt kan konstateras att antalet månadsgivare, som står upp för Rädda Barnens idéer och generöst stödjer verksamheten, stadigt ökar och 2019 uppgick antalet månadsgivare till 122 500.

Rädda Barnens Riksstyrelse har under 2019 arbetat med och diskuterat frågor kring hur Rädda Barnen ska vara en stark och framgångsrik medlemsorganisation också i framtiden. Arbetet syftar till att lägga fram förslag till Riksmötet 2020 med prioriteringar och strategier.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Riksstyrelsen

Styrelsen väljs av lokal- och distriktsföreningarnas ombud vid Rädda Barnens Riksmötet som äger rum vartannat år. Vid Rädda Barnens riksmöte 2018, valdes nuvarande styrelse. Uppdraget för styrelsen är följande:

- Verkar för Rädda Barnens utveckling i enlighet med stadgar och Riksmötets beslut.
- Ansvarar för planering, genomförande och utvärdering av svenska Rädda Barnens hela verksamhet.
- Ansvarar för Rädda Barnens arbete inom det globala samverkansförbundet samt Internationella Rädda Barnen utifrån det mandat som ges av Riksmötet i samband med beslut om verksamhetsinriktning.
- Fastställer årligen verksamhetsplan och budget för riksförbundet.

Riksstyrelsen höll sju protokollförda sammanträden under 2019 och består av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. En ledamot och en personlig ersättare utses av Rädda Barnens Ungdomsförbund. Två adjungerade ledamöter, med närvaro och yttranderätt, utses av de fackliga organisationerna.

Arvoden

Från och med Riksmötet i september 2018 får ordförande ett arvode om 20 000 kr per månad och vice ordförande 5 000 kr per månad. Den som får uppdraget som ordförande förväntas lägga mycket tid på uppdraget men får bara ersättning för en del av tiden. Samtliga ledamöter, med undantag för ordförande och vice ordförande, kan få ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Det utgår ingen tjänstepensionsavsättning för styrelseledamöter.

Utskott 2019

Arbetsutskottet (AU)

Bereder riksstyrelsens sammanträden och ansvarar för att regelbundet se över generalsekreterarens anställnings- och lönevillkor.

Revisionsutskottet (RUT)

Övervakar att Rädda Barnens redovisningsprinciper följer god redovisningssed och tillämpas på ett korrekt sätt. Revisionsutskottet bevakar att intern kontroll och riskhantering avseende både finansiellt och verksamhetsgenomförande bedrivs på ett tillfredställande sätt, deltar också i planeringen och uppföljningen av internrevisionsarbetet samt följer upp hur såväl extern som internrevisorernas påpekanden och rekommendationer hanteras i organisationen.

Kapitalförvaltningsutskottet (KFU)

Stöder organisationen i medelsförvaltningen, både den långsiktiga kapitalförvaltningen och den kortsiktiga likviditetsförvaltningen. Ser över förvaltningspolicyn för medelsförvaltningen och utvärderar förvaltningens resultat. Genomför etisk granskning och utvärderar om medelsförvaltningen sker inom ramen för förvaltningspolicyn.

Medlemsutskottet (MU)

Arbetar för att förbättra kommunikationen mellan medlemsrörelsen och riksstyrelsen, stärka den demokratiska processen och stärka känslan av samhörighet inom hela organisationen.

Internationella utskottet (IU)

Ger stöd åt Rädda Barnens styrelse i samarbetet med det globala samverkansförbundet och Internationella Rädda Barnen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Riksstyrelsens sammansättning

Närvaro styrelseledamöter 2019

Namn	Ort	Funktion	Bakgrund	Närvaro	Utskott
Lise Bergh	Stockholm	Ordförande	Jurist, f d generalsekreterare Amnesty Sverige	7/7	AU, IU
Cecilia Abrahamsson	Stockholm	Ledamot	Kommunikatör	7/7	AU, MU, IU
Lars Axelsson	Stockholm	Ledamot	Marknadschef	6/7	KUT
Oliwer Karlsson	Malmö	Ledamot	Genusvetare, demokratiutvecklare, inkluderingskoordinator	7/7	MU
Ingela Schmidt	Solna	Ledamot	Chief Information Security Officer	7/7	RUT, MU
Madeleine Sultan Sjöqvist	Uppsala	Vice ordförande	Universitetslektor, Uppsala Universitet	7/7	KUT, IU
Petter Martinsson*	Stockholm	Ledamot	Rädda Barnens Ungdomsförbund	2/7	(RBUF)
Ulrica Messing***	Kosta	Vice ordförande	F.d. statsråd och riksdagsledamot	4/7	AU, RUT, IU
Monica Burman	Umeå	Ledamot	Professor i rättsvetenskap	7/7	RUT
Monica Selin	Göteborg	Ledamot	Habiliteringsassistent	7/7	MU
Anders Ferbe	Stockholm	Ledamot	Senior rådgivare	7/7	AU, IU
Raymond Mankowitz	Stockholm	Ledamot	Kommunikationsdirektör	7/7	KUT, MU
Per Hedman	Östersund	Ledamot	Barnläkare	7/7	MU
Vendela Carlford**	Uppsala	Ersättare	Ordförande Rädda Barnens ungdomsförbund	7/7	(RBUF)

*RBUF:s ordinarie ledamot

**RBUF:s ersättare, ordinarie fr.o.m. september

***Avgick som vice ordförande 2019-06, ersattes av Madeleine Sultan Sjöqvist. Avgick från styrelsen 2019-12.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Child Safeguarding

Uppdraget är bland annat att säkerställa att alla beslut som styrelsen tar är i linje med Rädda Barnens Child Safeguarding policy, samt att ramverk och policy genomförs och upprätthålls i medlemsrörelsen. Ansvarig from 2018-09-16 är Ingela Schmidt.

Valberedning

Vald vid riksmötet 2018-09-16.

Marianne Omne-Pontén (ordförande), Inger Ashing (avgick i maj 2019), Tomas Rydmo, Mathias Casserlund, Ewa Back.

Revisorer

Valda vid riksmötet 2018-09-16.

Ordinarie revisorer: Jonas Grahn, auktoriserad revisor, PwC AB och Torbjörn Englund, förtroendevald revisor. Revisorssuppleanter: Erik Albenius, auktoriserad revisor, PwC AB och Annika Draws, förtroendevald suppleant.

Rädda Barnens kansli

Rädda Barnens huvudkontor ligger i Alvik i Stockholms län och leds för närvarande av generalsekreterare Helena Thybell.

Ledningsgrupp

Helena Thybell, generalsekreterare (fr.o.m. augusti 2019)

Johannes Nilsson, tillförordnad generalsekreterare (t.o.m. augusti 2019) och chef för verksamhetsstöd, tillika ställföreträdande generalsekreterare

Anna Nordström, HR-chef

Charlotta Sterky, chef för Child Rights and Business

Freddie Hellström, ekonomichef

Jon Björk, tillförordnad chef för kommunikation och insamling

Karin Gardes, tillförordnad chef för finansiering och partnerskap

Lena Ingelstam, chef för internationella programmet

Ola Mattsson, chef för Sverigeprogrammet

Ulf Rickardsson, strategichef

samt som protokollförare, Linda Grandin, assistent Generalsekretariatet.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Anställda

Rädda Barnen hade under året ett medelantal om 370 anställda. 257 utav dessa var tillsvidareanställda (203 kvinnor, 54 män), medan 98 var tidsbegränsade (76 kvinnor, 22 män). Rädda Barnen eftersträvar en jämn könsfördelning och arbetar aktivt för att öka antalet män bland de anställda.

Yrkeskategorier:

Assistenter: administratörer, assistenter, receptionister och vaktmästare.

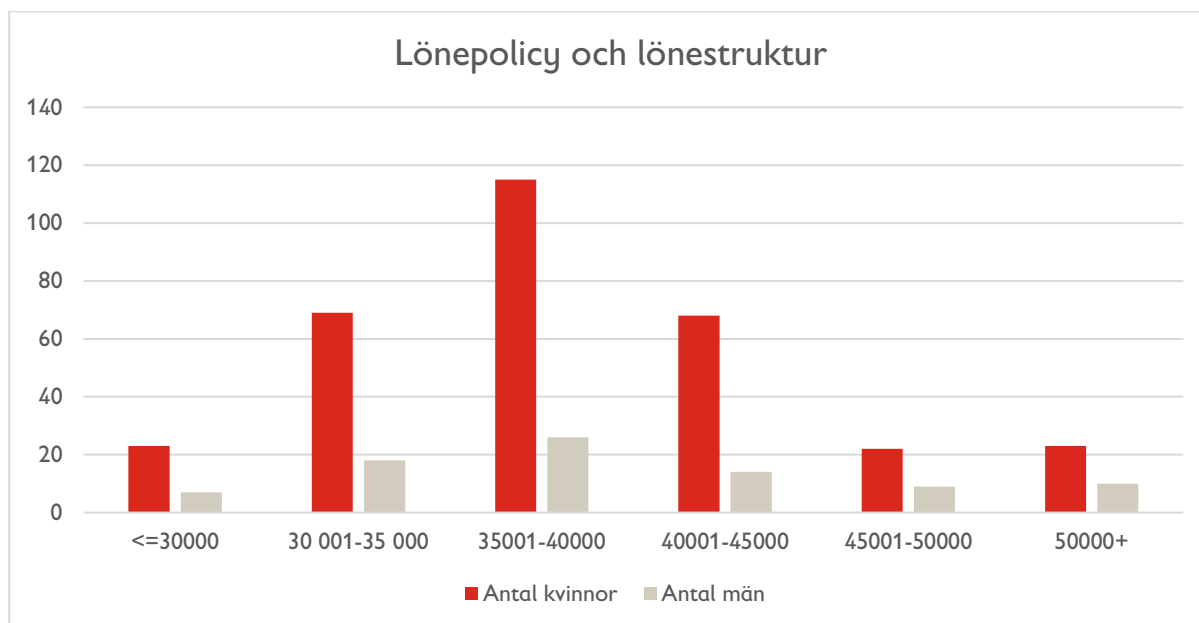
Handläggare: ekonomer, award managers, HR Business Partners, it-tekniker, Key Account Managers, kommunikatörer, marknadsförare, programhandläggare, projektledare, rådgivare, terapeuter, verksamhetsutvecklare.

Chefer med personalansvar: avdelningschefer, sektionschefer, gruppchefer, verksamhetschef.

Chefer utan personalansvar: Area Directors, biträdande avdelningschefer, biträdande regionchefer, kompetensutvecklingschef, presschef.

Lönepolicy och lönestruktur

Rädda Barnen strävar efter att ha en tydlig lönepolicy som inkluderar principer och kriterier för lönesättning, med utgångspunkt i våra värderingar och våra anvisningar för lönesamtal. Lönestrukturen ligger i nivå med liknande organisationer i Sverige. Rädda Barnen tillämpar inte provisionsbaserad ersättning.

Generalsekreterarens villkor och uppdrag

Johannes Nilsson var tf. generalsekreterare tom 2019-08-12 och Helena Thybell tillträdde tjänsten som generalsekreterare 2019-08-12. Månadslön är 95 000 kr. Generalsekreteraren har ett förordnande t.o.m. 2024-08-12. Uppsägningstiden från generalsekreterarens sida är 6 månader och från Rädda Barnens sida är den 12 månader. Vid uppsägning med arbetsbefrielse sker avräkning om annat arbete erhålls under uppsägningstiden. Tjänstepensionsavsättning uppgick till 41 923 kronor under 2019.

Rädda Barnens tillförordnade generalsekreterare Johannes Nilsson (2018-09-16 till 2019-08-12) hade följande sidouppdrag under tiden som generalsekreterare;

- Ledamot i Probitas AB
- Ledamot och delägare i två bolag som under året ej bedrivit verksamhet

Helena Thybell som tillträdde som Rädda Barnens generalsekreterare 2019-08-12 hade följande uppdrag fram till och med 2019-09-26;

- Ledamot i H&M Foundation
- Ledamot i Global Child Forum

Helena Thybell tillträdde följande uppdrag 2019-09-26;

- Ledamot i Wildhood Foundation

Inga av ovanstående uppdrag var eller är avlönade.

Rädda Barnens aktiebolag

Rädda Barnens Service AB är ett bolag som är helägt av riksförbundet. Det bedriver konsultverksamhet i Sverige och utomlands inom barnrätts- och hållbarhetsfrågor. Det finns idag två dotterbolag: CCR CSR (The Center for Child Rights and Corporate Social Responsibility) i Peking och i Hongkong.

Rädda Barnens riksförbund har sedan 2018 ytterligare ett bolag, Rädda Barnen Välfärd AB, som ska verka inom områdena vård, omsorg och utbildning och därmed förenlig verksamhet. Vid årsskiftet 2019/2020 har avtal, verksamheter och medarbetare överförts från riksförbundet till bolaget.

Intern kontroll och revision

Intern kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen. Arbetet utförs av styrelse, ledning och annan personal för att ge en rimlig försäkran huruvida satta mål uppnåtts, om rapporteringen och om hur lagar och regler följs.

Styrelsens revisionsutskott bevakar att den interna kontrollen bedrivs på ett tillfredställande sätt. En intern-revisor stöder utskottet och granskar verksamheten enligt en årlig plan.

Den samlade revisionen innebär att organisationens intressenter försäkras om att Rädda Barnens redovisning ger en rättvisande bild av verksamheten. Principen är att uppföljning och/eller revision ska ske i alla efterföljande led. När andra medlemmar i Internationella Rädda Barnen eller partner till Internationella Rädda Barnen utför verksamhet på uppdrag av Rädda Barnen i Sverige, genomförs en extern revision av denna verksamhet om det samlade beloppet överstiger gränsvärdet på 284 000 kr. Verksamhet som implementeras av svenska partners samt verksamhet som implementeras genom Internationella Rädda Barnen är föremål för egna årliga externa revisioner. I förekommande fall genomförs extra revisioner för att Rädda Barnen tillämpar den kvalitetskod som utvecklats av GIVA.

Hållbarhetsupplysningar

Rädda Barnen lämnar en hållbarhetsrapport inom ramen för den integrerade årsrapporten. Vi är medlemmar av UN Global Compact och rapporterar till dem årligen.

Finansiella instrument

Rädda Barnen har i enlighet med de styrande riktlinjerna från GIVA Sverige byggt upp en kapitalbuffert för oförutsedda händelser. Denna buffert är till för att kunna säkerställa ett långsiktigt arbete för barn även i en tid av kris. Förvaltningen av dessa medel styrs av en policy med strikta krav på etik, låg risk och kostnadseffektiv förvaltning. Policyn fastställs av Rädda Barnens riksstyrelse efter beredande i kapitalförvaltnings-utskottet och är offentligt tillgänglig.

Den långsiktiga kapitalförvaltningen har en förväntad total avkastning om 3 procent realt per år över en femårsperiod till en låg risknivå. Detta uppnås genom en global diversifiering, strikta limiter för den operativa förvaltningen och en vägd balans mellan aktier, räntor och alternativa placeringar.

Aktieportföljen ska till största delen förvaltas i indexnära fonder med passiv förvaltning. De företag som ingår i de fonder där Rädda Barnen placerar medel ska verka i enlighet med de internationella konventioner som Sverige undertecknat. Inneheten inom respektive fond screenas av förvaltaren som svarar för att olämpliga bolag inte återfinns inom fond.

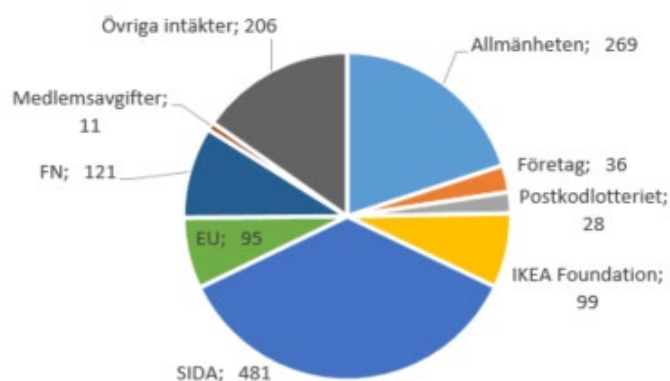
Rädda Barnen ska sträva efter att vara en ansvarsfull investerare och de placeringar som Rädda Barnen innehar ska kännetecknas av omsorg om miljön, rimliga sociala förhållanden och god ägarstyrning.

Resultat och ställning

Rädda Barnen är en ideell förening, vår verksamhet syftar inte till att gå med vinst. Så mycket som möjligt av våra intäkter ska gå till barnen. Ekonomiskt strävar vi efter att nå ett nollresultat, och genom nödvändiga förändringar i organisationen lyckades vi vända 2018 års negativa resultat och 2019 slutade med ett positivt resultat för organisationen.

Intäkter

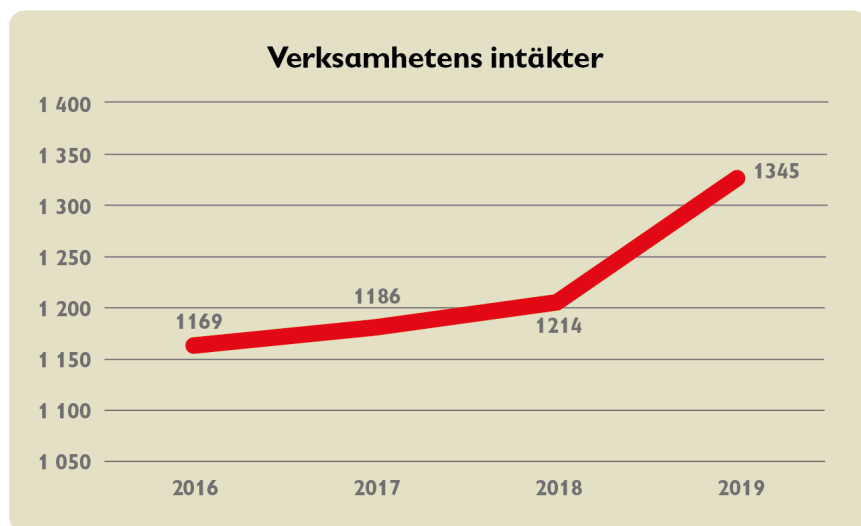
Rädda Barnens verksamhet är möjlig att genomföra tack vare finansiering från privata givare, offentliga institutioner och företag. Rädda Barnens intäkter består av medlemsavgifter, bidrag, gåvor och övriga intäkter. Ibland ställer givarna krav på särskilda resultat, på innehåll i verksamheten eller fördelningen av kostnaderna. I andra fall accepterar de Rädda Barnens egna prioriteringar och uppföljningsprocesser. Ett så kallat bidrag är förenat med vissa villkor, och om de inte uppfylls krävs återbetalning. En gåva erhålls utan specifika motkrav från givaren. Här följer en redovisning av intäkterna 2019.

Övriga intäkter består av gåvor från bland annat testamenten och övrig insamling samt bidrag från övriga företag, stiftelser och myndigheter. För mer detaljerad information se Resultaträkningen samt not 4.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Verksamhetsintäkter

Intäkter totalt

1 345 (1 214) mkr + 11 %

Intäkterna för 2019 ökade med 130 mkr jämfört med föregående år. Arbetet med långsiktiga satsningar för att rekrytera och behålla de lojala månadsgivarna har gett resultat samtidigt som intäkter från testamenten har ökat väsentligt under 2019. De stora offentliga givarna visade oss ett fortsatt starkt förtroende under 2019. Sidans bidrag ökade under året och vi fick ett stort tillskott av EU-medel.

Engångsgåvor från företag och privatpersoner har fortsatt den negativa trenden som sågs redan 2018 och arbetet med Rädda Barnens varumärke och digitalisering av insamlingsarbetet fortsätter under 2019. Dessa satsningar förväntas ge resultat kommande år.

Medlemsavgifter

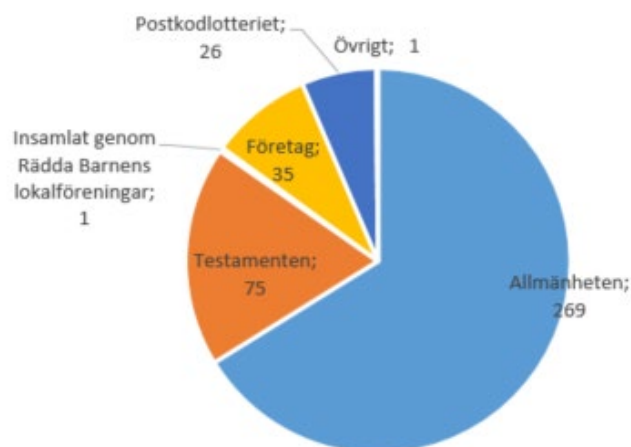
Intäkter från Rädda Barnens medlemsavgifter uppgår till ca 10,5 mkr under 2019 vilket är en liten minskning från 2018 med ca 300 tkr eller 2 %. Intäkterna används för att stötta Rädda Barnens lokalföreningar, Rädda Barnens Ungdomsförbund samt till medlemsrörelsen.

Gåvor totalt

406 (361) mkr + 13 %

Gåvor

Gåvorna är oerhört viktiga för att vi ska kunna prioritera i verksamheten där vi bedömer att medlen bäst behövs. Tack vare gåvorna kan Rädda Barnen agera mycket snabbt vid krig och katastrofer. Gåvorna ger oss också möjlighet att långsiktigt skapa hållbara förändringar för barn. Gåvorna går till insatser för barn både i Sverige och över hela världen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Allmänheten

269 (261) mkr + 3 %

Månadsgivandet fortsätter att öka. I år nådde vi ca 220 mkr från våra månadsgivare vilket är en ökning från föregående år med ca 10 mkr. Vi ökar med drygt 3000 betalande månadsgivare under 2019 och har under året arbetat för en bättre kommunikation med befintlig givarbas och relationen till dessa givare. Intäkterna för engångsgåvor minskade något jämfört med tidigare år. Detta inom t.ex. kategorin för gåvoprodukter, som minskat flera år i följd. Under året har nya digitala lösningar inom området utvecklats, men inte kompenserat ett förändrat beteende hos våra givare. Hård konkurrens under t.ex. den viktiga julperioden påverkar denna intäkt, och vi arbetar med att både stärka vårt varumärke och arbeta med partnerskap för att stärka oss i det arbetet.

Testamenten

75 (28) mkr + 164 %

Ökningen i intäkter beror delvis på ett rekordstort testamente som inkom under första delen av året samtidigt som intäkterna från testamenten också exkluderat detta ökade. Detta är resultatet av ett långsiktigt arbete med testamenten. Normalt sett rör sig intäkterna från testamenten mellan åren, enskilda givare kan få stor inverkan på resultatet.

Företagssamarbeten

35 (33) mkr + 6 %

Många företag vill samarbeta med Rädda Barnen för att bidra till ett bättre samhälle för barn. Willys samlade exempelvis in över 3 mkr genom sina pantautomater till Rädda Barnen. Ikea, Astrid Lindgren AB, Apoteket, Paulig Group (Santa Maria), Scandic Hotels, Skandia, Stora Enso, Söderberg & Partners, Swedbank Robur, The Norr Company och Folkspel är andra exempel företag som har samarbetat med Rädda Barnen under 2019.

Svenska postkodlotteriet (SPL)

26 (30) mkr - 16 %

Rädda Barnen har med 2018 års utdelning fått närmare 590 mkr sedan starten 2005. Pengarna användes både för verksamheten i Sverige och internationellt. Stödet för 2019 om 25,5 mkr är mycket viktigt för Rädda Barnens möjlighet att ta emot bidrag från organisationer som kräver en medfinansiering. SPL har ändrat sin fördelningsnyckel jämfört med tidigare år för att i större utsträckning främja mindre organisationer. Rädda Barnen får trots det en jämförelsevis stor andel av medlen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Materiella gåvor

Gåvor i form av materiella bidrag har mottagits i samarbete bland annat med UNHCR och UNICEF. Värdet av de materiella gåvorna 2019 var 1,3 mkr.

Övriga gåvor

Rädda Barnen har också erhållit gåvor i andra former, som exempelvis pro-bonotjänster från Vinge advokatbyrå.

Nyckeltal insamlade medel	2016	2017	2018	2019
Insamlingskostnad/Insamlade medel	14,1%	13,8%	18,3%	14,5%
Insamlade medel/Verksamhetsintäkter	46,1%	47,1%	43,7%	41,1%

Bidrag

Bidrag totalt

918 (830) mkr + 11 %

Bidrag totalt (offentliga bidrag)

772 (663) mkr + 16 %

Sida

481 (394) mkr + 22 %

Sida bidrar till en stor del av Rädda Barnens utvecklingssamarbete i ett 40-tal länder. Bidragen motsvarar ungefär 36 % av Rädda Barnens totala verksamhetsintäkter. Ökningen vi noterar omfattar framför allt medel som Sveriges regering genom ambassaderna i mottagarländerna bidrar med. Det innebär att givarens uppdrag till oss partners har en stark lokal förankring och maximerar Rädda Barnens effekter i fält där Rädda Barnen använder hela den globala rörelsens mervärde. Det gäller till exempel verksamhet i Bangladesh, Tanzania och Mocambique.

EU

95 (60) mkr + 58 %

Bidraget från EU fortsätter att öka kraftigt. Svenska Rädda Barnen har sedan 2017 positionerat sig starkt gentemot EU och har under året därför kunnat säkra en större andel av hela rörelsens EU-portfölj. De nytillkomna EU-bidragen riktades främst mot Etiopien och ytterligare arbete med den humanitära krisen för Rohingyafolket.

FN

121 (114) mkr + 6 %

Rädda Barnens bidrag från FN kommer främst från UNICEF och UNHCR. Rädda Barnen fortsatt fått ökade intäkter från UNICEF, bidragsökningar gäller främst för arbete för krisen i Jemen. Även intäkter från UNHCR har ökat under 2019. Bidragsökningen rör främst arbetet i Libanon med flyktingsituationen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

IKEA Foundation

99 (121) mkr - 19 %

Bidragen från IKEA Foundation minskade under året med ca 22 mkr. IKEA Foundation möjliggör både humanitärt arbete och utvecklingssamarbete i ca 20 länder i Asien och Östafrika och Mellanöstern. IKEA Foundation är en engagerad och innovativ partner som exempelvis finansierar ett program som ämnar förbättra och förstärka den humanitära sektorns lokala kapacitet att reagera och upprätta effektiva insatser vid katastrofer.

Övriga stiftelser och företag

47 (46) mkr + 2 %

Det är främst intäkterna från Radiohjälpen som har ökat jämfört med föregående år. Bidragen gick från ca 20 mkr till 23 mkr vilket är en ökning med ca 17 % jämfört med förra året.

Nettoomsättning och övriga intäkter

9,4 (12,2) mkr - 23 %

Till övriga intäkter räknas exempelvis finansiering från stat och kommuner till Centrum för barn och unga i utsatta livssituationer som ger stöd och behandling samt till utbildningar i traumamedveten omsorg (TMO). De minskade intäkterna består framförallt i intäkter för utbildningar i TMO som delvis har flyttats till Rädda Barnens nystartade bolag Valfärd AB.

Kostnader

Kostnadsbilden för Rädda Barnen är stabil och trots en ökande omsättning med ökande ändamålskostnader har totala kostnader minskat sedan föregående år. Minskningen beror främst på minskade insamlingskostnader samtidigt som administrationskostnaderna ligger på en i princip oförändrad nivå.

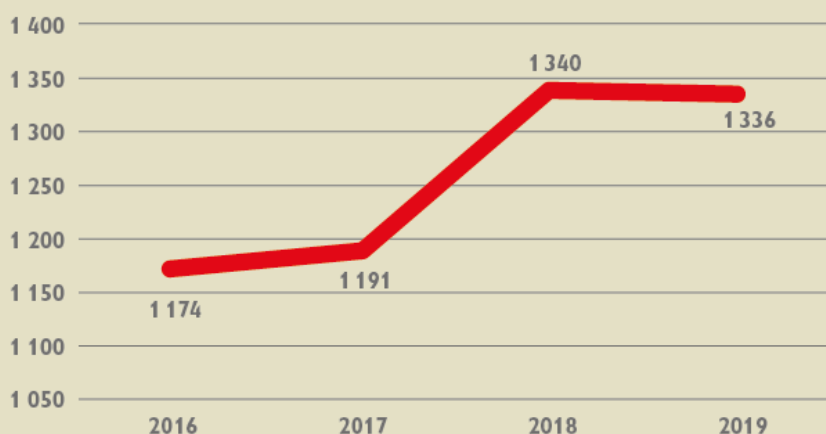
Rädda Barnens kostnader består av ändamålskostnader samt kostnader för insamling och administration.

Ändamålskostnader: Kostnader som Rädda Barnen har för att åstadkomma konkreta resultat för barn. De består av programkostnader för att bedriva verksamhet i Sverige och utomlands och även medlemskostnader i form av stöd till medlemsrörelsen.

Insamlingskostnader: Kostnader för den personal och de aktiviteter som behövs för att samla in gåvor från privatpersoner och företag.

Administrationskostnader: Exempelvis hyra, administrativa system och vissa personalkostnader.

Verksamhetens kostnader

Rädda Barnens årsrapport 2019

Kostnader fördelade på verksamhetsgren (mkr)	2016	2017	2018	2019
Ändamålskostnader; Program	1 028	1 043	1 171	1 185
Ändamålskostnader; Medlem	24	23	22	22
Insamlingskostnader	76	77	97	80
Administrationskostnader	46	48	50	51
Totala kostnader	1 174	1 191	1 341	1 337
Totala intäkter	1 177	1 207	1 214	1 341
Insamling & Administration / Totala intäkter	10 %	10 %	12 %	10 %

*totala intäkter inklusive Rädda Barnens resultat från finansiella investeringar

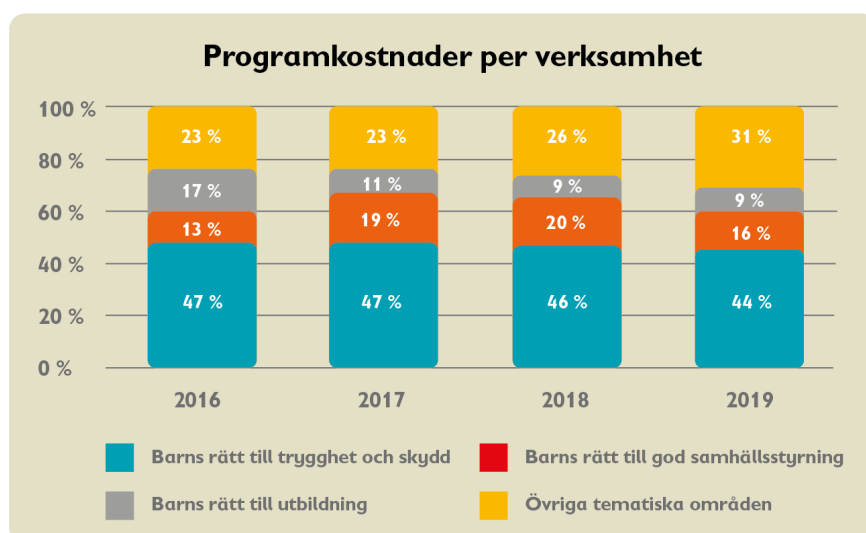
Ändamålskostnader

Samhällsstyrning för barns rättigheter

125 (147) mkr – 14 %

Verksamhet för God samhällsstyrning har minskat under året. God samhällsstyrning betyder att stater och myndigheter genomför de åtgärder som behövs för att säkerställa att barnets rättigheter respekteras, skyddas och genomförs. Rädda Barnens verksamhet inom detta område inriktas på att få staterna att ta ansvar för detta, att de inför lagar som stärker barnets rättigheter, tillsätter oberoende barnombudsmän och tar fram tillförlitlig statistik om barn. Vi vill också att de säkrar samverkan mellan de samhällsorgan som arbetar med barn och deras rättigheter, har ett gott samarbete med organisationer i det civila samhället och tillsätter resurser för att barnkonventionen ska kunna genomföras. Rädda Barnen arbetar även med företagens påverkan på barns rättigheter. Vi stärker våra systerorganisationer inom området och vi arbetar själva aktivt tillsammans med företagen.

I Sverige arbetar Rädda Barnen med att höja kunskapen hos olika samhällsaktörer om barn som lever i socioekonomisk utsatthet. Det kan till exempel handla om att lyfta frågan om barn som lever i hemlöshet. Vi finns i socioekonomiskt utsatta områden för att, tillsammans med barnen och andra samhällsaktörer, minska diskriminering och stärka barnens inflytande över frågor som berör dem.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Trygghet och skydd

354 (342) mkr + 3 %

Trygghet och skydd är Rädda Barnens största verksamhetsområde och det har ökat ytterligare under året. Rädda Barnen arbetar för att förhindra att barn utsätts för våld, övergrepp och annan skadlig eller kränkande behandling samt att barn får rehabilitering.

Internationellt verkar vi för att barnskyddssystem skapas. Det handlar om att påverka institutioner och andra samhällsfunktioner så att de arbetar förebyggande och ger stöd till barn som utsatts för våld och behöver rehabilitering eller återintegrering i samhället (till exempel i konflikt- och katastrofsituationer). Vi arbetar också för att barn i krig, katastrof och barn på flykt får det skydd och stöd de behöver. Exempelvis jobbar vi med familjeåterförening efter katastrofer. I konfliktsituationer utbildar och påverkar vi militära aktörer för att de ska respektera och främja barns rättigheter. Vi bedriver påverkansarbete mot barnaga och annan kränkande bestraffning. Vi jobbar också direkt med vårdnadshavare och föräldrar för att de ska ändra sina uppfostringsmetoder.

I Sverige stöttar vi nyanlända barn och unga psykosocialt genom bl a barnvänliga platser, fritidsaktiviteter, studiestöd och stödsamtal. Vi stödjer idrottsföreningar över hela landet i att skapa rutiner för att motverka och hantera kränkningar, diskriminering och övergrepp. Rädda Barnen bedriver också verksamhet mot hedersvåld och förtyck genom att föra en dialog direkt med skolbarn och genom en chatt för utsatta barn och unga. I Sverige har vi också en klinisk verksamhet, Centrum för stöd och behandling. Erfarenheterna från psykologisk behandling och rådgivning till barn och föräldrar används i utbildningsinsatser.

Utbildning

73 (70) mkr + 4 %

Verksamhetsområdet Utbildning har ökat jämfört med föregående år. Det bedrivs verksamhet kring utbildning även inom de andra tematiska områdena. Internationellt arbetar vi för en inkluderande skola samt icke-diskriminering och trygghet i skolmiljön. Här ingår också verksamhet för att utbildning ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. Genom vårt stöd har barn i de mest utsatta livssituationerna, barn med funktionsnedsättning, barn som tillhör etniska minoriteter och barn på flykt fått tillgång till god utbildning i skyddande miljöer. Regeringar har fått stöd för att stärka lärarutbildningarna, och barn har fått stöd för att själva kunna agera och genomdriva förändringar i utsatta områden. Fokus har legat på att säkra att barn på flykt får rätten till utbildning tillgodosedd genom ett etablera temporära utbildningslokaler i mottagarländer och flyktingläger. I Sverige arbetar Rädda Barnen med att skapa likvärdiga förutsättningar för studier och lärande, bland annat genom sina samarbeten med skolor i socioekonomiskt utsatta områden, inom verksamheter På Lika Villkor, samt genom studiestöd till barn och unga i behov av det.”

Rädda Barnens årsrapport 2019

Humanitära insatser

397 (353) mkr + 12 %

Under 2019 bidrog Rädda Barnen till livräddande insatser i över 80 katastrofer i totalt 53 länder. Den globala rörelsens arbete nådde över 40 miljoner människor, varav 26 miljoner var barn. Flest människor nåddes i Östra och Södra Afrika, följt av Mellanöstern och Asien, som framförallt drabbats av klimatrelaterade extremväder samt komplexa, långtgående kriser och konflikter. I Etiopien, Somalia och Kenya försämrades tillgången till mat både på grund av långvarig torka och lokala översvämningar under regnperioderna. Mocambique och närliggande länder drabbades hårt av cyklonerna Idai och Kenneth som lamslog stora delar av landet.

I Syrien förvärrades det humanitära läget avsevärt och Rädda Barnen bidrog med bland annat med livräddande insatser. Insatserna trappades även upp i Jemen, samt för att möta behoven bland de venezuelanska barnen och deras familjer i Colombia. Rädda Barnens humanitära arbete pågår även i flera av de mest underrapporterade kriserna såsom Mali, Niger och Nigeria i Västafrika, Demokratiska Republiken Kongo i Centralafrika, ockuperade Palestinska territoriet, samt flyktingläger med Rohingyafolket i Bangladesh.

Internationellt

Rädda Barnen har 2019 fortsatt stödja arbetet med att stärka och bygga upp nya nationella Rädda Barnen-medlemmar i länder som tidigare varit stora mottagare av biståndsmedel, men som nu är medelinkomstländer. Under 2019 firade vi att båda organisationerna i Indonesien och Filippinerna blev associerade medlemmar i den Rädda Barnens globala samverkansorganisation (Save the Children Association). Vi har varit stödjande till båda organisationerna, men haft ett särskilt långsiktigt engagemang med Rädda Barnen Filippinerna.

Medlemskostnader

21,5 (22,4) mkr – 4 %

Intäkterna från medlemsavgifterna om 10,5 mkr används för att driva föreningen Rädda Barnen. 40 % av medlen, ca 3,7 mkr, går till lokalföreningar och distrikt. Rädda Barnens Ungdomsförbund får genom ett treårigt avtal 1,2 mkr, årligen under åren 2017-2019. Resterande del av medlemsavgifterna, 5,4 mkr samt ytterligare 11,5 mkr går till kostnader för riksstyrelsen, Riksmötet, verksamhetskonferensen, samt för att delfinansiera tjänster såsom generalsekreterare, chef på generalsekretariatet, styrelse- och medlemssamordnare, medlemskommunikatörer samt för kostnader att stötta medlemsrörelsens föreningsarbete och att på olika sätt arbeta med lokal verksamhetsutveckling. Totala kostnader för medlemsrörelsen uppgår till 21,5 mkr vilket är en minskning med ca 4 % från föregående år.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Insamlings- och administrationskostnader

Insamling 80,3 (97,3) mkr - 18 %

Administration 50,6 (49,7) mkr + 3 %

Insamling och administration står för knappt 10 procent av Rädda Barnens totala kostnader, det är en minskning jämfört med föregående år. Anledningen till kostnadsminskningen är främst minskade insamlingskostnader samtidigt som administrationskostnaderna ligger på en jämn nivå. De senaste åren har Rädda Barnen arbetat för att skapa förutsättningar för ett effektivt digitalt arbete med insamling. 2019 har inneburit ett år där vi fokuserat på tillämpning och optimering av de nya lösningarna och därmed minskat kostnaderna. Rädda Barnens ambition är att administrationskostnaderna ska hållas på en rimlig nivå jämfört med ändamålskostnaderna. Vi ska säkerställa att organisationen lever upp till interna och externa regler, riktlinjer och krav på en god intern kontroll och rapportering.

Resultat

Resultat 7 (- 33,5) mkr

Årets positiva resultat beror främst på ökade intäkter genom gåvor från allmänheten och testamenten samt ökade bidrag från institutionella givare. Dessutom uppnåddes ett högre resultat från finansiella investeringar. Detta i kombination med att kostnaderna har blivit lägre än förväntat har lett till ett positivt resultat för året.

Reservering av ändamålsbestämda medel 33,5 (7,0) mkr

Gåvor som ännu inte har använts till verksamhet: 12,2 (4,7) mkr. I reserveringen ingår även fria avsättningar enligt styrelsebeslut 21 (2,2) mkr varav 16 mkr avsattes för strategiska satsningar.

Utnyttjandet av ändamålsbestämda medel från tidigare år 24,6 (97,2) mkr

Tidigare års avsättning för strategisk satsning, valutavärderingsreserv samt tidigare års insamlade medel.

Fritt eget kapital 265 (258) mkr

Ambitionen är att eget kapital ska motsvara minst 1,5 års personalkostnader vilket överträffar GIVAs riktlinjer om ett års verksamhetskostnader.

Avkastningsresultat

2019 år var ett mycket gott år sett till den totala avkastningen på placerade medel +17% (-3,5 %) men med en stor variation mellan de olika innehaven i Rädda Barnens långsiktiga kapitalportfölj. Vid utgången av 2019 uppgick det totala marknadsvärdet av placeringarna till 377,1 (326,1) mkr varav 4,1 (2,7) mkr i likvida medel. Samtliga tillgångsslag har under året haft en positiv tillväxt, där det framförallt är aktiemandatet som genererat störst avkastning.

Vid årets utgång uppgår aktieportföljen till 195,3 (172,9) mkr där majoriteten av värdeökningen kommer av stigande aktiekurser och till en mindre del av återinvesterade utdelningar på underliggande innehav. Under året har omplaceringar från aktiemandat till räntemandat skett i enlighet med policy då värdeökningen av aktiemandat varit större än övriga tillgångsslag.

Ränteportföljen uppgick vid årets slut till 149,6 (132,0) mkr där generell värdeförändring uppgår till 2,6 %. Merparten av det ökade totala värdet kommer sig av re-balanserad totalportfölj mot minskad andel aktiemandat. Antagande av ny förvaltningspolicy med lägre andel räntor och högre andel alternativa placeringar har också medfört att mindre andel av mandatet sålts till förmån för investeringar inom det alternativa mandatet.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Värdet av den alternativa portföljen uppgick vid årets slut till 32,2 (21,2) mkr där avkastningen uppvisat ca 6,7 % för 2019. Under året har det skett ytterligare investeringar av placeringen UB Skog som verkar inom skogsnäringen i Finland.

Den genomsnittliga totala förvaltningskostnaden för 2019 uppgick till 0,4 procent sett utifrån kapitalportföljens värde per utgången av 2019.

Förvaltade stiftelser

Sju stiftelser förvaltades under året av Rädda Barnen vars bundna stiftelsekapital vid årets slut uppgick till 31,7 (30,6) mkr i bokfört värde, av stiftelserna samförvaltas sex av dessa medan Margit Levinsons stiftelse har egen förvaltning. Stiftelsekapitalet placeras i enlighet med respektive stiftelseurkund, vilket innebär en i möjligaste mån spegling av riksförbundets placeringar i dess långsiktiga kapitalförvaltning. Marknadsvärdet tillsammans med likvida medel uppgick för samtliga stiftelser till 52,2 (40,3) mkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Viktiga externa faktorer

Ytterligare skärpningar i Mexico City-policy

Den amerikanska Trump-administrationen återinförde efter sitt tillträde i januari 2017 den så kallade Mexico City-policy (MCP). Förenklat innebär detta att MCP stoppar federalt amerikanskt bistånd till utländska organisationer som arbetar med abortfrågor och sexuella och reproduktiva rättigheter. 2019 skärptes policyn ytterligare, under det nya namnet "Protecting Life in Global Health Assistance" (PLGHA).

Skärpningen har gjort det ännu svårare för internationella organisationer och deras partners att bedriva program för sexuella och reproduktiva rättigheter. Svenska Rädda Barnens hållning har hela tiden varit att internationella Rädda Barnen inte ska följa dessa krav och svenska Rädda Barnen har fortsatt driva program för sexuella och reproduktiva rättigheter, bl.a. i samverkan med Rädda Barnen i Sydafrika.

Brexit

Brexit påverkar förutsättningarna för vårt partnerskap med EU. Save the Children i Storbritannien har tidigare lett partnerskapet med EU för hela globala Rädda Barnens räkning, och under 2019 lämnades detta ansvar över till Save the Children Europe. Save the Children Europe är en ny juridisk enhet registrerad i Belgien och har som uppgift att stärka partnerskapet med EU och på ett tydligare sätt knyta ihop påverkan och finansiering.

Eftersom internationella Rädda Barnen också är registrerat i Storbritannien och våra nationella kontor i ett stort antal länder därmed räknas som brittiska inleddes under 2019 en process för nationell registrering av de prioriterade kontor som påverkas mest av Brexit.

Fortsatt ökad utsatthet bland barn i Sverige

Vi ser en fortsatt ökad utsatthet bland barn i Sverige. Detta betyder att vi arbetar ytterligare med direktstöd. Att möta människor i utsatthet kräver mycket och det är viktigt att det finns verktyg och stöd för de som driver direktstödsverksamheter såsom handledning och beredskapsfunktioner dit anställda kan vända sig i svåra situationer.

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige, vilket är en seger för det långvariga opinionsarbete som Rädda Barnen drivit tillsammans med andra barnrättsorganisationer. Vi tror att det kommer att ha stor

Rädda Barnens årsrapport 2019

betydelse i att barn får sina rättigheter tillgodosedda framöver. Det är dock inte tillräckligt, och Rädda Barnen vill fortsatt se, och arbetar för, tydliga politiska prioriteringar som sätter barns rättigheter i centrum.

Fortsatt ansträngt humanitärt läge i världen

Under 2019 behövde 132 miljoner människor humanitärt stöd varav nästan hälften var barn. De flesta av Rädda Barnens 83 humanitära insatser året genomfördes i länder där det råder krig eller svår konflikt. I genomsnitt varar dessa konflikter, ibland med miljontals flyktingar som följd, under nio års tid. Idag lever nästan vart femte barn i krigsdrabbat område.

Förutom krig upplevde många barn svåra naturkatastrofer som tyfoner, jordbävningar och epidemier som krävde omedelbara insatser för att försörja dem med mat, rent vatten och skydd. 2019 utlyste vi vårt första klimatnödläge på Afrikas horn där svår torka kombinerad med extrema väderhändelser hotade matsäkerheten för miljontals barn. Läs mer i effektrapporten om hur vi arbetat för barn i konflikter och katastrofer under 2019.

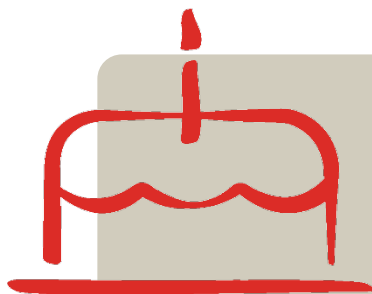
Viktiga förändringar i verksamheten

Ny generalsekreterare

I augusti 2019 började Helena Thybell som generalsekreterare för Rädda Barnen, anställd med ett femårigt förordnande. Helena har en bred erfarenhet med sig in i uppdraget, närmast från rollen som HR-chef för H&M-gruppen med 176 000 anställda. Hon har tidigare arbetat som global chef för H&M Foundation, verksamhetschef för Svenska Postkodstiftelsen, programansvarig för Röda Korsets verksamhet i Västafrika samt generalsekreterare för Röda Korsets Ungdomsförbund.

Ny chef för den globala Rädda Barnen-rörelsen

I september tillträdde Inger Ashing som CEO för Save the Children Association som är Rädda Barnen-rörelsens gemensamma globala samverkansförbund. Inger efterträdde Helle Thorning-Schmidt, tidigare statsminister i Danmark, som avgick i juni efter tre år på posten. Inger Ashing var ordförande för Rädda Barnen i Sverige, 2008–2016 och var också ledamot av Rädda Barnen-rörelsens globala styrelse. I samband med att hon tillträdde sin post som CEO utsågs Raymond Mankowitz som Rädda Barnen Sveriges representant i den internationella styrelsen.

Rädda Barnen 100 år

2019 markerar 100 år sedan Rädda Barnen bildades. Först i Storbritannien i maj och sedan, som andra land, i Sverige, den 19 november 1919. Detta uppmärksammades på många olika sätt med allt från lokala firanden på olika platser i Sverige till den globala Rädda Barnen-rörelsens gemen-

samma möte i Oxford i juni. I Sverige avslutades firandet i samband med Rädda Barnens verksamhetskonferens 15–17 november, med bland annat Prinsessan Sofia, Åsa Lindhagen och utrikesminister Ann Linde som gäster. Den 19 november lystes Kaknästornet i Stockholm upp i Rädda Barnens röda färg för att uppmärksamma Rädda Barnens födelsedag.

Tillsammans har vi åstadkommit mycket under 100 år som är värt att fira. Våldigt många fler barn har det mycket bättre idag än för 100 år sedan. I FNs barnkonvention har vi en stabil grund och utgångspunkt. Fler barn överlever, fler barn går i skolan och våld mot barn är förbjudet i fler länder än någonsin. Men anledningen att vi startade och anledningen att vi finns kvar är inget vi firar. Precis som för 100 år sedan är miljontals barn drabbade av krig och konflikt. Budskapet att stoppa kriget mot barnen har därför löpt som en röd tråd genom alla de tillfällen som vi uppmärksammat Rädda Barnen 100 år.

Framtida utveckling

Strategiska förändringar

De utmaningar som Covid-19 kommer få för barn, för samhällen och för organisationer är också något som kommer få stor påverkan på Rädda Barnens arbete. Barn påverkas värst i kristider och i pandemin riskerar de att förlora föräldrar och missa skolgång. Isolering och karantän kan vara ett allvarligt hot mot barns trygghet, och risken för övergrepp ökar både i hemmet och på internet. Pandemin risker också att slå mot familjers försörjning och leda till ökad fattigdom. I redan utsatta delar av världen kan pandemin få stor effekt på livsmedelsproduktion och matsäkerhet, med undernäring och svält som konsekvenser. Rädda Barnen kommer att behöva anpassa sina insatser utifrån dessa behov.

Vi räknar också med att pandemins långsiktiga konsekvenser kommer att få stor påverkan för våra förutsättningar att arbeta, inte minst genom att samspela med många av de andra större trender vi ser. Pandemin ger ytterligare drivkraft för den digitala omställningen, den får fundamentala makroekonomiska konsekvenser och den har, åtminstone initialt, till övervägande del hanterats nationellt snarare än multilateralt.

Redan innan Covid-19 såg vi tecken på ett tuffare makroekonomiskt läge i världen och en vikande konjunktur i Sverige. Det fanns indikationer på en stagnerande eller sjunkande insamlingsmarknad, med en nedåtgående trend vad gäller allmänhetens inställning till välgörenhetsorganisationer¹.

¹ Välgörenhetsbarometern, 2018

Det tuffare makroekonomiska läget är också tydligt i den offentliga välfärdens utmaningar i Sverige. Med höga förväntningar på service från mer resursstarka grupper är risken uppenbar att insatser och finansiering för verksamhet för de barn och unga som lever i störst utsatthet inte prioriteras. Även i andra avseenden uppvisar välfärden brister; stuprör i samverkan, liksom bristande helhetssyn och samarbete med målgrupperna leder till låg effekt. Förnyelse och innovation i verksamheterna är också låg. Det är mycket sannolikt att detta kommer att förändras som en effekt av Covid-19 pandemin, men oklart med vilka konsekvenser för de som är mest utsatta.

Historiskt sett har civilsamhället varit bra på att initiera nya verksamheter som möter otillfredsställda rättigheter. Rädda Barnen, liksom andra idéburna organisationer, kan bidra till att den offentligt finansierade välfärden når sina mål på ett bättre sätt. De senaste åren har den politiska konflikten minskat om enskilda fristående utförare som utförare av offentligt finansierad välfärd. Den idéburna sektorn lyfts fram som en viktig aktör för att nå hög kvalitet, helhetssyn och kontinuitet i verksamheter. Rädda Barnen befinner sig därför i en utmanande men intressant tid när behoven från det offentliga är stora och möjligheterna att starta och driva verksamheter som kan göra stor skillnad för barn är gynnsamma.

Vi ser flera indikationer på att det demokratiska utrymmet för civilsamhället att verka fritt minskar globalt, likaså utrymmet att driva rättighetsbaserat arbete. Civilsamhällets handlingsutrymme hotas i mer än 100 länder i världen². Vi ser också att multilateralism och internationalism får stå tillbaka till förmån för nationalism och populism. Detta slår också igenom i synen på barn och barns rättigheter, även i Sverige. Retorik och politik som för några år sedan var otänkbar vinner större acceptans. Asylrätten undergrävs, tiggeriförbud förespråkas och visitationszoner införs. Biståndet ifrågasätts av fler partier i Sverige, både vad gäller nivåer och inriktning. Ett tydligt internationellt exempel är den nuvarande amerikanska administrationens policy att finansiering av flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva hälsorättigheter med bistånd från USA.

Samtidigt finns det starka motkrafter mot rättigheternas begränsning. Feminism och kvinnors rättigheter, rättigheter för HBTQ-personer och klimaträttvisa driven av barn och unga tar större plats i opinionen än kanske någonsin. Vi har aldrig haft så många prövade internationella instrument och institutioner som värnar barns rättigheter som idag, inklusive att Barnkonventionen inkorporerades i svensk lag 1 januari 2020. De globala målen för hållbar utveckling mobiliserar en bredd av aktörer, där många företag tar ett växande ansvar.

Denna utveckling kräver att Rädda Barnen fortsätter att vara en tydlig och modig röst, i Sverige och internationellt.

Risker

Att det demokratiska utrymmet minskar får ytterst påtagliga och konkreta konsekvenser för Rädda Barnen. I delar av vår internationella verksamhet är säkerhetshot den enskilt största risken vi har att hantera. I Sverige finns risk för hot och våld från radikala våldsbejakande aktörer liksom från organiserad brottslighet i områden där vi arbetar, vilket riskerar att drabba både de barn och vuxna vi jobbar med, liksom anställda, aktiva medlemmar och frivilliga.

² People Power Under Attack, CIVICUS: <https://www.civicus.org/documents/PeoplePowerUnderAttack.Report.27November.pdf>

Vi ser också att den digitala övervakningen av medborgare ökar och människors fri- och rättigheter begränsas i kampen mot corona-viruset. Att det krävs extraordinära åtgärder för att skydda liv i en pandemi är rimligt och förståeligt. Men vad återgår vi till, efter pandemin? Det finns en uppenbar risk att ett antal stater kommer att använda smittskydd som förevändning för att ytterligare begränsa det demokratiska utrymmet.

Detta minskade demokratiska utrymme innebär ökade kostnader för att säkerställa en trygg och säker verksamhet. Samtidigt riskerar en avmattad insamlingsmarknad påverka Rädda Barnens möjlighet att finansiera arbetet. För att möta en svagare och tuffare marknad behöver vårt varumärke stärkas och det kommer att kräva fortsatt aktivt och agilt insamlingsarbete.

Parallellt med detta ser vi en risk för trolldom och drev i sociala medier när vi agerar för barns rättigheter och utmanar aktörer som har andra motiv och intressen. Att driva frågor som väcker starka reaktioner ger dock inte entydigt negativa konsekvenser; vi ser också att det ökar vår trovärdighet, att det kan bidra till att nå nya målgrupper och stärka lojaliteten hos dem som redan stödjer oss.

Givet utmaningarna i den offentliga välfärden finns stora möjligheter att initiera nya verksamheter som möter otillfredsställda rättigheter. Samtidigt finns en risk att de stora underskotten i kommunernas ekonomi begränsar dessa möjligheter, vilket under kommande år riskerar förstärkas på grund av corona-pandemins samhällsekonomiska effekter. Konsekvenserna för barn och unga är redan stora. För Rädda Barnens finansiering är dessa i nuläget begränsade, men våra planer att utveckla och skala upp nya verksamheter kommer självklart också att påverkas. För att hantera denna risk behövs både nationellt och lokalt påverkansarbete för att säkerställa att kommunerna prioriterar insatser för de barn och unga som lever i störst utsatthet. Det krävs också att vi fortsätter arbetet med partnerskap och nya verksamhets- och finansieringsformer.

Det makroekonomiska läget i världen innebär en risk för fortsatt försvagning av den svenska kronan mot dollarn. Det finns även en risk för att det brittiska pundet försvagas mot dollarn, vilket också kan bidra till en negativ valutaeffekt då stora delar av de centrala kostnaderna inom vår globala organisation ligger i pund. Sammantaget innebär detta en risk ökade kostnader för vår globala verksamhet. Valutarisken hanteras genom en valutapolitik som ger oss möjligheten att ha delar av vår kassa i dollarkonton liksom att löpande ta ut valutasäkringar för att låsa växelkursen mellan kronan och dollarn för våra åtaganden och därmed öka kostnadskontrollen i relation till valutafluktuationer. Många större finansiärer ger oss också möjligheten att revidera överenskommen verksamhet. Det minskar den finansiella risken – men det innebär samtidigt att vi genomför något mindre programverksamhet.

Coronaviruset har under början av året spritts globalt och påverkat såväl vår internationella rörelse som svenska Rädda Barnen. Att agera snabbt för att kunna ställa om och i så stor utsträckning som möjligt kunna fortsätta vår verksamhet för barn som redan lever i stor utsatthet har präglat vårt arbete, tillsammans med omsorg för våra medarbetare och medlemmar.

Då samhället drabbas av omfattande påverkan av Covid-19 är vi starkt fokuserade på uppföljning av finansierings- och verksamhetspåverkan genom givardialoger, omvärldsbevakning och löpande analys. Vid upprättandet av årsredovisningen 2019 arbetar Rädda Barnen utifrån två huvudsakliga scenarier på pandemins påverkan på organisationen som helhet. Där vi ser ett potentiellt intäktsbortfall upp emot ca 200 mkr vilket skulle motsvara en minskning på ca 20 % av intäktsbudget 2020.

Den totala effekten av Covid-19 på organisationen är svår att prognostisera men tydligt är att det kommer ge en avsevärd effekt både i finansiellt utfall som genomförd programverksamhet. Utöver intäktsbortfall och i viss mån ökade kostnader prognostiserar vi även en effekt på vårt långsiktiga kapital.

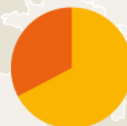
HÄR HAR VI BEDRIVIT VERKSAMHET 2019!

Svenska Rädda Barnen bedrev under 2019 verksamhet i de mörkt gråmarkerade länderna. Cirkeldiagrammen visar våra verksamhets omfattning i respektive världsdel eller region. Fördelningen inom cirkeln visar hur stor del av verksamheten som omfattar **humanitärt arbete (orange)** respektive **utvecklingssamarbete (gul)**.

Sverige
130 mkr

Eurasien 39 mkr

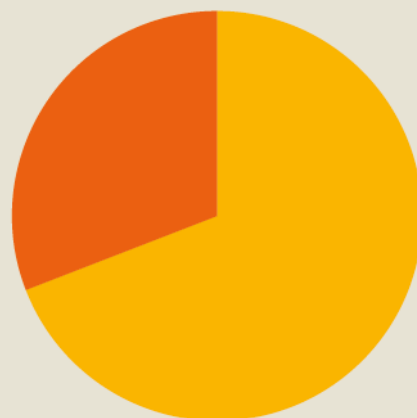
Latinamerika
33 mkr

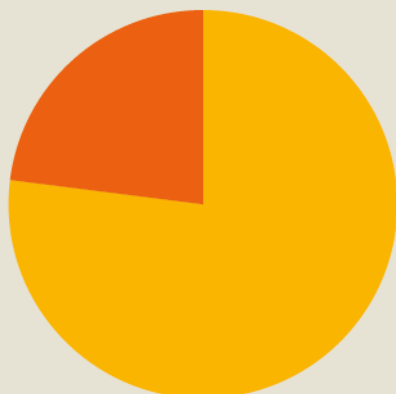
Västra och Centrala
Afrika 47 mkr

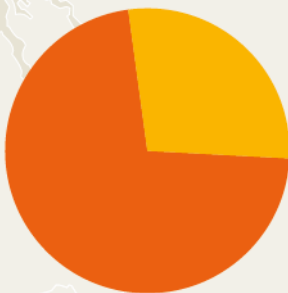
Östra och Södra
Afrika 298 mkr

GLOBAL PROGRAMVERKSAMHET **250 mkr**

KOSTNADER PER OMRÅDE, MKR

Mellanöstern
179 mkr

Tygghet och skydd	354
Programstödjande: Katastrofarbete, ledning och koordinering; utland lokalt/regionalt	244
Hälsa, hiv/aids, nutrition, levnadsvillkor	131
God samhällsstyrning	125
Katastrofarbete; insatser och koordinering	118
Tvärtematiskt	99
Utbildning	73
Övriga programkostnader	41

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET 1 185 mkr

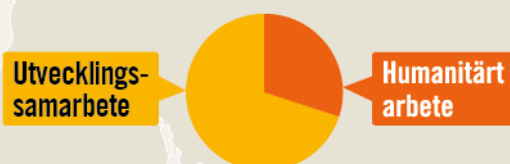
Insamlingskostnader	80
Administration	51
Medlemskostnader	22

SUMMA KOSTNADER 1 337 mkr

Asien 168 mkr

FÖRDELNING AV PROGRAMKOSTNADER

Av programkostnaderna har **35%** gått till humanitärt arbete och katastrofarbete. Även detta arbete bedrivs till stor del inom de prioriterade verksamhetsområdena

Sverige

I Sverige har Rädda Barnen bedrivit verksamhet för barn i migration, i socioekonomisk utsatthet och barn utsatta för våld. I den del av verksamhet som leds av Rädda Barnens kansli har vi uppskattningsvis nått över 22 000 barn, unga och föräldrar i direkta insatser, det vill säga insatser där vi konkret erbjuder stöd och hjälp till våra målgrupper.

I våra direkta insatser har vi ordnat mötesplatser och fritidsaktiviteter, studiecirklar och samtalsgrupper för barn och föräldrar samt stöttat lokala organisationer med att växa sig starkare och kunna driva sina frågor på egen hand. Vi har också coachat och stöttat individer och familjer på olika sätt, särskilt med fokus på nyanlända familjer. För ensamkommande ungdomar har vi ordnat med basbehov, såsom boende och bidrag till lokala resor.

Även Rädda Barnens medlemsrörelse har bedrivit en liknande verksamhet, och i en enkät som besvarades av ca 50 lokalföreningar och distrikt uppskattas att vi tillsammans nått nästan 23 000 barn, unga och föräldrar, med direkta insatser.

Utöver direkta insatser så jobbar både kansli och medlemsrörelse med kunskapsspridning exempelvis genom föreläsningar och konferenser, spridande av studier och rapporter samt genom att upprätthålla en dialog med myndigheter och politiska företrädare. Vi har också utbildat och coachat professionella och ideella som jobbar med barn (exempelvis idrottsledare), och nått ca 4 700 personer. Totalt inom kunskapsspridning uppskattas att kansliet nått cirka 45 000 personer, samt att medlemsrörelsens 50 föreningar nått cirka 37 000 personer.

Totalt har Rädda Barnen nått ca 125 000 personer i Sverige under 2019. Utöver detta har vi även nått ut med debattartiklar och omfattande medverkan i radio och TV.

Rädda Barnen har under 2019 fortsatt sitt arbete med unga som kommit till Sverige ensamma och nu fyllt 18 år, och totalt nått 3 574 ungdomar, varav 602 personer fått hjälp med boende. Vi har stöttat över 1 200 ideella personer som möter dessa ungdomar regelbundet.

Rädda Barnens "Centrum för stöd och behandling" har haft 94 ärenden i behandling, för att minska trauma-relaterade besvär hos barn. Om vi också inkluderar konsultation, rådgivning per telefon, vägledning så har Centrum nått nära 450 personer. Utöver detta har vi nått ca 4 000 via föreläsningar/utbildning av professionella. Appen *"Safe Place"* som är ett stöd till ungdomar som mår dåligt har laddats ned 8 500 gånger.

Afrika

Rädda Barnen har, med en panafrikansk ansats, bedrivit ett omfattande arbete för att stötta de barn som påverkas av väpnad konflikt i Afrika. Vi har arbetat för att öka den politiska synligheten för dessa barn samt har en aktiv roll i Afrikanska Unionens arbetsgrupp. Vi har även bidragit med att institutionalisera hållbara mekanismer som säkerställer att militära trupper, som bidrar till fredsinsatser på kontinenten, har fått kvalitativ träning i barns situation i konflikt. Sedan 2018 har vi sett till att omkring 13 000 soldater har fått träning i barnskydd, samt bidragit till utbildning av civila barnrättsexperter till samtliga afrikanska fredsinsatser.

Inom ramen för det arbetet har vi också arbetat med en rad aktörer för att säkerställa att samma militära trupper kan hålla sina egna soldater till svars om de själva har begått övergrepp mot barn.

I slutet av året organiserade vi, tillsammans med SIDA, Afrikanska Unionen och den panafrikanska partnerorganisationen Africa Child Policy Forum, en tre dagar lång konferens i Addis Ababa. Konferensen samlade över 300 deltagare såsom politiska beslutsfattare, humanitära rådgivare för barns trygghet och skydd, juridiska experter, givare samt regeringsrepresentanter från hela kontinenten men också från övriga delar av världen. 14 barn och ungdomar från fem konfliktdrabbade länder deltog och deras röst och upplevelser stod i centrum för konferensen och det 'call to action' som konferensen genererade.

Östra och södra Afrika

I Etiopien har Rädda Barnens arbete lett till ett nätverk med runt 10 000 engagerade barn, med jämn könsfördelning, och som leds av barnen själva. I nätverket driver de ett arbete att övervaka, rapportera och kräva uppfyllandet av barns rättigheter i samhället. De har uppskattningsvis nått ytterligare 50 000 barn med information om barns rättigheter.

Tillsammans med partnerorganisationer har Rädda Barnen bidragit till att Nationalförsamlingen bjudit in Sudans barnparlament för att tala om barns syn på budgetallokeringen, vilket resulterat i ökad budget till hälsa och utbildning. En studie där Rädda Barnen konsulterat barn i det konfliktdrabbade Darfur genererade stort intresse och myndigheterna har därefter givit större fokus till förebyggande arbete mot sexuellt våld.

I Rwanda förekommer skadligt barnarbete och Rädda Barnens barnledda partnerorganisation Childrens Voice Today, i samarbete med andra organisationer, har bidragit till att utveckla en handlingsplan för att bekämpa detta.

Rädda Barnen i Rwanda har under året inlett ett samarbete med en organisation av ungdomar med funktionsnedsättningar. 12 ungdomar har under året blivit stärkta till att agera som mentorer för 70 barn med funktionsnedsättning i tre distrikt. Genom detta får barnen förebilder och stöd i sin vardag, i skolan, hemma och genom olika klubbaktiviteter.

I Tanzania bidrar Rädda Barnen till att uppnå den nationella policyn mot barnaga genom uppdaterade metoder för att nå ut till föräldrar och lärare och lära dem om uppfostringsmetoder utan våld. Ett pilotarbete är igång på Zanzibar och metoden har under året också tagits vidare till fastlandet.

I Botswana formade Rädda Barnens partnerorganisationer tillsammans med andra organisationer ett nätverk för att driva på regeringen gällande migranternas rättigheter och hur regeringen behandlar de som de anser vara illegala migranter, inklusive barn. Under 2019 så lyckades nätverket få regeringen att släppa 57 barn som har suttit inlåsta under svåra förhållanden i runt tre år, vilka nu istället får tillgång till socialt stöd på annan plats. Likaså har pilotprojekt inletts för att hitta fosterfamiljer till ensamkommande barn istället för att de ska hamna i institutionell vårdnad.

Rädda Barnen har under de senaste åren arbetat med barn och tonåringar inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Arbetet har koordinerats från Sydafrika med partnerorganisationer i åtta länder i östra och södra Afrika. I arbetet i Kenya, Zambia och Zanzibar har barn och ungas stärkta självkänsla och

ökade kunskap hjälpt dem att fatta egna beslut. Den förbättrade tillgången till mottagningar som möter unga och den attitydförändring som vuxna erfarit ger indikationer på ett minskat antal tonårsgraviditeter och att färre flickor slutade skolan i förtid i de skolor som varit involverade i arbetet. Bland annat har religiösa ledare varit viktiga i påverkan för flickors rätt till skolgång. I arbetet med dessa ledare har en manual tagits fram som är anpassad för att lyfta vikten av frågor om reproduktiv hälsa och rättigheter med religiösa ledare.

Väst- och Centralafrika

Inom ramen för Västafrikas regionala samordningsgrupp för barns rätt till trygghet och skydd har Rädda Barnen tillsammans med MAEJT/ENDA, en partnerorganisation för arbetande barn och ungdomar, stöttat ekonomiska samarbetsorganet för västafrikanska stater, ECOWAS, i arbetet med en policy för barns rätt till trygghet och skydd. Policyn antogs av de västafrikanska staterna i juni 2019 med en budgetallokering på tre procent av ländernas budget till barns skydd.

Rädda Barnen har under året även arbetat med barnrättsnätverk i Guinea Bissau och Gambia för att ta fram kompletterande rapporter om barns situation till FNs barnrättskommitté och inom ramen för FNs Universal Periodic Review. Flera års påverkansarbete med partnerorganisationen CPA och deras barnledda sektion, Voice of the Young, samt andra barnrättsorganisationer har bidragit till att Gambias regering bildat ett nytt ministerlett departement för kvinnor, barn och sociala frågor. Regeringen har även beslutat att tre procent av den övergripande budgeten ska allokeras till frågor som rör barn.

Inom ramen för det globala arbetet mot barnaga har Rädda Barnen, Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children och lokala partnerorganisationer i Elfenbenskusten arbetat med regeringen i utformandet av en nationell åtgärdsplan för ett fullständigt förbud mot aga. Elfenbenskusten ingår nu i listan över de länder med högst målsättning globalt sett för att förhindra barnaga, och är därmed ett så kallat vägvisareland "pathfinder country" i denna kamp.

I Elfenbenskusten har arbetet fortsatt för att skydda barns rättigheter inom kakaoindustrin. Arbetet har bland annat rört barnarbete, unga arbetares rättigheter, påverkan på miljön, samt alternativa inkomstkällor för familjehushåll kakaojordbruket.

I östra Demokratiska Republiken Kongo har Rädda Barnens partnerorganisationer arbetat med lokalbefolkningen för att stärka systemen för skydd av barn mot övergrepp och förbättra arbetet med stöd till dem som fallit offer. Vi har nått 2183 barn med våra insatser varav bland annat 55 barn (huvudsakligen flickor) utsatta för sexuellt våld samt 176 barn (huvudsakligen pojkar) som rekryterats till väpnade grupper fick under året stöd i att återanpassa sig in i samhället.

Latinamerika

I Peru fortgår arbetet att följa upp lagen mot barnaga. Stadgar på nationell nivå och förordningar i två kommuner bidrar till att kunna genomföra förändringarna för att säkra barns rätt till skydd mot våld. Parallellt har personal på ministerier och myndigheter i Peru och Guatemala, socialarbetare i Guatemala och domare i El Salvador stärkt sin kompetens i frågor som rör barn och barnuppfostran, vilket genomförts i linje med den metod Rädda Barnen stöder och som utvecklats i samarbete med Manitobauniversitetet i Kanada. Metoden underlättar att nå målgrupper på olika nivåer i samhället och främjar samarbetet mellan myndigheter och civilsamhälle, baserat på en gemensam kunskap i relationer vuxna och barn och arbetet mot våld.

Rädda Barnen har också bidragit till planering av humanitära insatser i Venezuela och stöd till flyktingar i Colombia och Peru.

Mellanöstern

Våra insatser till länderna i mellanöstern har under året varit omfattande, och gäller framförallt Jemen, Syrien, Libanon, Palestina och Irak. De många konflikterna i regionen drabbar barn och unga hårt. Vi har fortsatt utveckla vårt arbetssätt och snabbt anpassat oss till förändrade behov. Våra insatser för barn på flykt i området har fokuserat på psykosocialt stöd, tillgång till trygghet och skydd samt utbildning och skolgång.

En stor del av verksamheten i Mellanöstern genomförs i nära samarbete med lokala organisationer. Vi arbetar för att öka dessa organisationers möjlighet att agera företrädare för barn och att kunna möta nya behov drivet av förändringar i omvärlden. Under året genomfördes ett antal aktiviteter med fokus på barns rätt till trygghet och skydd och barns deltagande samt inom organisationsutvecklingsområdet. Till exempel har Rädda Barnens arbete i Palestina stärkt barns egen organisering, vilket har bidragit till en ökad kvalitet och ett större antal rapporterade fall av kränkningar av barns rättigheter.

För att förbättra situationen för många barn som är på flykt i regionen krävs politiska lösningar. Vi har aktivt arbetat med en rad initiativ för att påverka beslutsfattare lokalt, nationellt och internationellt. Detta gäller även i Sverige, där vi bland annat drivit frågan att stoppa den svenska vapenexporten till krigförande länder såsom Jemen, samt att europeiska länder ska ta ett större ansvar för barn med europeisk nationalitet som bor i Syrien.

Europa

Genom partnerskap med lokala och centrala institutioner i Kosovo har Rädda Barnen bidragit till att fler barn med funktionsnedsättning kan gå i skolan. Utbildningsministeriet har fått stöd för att utveckla metoder som bidrar till ministeriets ansvar att försäkra rätten till utbildning för dessa barn. Samarbetspartners i Kosovo har bidragit till ett lagförslag som nu är färdigt och som ska stärka rätten till inkludering av personer med funktionsnedsättning. Kriget i Ukraina fortsätter och Rädda Barnen har i samarbete med lokala samarbetsorganisationer stöttat med humanitära insatser.

Asien

Vi har i Asien framgångsrikt arbetat för att ge fler barn med funktionsnedsättningar tillgång till grundskola, och arbetat för att minska barnaga på skolorna. Detta arbete har bland annat bedrivits i Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Myanmar, Kambodja, Vietnam, Thailand, Indonesien, Filipinerna och Kina, och har stärkt barns möjlighet till att delta i skolan och påverka kvaliteten.

I samarbete med ett stort antal lokala organisationer i Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Myanmar, Vietnam samt Filipinerna har vi stärkt lokala och nationella skyddssystem. Arbetet har genomförts med syfte att stärka barns rätt till trygghet och skydd, exempelvis genom att påverka politiken mot barnaga och visa på alternativa uppföstringsmetoder.

Vi arbetar även för att stärka de lokala organisationer som vi arbetar tillsammans med i Asien. Under året genomfördes ett antal aktiviteter med fokus på barns rätt till trygghet och skydd, barns deltagande, samt inom organisationsutveckling. Vi bidrog även till ett antal humanitära insatser med fokus på den svåra situationen för de Rohingyiska familjer som befinner sig i Bangladesh. Utsikterna för att deras situation ska förbättras väsentligt är små, och behovet av direktstöd fortsatt stort.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Noter	2019	2018
Belopp i tkr			
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter	Not 3	10 524	10 768
Gåvor	Not 4	406 312	360 968
Bidrag	Not 4	918 399	830 498
Nettoomsättning		7 990	10 107
Övriga intäkter		1 362	2 051
Summa verksamhetsintäkter		1 344 587	1 214 392
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader			
Programkostnader	Not 5,6	-1 184 587	-1 171 273
Medlemskostnader	Not 5,6	-21 535	-22 379
		-1 206 122	-1 193 652
Insamlings- och administrationskostnader			
Insamlingskostnader	Not 5,6	-80 291	-97 325
Administrationskostnader	Not 5,6	-50 584	-49 706
		-130 875	-147 031
Summa verksamhetskostnader		-1 336 997	-1 340 683

Rädda Barnens årsrapport 2019

Verksamhetsresultat		7 590	-126 291
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 7	8 233	2 482
Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar	Not 7	194	293
Räntekostnader och liknande resultatposter		-26	-28
Förvaltningskostnader		-69	-144
Summa resultat från finansiella investeringar		8 332	2 603
Årets resultat		15 922	-123 688
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		15 922	-123 688
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		24 571	97 254
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut		-33 502	-7 045
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		6 991	-33 479

Balansräkning

BALANSRÄKNING	Noter	2019-12-31	2018-12-31
Belopp i tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogramvara	Not 8	4 233	4 635
		4 233	4 635
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier och installationer	Not 9	11 461	14 134
		11 461	14 134
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier i koncernföretag	Not 10	7 008	1 008
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 11	277 953	271 889
Andra långfristiga fordringar	Not 12	30 489	32 691
		315 450	305 588
Summa anläggningstillgångar		331 144	324 357
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		9 570	12 809
Övriga fordringar	Not 13	81 213	131 171
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 14	60 318	32 324
		151 101	176 304
Fastigheter mm avsedda för försäljning		1 917	487
Kortfristiga placeringar	Not 15	1 128	6 722
Kassa och bank		226 804	294 412
Summa omsättningstillgångar		380 950	477 925
SUMMA TILLGÅNGAR		712 094	802 282

Rädda Barnens årsrapport 2019

BALANSRÄKNING forts.	Noter	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Förvaltade fonder		16 851	16 837
Rädda Barnen-fonden		130 000	130 000
Vörderegleringsfond		25 000	25 000
Ändamålsbestämt kapital		71 202	62 285
Balanserat resultat		135 000	128 009
		378 053	362 131
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		16 976	35 639
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	Not 16	274 443	353 466
Övriga skulder		12 861	19 439
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 17	29 761	31 607
		334 041	440 151
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		712 094	802 282

Förändring av eget kapital

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Belopp i tkr

Eget kapital	Förvalta de fonder	RB- fonden	Värde reglerin gsfond	Ändamåls bestämt kapital	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2019-01-01	16 837	130 000	25 000	62 285	128 009	362 131
Ändamålsbestämt av givaren	14	-	-	12 241	-12 255	
Ändamålsbestämt av styrelsen	-	-	-	21 247	-21 247	
Utnyttjande ändamålsbestämda medel från tidigare år	-	-	-	-24 571	24 571	
Årets resultat	-	-	-	-	15 922	15 922
Utgående balans 2019- 12-31	16 851	130 000	25 000	71 202	135 000	378 053

Ändamålsbestämt av givaren

Tematiskt	8 028	-3 041	6 219	11 206
Region och land	11 155	-4 598	208	6 765
Särskilda projekt	6 870	-5 330	5 814	7 354
Summa ändamålsbestämt av givaren	26 053	-12 969	12 241	25 325

Ändamålsbestämt av styrelsen

Kostnader avveckling egna utlandskontor	1 696	-1 696	0	0
Barn på flykt	630	-404	0	226
Strategiska satsningar	6 059	-3 208	16 247	19 098
Valutavärderingsreserv	22 749	-4 094	0	18 655
Övrigt	5 098	-2 200	5 000	7 898
Summa ändamålsbestämt av styrelsen	36 232	-11 602	21 247	45 877
Summa ändamålsbestämt kapital	62 285	-24 571	33 488	71 202

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS	2019	2018
Belopp i tkr		
Den löpande verksamheten		
Inbetalningar från givare och medlemmar m.m.	1 290 488	1 295 680
Utbetalningar till samarbetspartners, anställda och leverantörer m.m.	-1 359 337	-1 322 234
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-68 849	-26 554
Erhållen ränta	1 444	3 645
Erhållna utdelningar	2 587	2 972
Erlagd ränta	-26	-28
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-64 844	-19 965
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-1 381	-5 056
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-1 699	-13 998
Sålda materiella anläggningstillgångar	0	63
Placeringar i finansiella anläggningstillgångar	-70 438	-70 746
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar	65 154	107 777
Förändring kortfristiga finansiella placeringar	5 816	-2 136
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 548	15 904
Årets kassaflöde	-67 392	-4 061
Likvida medel vid årets början	294 412	301 291
Kursdifferenser i likvida medel	-216	-2 818
Likvida medel vid årets slut	226 804	294 412

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Rädda Barnens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning. Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Verksamhetsintäkter

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Rädda Barnen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning och intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Gåvor

En transaktion där Rädda Barnen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Rädda Barnen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. De värderas som huvudregel till verkligt värde. Gåvor i form av utrustning och förnödenheter som skänks vidare redovisas inte som intäkt men redovisas i not 4.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhållna bidraget uppfylls. De värderas till det verkliga värdet som Rädda Barnen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Nettoomsättning avser försäljning av varor och tjänster. Intäkterna redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser främst hyresintäkter. De intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Verksamhetskostnader

Rädda Barnens verksamhetskostnader redovisas enligt GIVAS riktlinjer som ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnader delas upp i program- och medlemskostnader. Kostnaderna för de olika verksamheterna består förutom av direkta kostnader även av gemensamma kostnader för styrelse och ledning, kommunikation samt HR, ekonomi, IT, intern service samt kundtjänst. Gemensamma kostnader fördelas enligt en för delningsnyckel och läggs samman med de direkta kostnaderna för ändamåls-, insamlings- och administrationskostnaderna.

Ändamålskostnader

Med ändamålskostnader avses de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna. Uppdelning görs mellan kostnader för programverksamhet i Sverige och utomlands samt medlemsverksamhet. Arbetet med opinionsbildning tillhör programverksamheten.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader avser de kostnader som uppkommer för att generera gåvor från privatpersoner och företag i form av insamlingsmateriel, tryckkostnader, annonser, personalkostnader samt övrigt förekommande kostnader relaterade till insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är de kostnader som behövs för att administrera Rädda Barnen såsom kostnader för styrelsemöten, delar av revision, hyra, administrativa system och personalkostnader.

Tillgångar, skulder och avsättningar

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas: Dataprogramvara och systemutvecklingskostnad: 3 år; Datainventarier: 3 år; Övriga inventarier: 5 år.

Finansiella tillgångar

De värdepapper som ingår i Rädda Barnens långsiktiga kapitalförvaltning klassificeras som anläggningstillgång medan de som utgör del av den kortfristiga förvaltningen klassificeras som omsättningstillgång. Nedskrivning av anläggningstillgång görs om marknadsvärdet för hela portföljen understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms som varaktig. Värdepapper som klassificeras som omsättningstillgång värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde per balansdagen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Donerade tillgångar

Fastigheter och bostadsrätter som donerats till Rädda Barnen värderas till ett marknadsvärde beräknat vid tidpunkten då Rädda Barnen erhåller gåvan. De redovisas som omsättningstillgångar då avsikten är att dessa ska avyttras så snart som möjligt. Värdepapper redovisas som kortfristiga placeringar. Noterade värdepapper tas upp till marknadsnoteringen vid tidpunkten då de registrerats på Rädda Barnen.

Skuld för erhållna ej utbetalda bidrag

I de fall Rädda Barnen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas dessa som en skuld.

Eget kapital

Eget kapital avser de medel som tillställts Rädda Barnen för uppfyllande av dess syften och som på balansdagen inte utbetalats. Medel som av givaren bundits som beständiga donationsfonder eller till särskilda ändamål redovisas separat. I posten Ändamålsbestämt kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även Förändring av Eget kapital. De ändamålsbestämda medlen utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. RB-fonden och värderingsfonden är av styrelsen avsatt grundkapital respektive buffert för värdeförändringar på placeringstillgångar. Balanserat kapital är medel som tillställts Rädda Barnen utan restriktion. Årets resultat enligt Resultaträkningen avser skillnaden mellan kostnader och intäktsförda medel. Förändringen av balanserat kapital avser belopp efter utnyttjande eller reservation från/till andra delar av eget kapital.

Eventualförpliktelser

Rädda Barnen lämnar upplysning om en eventualförpliktelse när Rädda Barnen har en möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Rädda Barnens kontroll, inträffar eller uteblir, eller om Rädda Barnen har en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod.

Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar

Distrikt och lokalföreningar har egna redovisningar som ej konsolideras i riksförbundets redovisning då inget moder/dotterbolagsförhållande finns.

Koncernredovisning

Rädda Barnen äger 100 % av aktierna i Rädda Barnens ServiceAktiebolag och 100 % av aktierna i Rädda Barnen välfärd AB. Bolagens omsättning (inkl dotterbolag) uppgår till 18,8 mkr (11,8 mkr) att jämföra med Rädda Barnens verksamhetsintäkter 1 344,6 mkr (1 214,4 mkr) varför ingen koncernredovisning upprättas.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Rädda Barnen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Not 3 Medlemsavgift

2019

2018

10 524

10 768

Medlemsavgiften är från 75 kr per medlem till 300 kr per hushåll. Enligt riksmötesbeslut utbetalas 25 % av medlems-avgiften till Rädda Barnens lokalföreningar. Av här redovisade medlemsintäkter utbetalas 2 519 tkr i enlighet med röstlängd utvisande antal betalande medlemmar 2019-12-31.

Not 4 Insamlade medel

2019

2018

Gåvor som redovisats i resultaträkningen

Insamlade medel

Allmänheten

268 642

261 274

Insamlat genom Rädda Barnens lokalföreningar

1 401

2 113

Insamlat genom Internationella Rädda Barnen

0

3 154

Testamenten

75 332

28 485

Företag

34 769

32 893

Postkodlotteriet

25 500

30 350

IKEA Foundation

12

192

Avkastning på donationskapital

398

208

Övrigt

258

2 299

Summa gåvor i resultaträkningen

406 312

360 968

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen

Insamlade medel - uppskattade belopp

Gåvor som skänkts vidare

1 918

2 202

Summa gåvor ej i resultaträkningen

1 918

2 202

Utöver ovan redovisade har gåvor erhållits där värdet i SEK ej tagits fram. Det gäller t ex probonotjänster, upplåtande av konferenslokaler och annonsrabatter.

Bidrag som redovisats i resultaträkningen

Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)

IKEA Foundation

98 614

121 027

Radiohjälpen

22 974

19 696

Övriga stiftelser

5 087

7 084

Postkodlotteriet

2 596

5 138

Övriga företag

888

0

Övriga

15 919

14 481

Summa insamlade medel (bidrag)

146 078

167 426

Rädda Barnens årsrapport 2019

<i>Offentliga bidrag</i>		
Sida	481 116	393 637
Övriga svenska myndigheter	58 704	59 664
EU	94 596	58 832
FN	121 313	113 990
Övriga utländska/internationella myndigheter	16 592	35 949
Summa offentliga bidrag	772 321	663 072
Summa bidrag	918 399	830 498
Totala insamlade medel:		
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	406 312	360 968
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	1 918	2 202
Privaträttsliga bidrag som redovisats som intäkt	146 078	167 426
Summa insamlade medel	554 308	530 596

Not 5 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

	2019	2019	2018	2018
Medelantal anställda	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Tillsvidareanställda, huvudkontor	206	44	203	45
Tillsvidareanställda, regionkontor i Sverige	52	11	66	12
Tidsbegränsade anställda, huvudkontor	46	9	41	9
Tidsbegränsade anställda, regionkontor i Sverige	52	13	53	17
Utsända kontraktsanställda	11	3	13	3
EU-anställda	4	2	3	2
	370	82	379	88

Medelantal nationellt anställda placerade hos Internationella Rädda Barnen respektive annan nationell medlem var 3 (3) varav män 2 (2).

	2019	2019	2018	2018
Könsfördelning styrelseledamöter och ledande befattningshavare	Antal på balansdagen	varav män	Antal på balansdagen	varav män
Styrelseledamöter	13	5	13	6
Ledningsgrupp	10	5	9	5

Rädda Barnens årsrapport 2019

	2019	2018
Löner, ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och generalsekreterare	844	1 369
Övriga anställda	171 933	171 181
Totala löner och ersättningar	172 777	172 550
Sociala kostnader	77 541	76 845
(varav pensionskostnader exkl löneskatt)	(18 767)	(17 871)
Totalt Sverige	250 318	249 395
Utsända kontraktsanställda (inkl sociala kostnader, medföljande samt kostnadstillägg)	11 665	13 732

Se förvaltningsberättelsen gällande styrelsens arvoden och pensionskostnad samt gällande generalsekreterarens anställningsvillkor samt pensionskostnad.

Not 6 Leasing

Rädda Barnen leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 17 382 tkr (17 018 tkr).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2019	2018
Inom 1 år	13 326	15 702
1 - 5 år	41 163	51 218
Senare än 5 år	7 632	20 396
Summa	62 121	87 316

Rädda Barnens årsrapport 2019

Not 7 Resultat från finansiella investeringar	2019	2018
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		
Utdelningar	2 587	2 972
Räntor	1 068	2 830
Realisationsresultat vid försäljningar	4 578	-3 320
Summa	8 233	2 482
Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar		
Räntor	188	298
Realisationsresultat vid försäljningar	0	1
Nedskrivningar	-11	-6
Återföreningar av nedskrivningar	17	0
Summa	194	293

Not 8 Dataprogramvara	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	9 494	6 372
Årets aktiverade utgifter	1 381	5 056
Försäljningar och utrangeringar	-2 252	-1 934
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 623	9 494
Ingående avskrivningar	-4 859	-6 078
Årets avskrivningar	-1 783	-715
Försäljningar och utrangeringar	2 252	1 934
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 390	-4 859
Utgående restvärde enligt plan	4 233	4 635

Rädda Barnens årsrapport 2019

Not 9 Inventarier och installationer	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	15 914	7 326
Årets inköp	1 307	14 390
Försäljningar och utrangeringar	-210	-5 802
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 011	15 914
Ingående avskrivningar	-1 780	-6 719
Årets avskrivningar	-3 980	-863
Försäljningar och utrangeringar	210	5 802
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 550	-1 780
Utgående restvärde enligt plan	11 461	14 134

Not 10 Aktier i koncernföretag	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	4 008	3 908
Förvärv	6 000	100
Utgående anskaffningsvärde	10 008	4 008
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3 000	-3 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 000	-3 000
Utgående redovisat värde	7 008	1 008

			2019-12-31	2018-12-31
Specifikation av organisationens aktier i dotterföretag	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
Rädda Barnens ServiceAktiebolag 556559-9643	100	100%	1 908	908
Rädda Barnen välfärd AB 559174-1862	100	100%	5 100	100

	2019-12-31	2018-12-31
Rädda Barnens ServiceAktiebolag		
Eget kapital	923	607
Årets resultat	-683	-376

Rädda Barnens årsrapport 2019

	2019-12-31	2018-12-31
Rädda Barnen välfärd AB		
Eget kapital	6 026	100
Årets resultat	926	0

Not 11 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	271 889	318 622
Förvärv	64 265	64 364
Försäljningar	-58 201	-111 097
Utgående anskaffningsvärde	277 953	271 889

	2019-12-31	2019-12-31	2018-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Handelsbanken Sverige Index Criteria	18 069	42 191	19 868
Handelsbanken Global Index Criteria *)	62 223	120 884	65 561
Nordea Institutionella Aktiefonden Stabil	26 345	32 398	38 808
Summa aktiefonder	106 637	195 473	124 237
SEB Räntor Sverige	97 019	97 272	83 918
SPP Företagsobligationsfond	43 146	47 455	43 091
Summa räntebärande papper	140 165	144 727	127 009
Thule Real Estate	10 000	11 583	10 000
UB Skog	21 151	20 649	10 643
Summa alternativa placeringar	31 151	32 232	20 643
Summa **)	277 953	372 432	271 889

*) Fonden innehåller en valutasäkring i form av en 3 månaders rullande valutatermin. Valutaterminens värde uppgick 2019-12-31 till -39 tkr (744 tkr).

**) Det totala marknadsvärdet uppgick per 2018-12-31 till 326 473 tkr.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Not 12 Andra långfristiga fordringar	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	32 691	26 409
Tillkommande fordringar	214	6 282
Amorteringar	-2 416	0
Utgående redovisat värde	30 489	32 691

Not 13 Övriga fordringar	2019-12-31	2018-12-31
Partners, lokala och medlemmar inom Internationella Rädda Barnen	43 003	53 206
Internationella Rädda Barnen	37 662	75 619
Personal	260	189
Övriga fordringar	288	2 157
Summa	81 213	131 171

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna bidrag	46 515	17 478
Upplupna ränteintäkter	549	737
Övriga upplupna intäkter	1 733	1 498
Förutbetalda kostnader	11 521	12 611
Summa	60 318	32 324

Not 15 Kortfristiga placeringar	2019-12-31	2019-12-31	2018-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier och fonder	553	578	6 422
Räntebärande papper	575	577	300
Summa	1 128	1 155	6 722

Not 16 Skuld erhållna ännu ej förbrukade bidrag	2019-12-31	2018-12-31
Stiftelser, företag och organisationer	93 915	125 021
Svenska myndigheter	157 874	172 804
EU, FN och andra utländska myndigheter	22 654	55 641
Summa	274 443	353 466

Skulden består främst av förutbetalda bidrag för flerårig verksamhet då givaren oftast betalar i förskott. Verksamheten implementeras under 2020 eller senare i enlighet med enskilt avtal. I beloppet ingår 1 396 tkr (4 445 tkr) som ska återbetalas till givaren. Detta avser slutrapporterad verksamhet och där kostnaderna understiger utbetalat belopp.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Medlemsavgifter nästkommande år	7 391	7 524
Upplupna löner och sociala avgifter	19 739	22 828
Övrigt	2 631	1 255
Summa	29 761	31 607

Not 18 Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	2019-12-31	2018-12-31
Avvecklingsgaranti Internationella Rädda Barnen	14 523	13 708

Not 19 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Det för Sverigeverksamheten viktiga regeringsbidraget beslutades sista dagarna i december och tryggar vår verksamhet med 25 mkr för 2020.

Rädda Barnens satsning på direkt verksamhet genom helägda bolag har aktiverats under början av 2020, med viktiga strukturella uppstartsarbeten och införsäljning av nya tjänster som första prioritet. Coronaviruset har under början av året spritts globalt och påverkat såväl vår internationella rörelse som svenska Rädda Barnen. Att agera snabbt för att kunna ställa om och i så stor utsträckning som möjligt kunna fortsätta vår verksamhet för barn som redan lever i stor utsatthet har präglat vårt arbete, tillsammans med omsorg för våra medarbetare och medlemmar.

Då samhället drabbas av omfattande påverkan av Covid-19 är vi starkt fokuserade på uppföljning av finansierings- och verksamhetspåverkan genom givardialoger, omvärldsbevakning och löpande analys. Vid upprättandet av årsredovisningen 2019 arbetar Rädda Barnen utifrån två huvudsakliga scenarier på pandemins påverkan på organisationen som helhet. Där vi ser ett potentiellt intäktsbortfall upp emot ca 200 mkr vilket skulle motsvara en minskning på ca 20 % av intäktsbudget 2020.

Utöver den finansiella och verksamhetsmässiga påverkan som Covid-19 ger upphov till i Rädda Barnen ser vi även en stor påverkan på vår globala rörelse (Save the Children International). Rädda Barnen kommer med stor sannolikhet att tillsammans med systerorganisationerna ute i världen behöva ställa garantier för att säkerställa fortsatt programverksamhet och hjälpa vår globala organisation att ta sig genom denna kris. Eventuella belopp är i skrivande stund ej kända men tack vare vår starka balansräkning kan programverksamhet upprätthållas på en hög nivå även för kommande år. En kris likt Covid-19 visar tydligt på behovet av att även ideella organisationer har en stark balansräkning för att kunna upprätthålla verksamhet även vid tillfälliga inkomstbortfall eller vid behov av ökade insatser.

Den totala effekten av Covid-19 på organisationen är svår att prognostisera men tydligt är att det kommer ge en tydlig effekt både i finansiellt utfall som genomförd programverksamhet.

Utöver intäktsbortfall och i viss mån ökade kostnader ser vi även en effekt av Covid-19 på vårt långsiktiga kapital. Det första kvartalet 2020 har inneburit en mycket volatil och negativ utveckling på världens börser med så stora index-börsfall som 25 %. Rädda Barnen har ca 45 % av sitt långsiktiga kapital placerat på de svenska och globala börser vilket har likt omvärlden påverkats negativt. För aktieplaceringarna har vi sett minskningar upp emot 25 % men vid årsrapportens upprättande noterar vi en svag återhämtning. Tack vare att resterande delar av det långsiktiga kapitalet är placerat i innehav som har en låg korrelation mot aktiemarknaden dämpas värdepminskningen på totala innehavet avsevärt.

Årsredovisningens undertecknande

Styrelsen för Rädda Barnens riksförbund

Stockholm den 27 5 2020

Lise Bergh,
Ordförande

Madeleine Sultan Sjöqvist

Raymond Mankowitz

Cecilia Abrahamsson

Monica Burman

Per Hedman

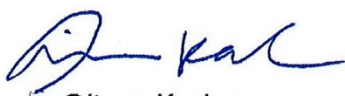
Lars Axelsson

Monica Selin

Vendela Carlford

Oliwer Karlsson

Anders Ferbe

Matilda Carlund

Ingela Schmidt

Helena Thybell,
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats 29/5 2020

Jonas Grahn,
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund,
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till riksmötet i Rädda Barnens Riksförbund, org.nr 802002-8638

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Rädda Barnens Riksförbund för år 2019. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 7–56 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av riksförbundets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalde revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Förord (sidorna 4-6), Hållbarhetsrapport 2018 (sidorna 87-106) och Effektrapport 2018 (sidorna 58-86) (men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna).

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera riksförbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses

vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av riksförbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av riksförbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Rädda Barnens Riksförbund för år 2019.

Vi tillstyrker att riksmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till riksförbundet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för riksförbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 29 maj 2020

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund

DEL 2

EFFEKTRAPPORT 2019

Rädda Barnen

Rädda Barnens årsrapport 2019

Innehåll

Inledning.....	62
Vi agerar i tid och över tid	62
Rapportens upplägg.....	62
Vår metod.....	62
Våra mål	63
Så uppnår vi målen	64
Barn utsatta för våld	64
Barn i migration.....	68
Inkluderande utbildning	73
Barn i konflikt och katastrof	78
Partnerskap med företag.....	83

Rädda Barnens årsrapport 2019

Inledning

Vi agerar i tid och över tid

Rädda Barnen är världens största självständiga barnrättsorganisation, fokuserad på hållbara insatser – akuta och långsiktiga. Vi tror att verklig hållbarhet bygger på att hjälpa i tid och över tid, och vår självständighet gör att vi kan agera där vi gör mest nytta för barn, i Sverige och i världen.

I konflikt- och katastrofsituationer handlar det ofta om att möta de mest akuta behoven, vilket innebär att resultaten snabbt blir tydliga. Men Rädda Barnen arbetar också för långsiktiga och bestående förändringar. Förändringar kan ta tid och det gäller att vara uthållig, i synnerhet om arbetet sker i svåra omständigheter och miljöer. Resultatet är inte alltid direkt mätbart men över tid blir effekterna synliga.

Rapportens upplägg

Rapporten synliggör vårt arbete från insats till resultat, i urval. Vår programverksamhet omfattar drygt en miljard kronor och vi har finansierat verksamhet i ett sextiototal länder under 2019. Av utrymmesskäl berättar inte rapporten om allt vi gör, istället har vi valt ut några nyckelresultat som ger en rättvisande berättelse om svenska Rädda Barnens fokus 2019.

Tack vare vår internationella organisation kan vi nå många barn över hela världen. Däremot är det svårt att beräkna exakt hur stor andel av resultaten som svenska Rädda Barnen har medverkat till, finansiellt och kunskapsmässigt. Rapporten lyfter exempel där svenska Rädda Barnen bidragit men det redovisade resultatet är rörelsens gemensamma resultat.

Barn bidrar med sina egna berättelser i rapporten. Vi har i flera fall valt att inte presentera dem med deras riktiga namn, för att skydda barnet. Vi markerar dessa namn med en asterisk*.

Vår metod

Vår verksamhet vilar på tre grundstenar som definierar vad vi som organisation gör:

- Direkta insatser
- Kunskap
- Påverkan

Vår metod är en kombination av direkta insatser, expertkunskap samt påverkansarbete. Det är just kombinationen av dessa tre som definierar vilka vi är och som gör oss starka. Våra direkta insatser är en förutsättning för att samla in rätt kunskap och därmed vara en trovärdig expert och samhällspåverkare – på detta sätt har vi arbetat i 100 år.

Denna långa erfarenhet ger oss specialistkunskap att genomföra hållbara insatser för barn i Sverige och internationellt. Oavsett om de är kort- eller långsiktiga syftar de alltid till att skapa hållbar förändring över tid. Eftersom vi är en global organisation med verksamhet över hela världen kan vi hjälpa snabbt i händelse av en katastrof. Ofta är vi den som är först på plats och som stannar längst.

Att barnen är delaktiga i vad vi gör och att de får mer inflytande i frågor som rör deras liv och vardag är en central del i vår metod och vårt arbete. Vi arbetar tillsammans med barnen, lyssnar på deras egna berättelser och analyserar de problem som står i deras väg.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Kategorisering av katastrofer

Det pågår många akuta katastrofer världen över. Därför behöver vi prioritera våra resurser dit behoven är som störst och där vi kan göra störst skillnad för barnen och deras familjer. Det gör vi genom att kategorisera katastrofer på en skala från ett till fyra, där kategori ett avser de mest akuta kriserna. Kategoriseringen görs utifrån en rad kriterier som till exempel omfattning, dess natur, antal drabbade och hur stor skillnad Rädda Barnens insats kan göra för barnen.

Mätning och uppföljning av våra insatser

Vi följer verksamheten noggrant på olika nivåer. Varje projekt eller process innehåller avstämningar där uppfyllnad av verksamhetsmål och resursanvändning analyseras. I planerings- och uppföljningsrutinerna ingår också att analysera, åtgärda och följa risker – det gäller på både operativ och strategisk nivå.

Eftersom vi följer upp alla våra projekt har vi en god bild av de omedelbara effekterna. När det gäller vårt bidrag till en långsiktig samhällsförändring så utvärderas våra metoder regelbundet men inte årligen. För vissa verksamheter har vi därför ett för året bekräftat långsiktigt resultat medan vi för andra verksamheter i år kan konstatera att våra insatser har lett till resultat som sannolikt bidrar till en långsiktig förändring – vårt mål.

När vi uppger hur många individer vi har nått är det i vissa fall uppskattningar. Om vi till exempel har föreläst i en sal som rymmer ca 500 personer och salen är fullsatt så har vi uppgett att vi nått ca 500 personer, trots att vi inte har räknat individerna.

Våra mål

I Ambition 2030 har Rädda Barnens globala rörelse har satt upp tre långsiktiga mål.

Vi vill att alla barn innan 2030 ska

- Överleva - inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att hindra
- Lära - alla barn ska få en grundläggande utbildning av god kvalitet
- Skyddas - våld mot barn ska inte längre tolereras

Rädda Barnen i Sverige bidrar till den globala ambitionen utifrån tre verksamhetsmål.

- Barn i migration ska få sina rättigheter tillgodosedda
- Våld mot barn ska minska
- Stödja en god samhällsstyrning för barnets rättigheter

Vårt arbete utgår från Barnkonventionen, som är FN:s konvention om barns mänskliga rätt att överleva, utvecklas och växa upp i trygghet. Vi fortsätter arbeta för barns utveckling, delaktighet och trygghet tills vi ser att Barnkonventionen är genomförd i praktiken i alla världens länder.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Så uppnår vi målen

Barn utsatta för våld

Idag¹ har endast 59 länder i världen infört ett lagförbud mot barnaga, vilket innebär att det i många länder fortfarande är både lagligt och accepterat att utsätta barn för fysisk och psykisk bestraffning och annan kränkande behandling. Trots de förhöjda risker och negativa effekter som barnaga kan medföra, förekommer våld dagligen mot barn i hemmet, i skolan, på arbetet och på institutioner världen över.

Sverige var det första landet i världen att införa en lag mot barnaga, och som föregångare i världen mot barnaga är arbetet för att skydda barn mot aga en prioriterad del av Rädda Barnen Sveriges arbete inom den globala organisationen. Men inte heller i Sverige tillgodoses barns rätt till skydd, stöd och behandling fullt ut, och enligt en studie angav 44 procent av alla intervjuade barn att de någon gång utsatts för våld genom försummelse, kränkningar, psykisk, fysisk eller sexuellt våld².

Rädda Barnen jobbar för att fler länder ska efterleva FN:s barnkonvention och att det skall stiftas nationella lagar som förbjuder allt våld mot barn, inklusive barnaga i hemmet. Vårt arbete fokuserar på att påverka lagreformer och genomföra policyförändringar för att säkerställa att det finns ett tydligt förbud i lag mot barnaga och policyer som stödjer en implementering. I exempelvis Latinamerika och på Filippinerna genomför Rädda Barnen informationskampanjer för att förändra attityder och informera allmänheten om att det är möjligt att uppfostra barn utan våld. Vi samarbetar även med religiösa ledare som är viktiga samarbetspartners kring denna fråga.

Tillsammans med barnpsykologer utvecklar Rädda Barnen föräldrastödsprogrammet Positive Discipline in Everyday Parenting (PDEP). Syftet med programmet är att ge föräldrar kunskap om barns utvecklingsfaser och beteenden samt verktyg för att lösa problem, kommunicera och förstå varför deras barn beter sig på ett visst sätt i olika utvecklingsfaser. PDEP har implementerats i över 30 länder och materialet har översatts till över 16 olika språk.

I Sverige är Rädda Barnen en viktig samarbetspartner till olika verksamheter, välfärdsföretag och föreningar som arbetar med barn ute i kommunerna. Vi är ute i skolor tillsammans med polis och socialtjänst och pratat med eleverna om deras rättigheter, med särskilt fokus på rätten att inte utsättas för våld. Vi föreläser, utbildar och tar fram handböcker som skolor, föräldrar och alla vuxna som arbetar med barn, kan använda för att bli bättre på att förhindra övergrepp.

¹ Mars 2020

² Landberg Å, Jansson, S. Jernbro, C. (2017). Våld löser inget- sammanfattning av en nationell kartläggning av våld mot barn. 2017. Utgiven av Allmänna Barnhuset, i Stockholm

Rädda Barnens årsrapport 2019

Händelser från året som gått

Ny lag i Kosovo skyddar barn från våld

2019 markerar 40 år sedan Sverige införde lagen som förbjuder barnaga, vilket innebär att Sverige är det första landet i världen att införa en sådan lag. Som föregångare i världen mot barnaga är arbetet att skydda barn mot kroppsliga bestraffningsmetoder en prioriterad del i Rädda Barnens Sveriges arbete inom den globala rörelsen.

Rädda Barnen jobbar för att fler länder ska följa FN:s barnkonvention och att det skall stiftas nationella lagar som förbjuder allt våld mot barn. Att lagstadga mot barnaga är ett nödvändigt första steg mot att skicka en tydlig signal om att våld mot barn inte är acceptabelt.

Efter långt och ihärdigt arbete är Kosovo det 55:e landet i världen som inför en lag mot barnaga. Rädda Barnen har under sex år arbetat intensivt med flertal instanser och med civilsamhälle för att påverka parlament, politiska tjänstemän, föräldrar med flera, och i juni 2019 klubbades lagen igenom. Den nya lagen som förbjuder kroppslig bestraffning i alla instanser, röstades igenom med 75 rösters marginal.

I Kosovo hade 61,4% av barnen mellan 1–14 års ålder som intervjuades i en studie upplevt psykisk misshandel eller fysisk bestraffning under den senaste månaden³.

Eftersom barnaga är vanligt förekommande möttes Rädda Barnens arbete initialt av motstånd från föräldrar, lärare och politiker. Det handlade bl.a. om att kritik mot barnaga upplevdes som personlig kritik mot sitt föräldraskap. Barnuppfostran ansågs vara en familjeangelägenhet som inte samhället ska blanda sig i. Därtill fanns begränsat med andra verktyg att ta till för att hantera och uppfostra sitt barn. Många som är vuxna idag blev själva slagna när de var små, och menar på att de inte for illa av det och att de mår bra idag.

En viktig del i arbetet var därför att informera om de negativa konsekvenser som barnaga medför samt att skapa beteendeförändring bland annat genom föräldrakurser och att utbilda i uppfostringsmetoder som inte inbegriper våld. Rädda Barnen arbetade även med politisk påverkan och genom juridiska åtgärder.

Den nya lagen innebär att Kosovos regering har ett tudelat mandat och ansvar: dels att skydda barnen från våld, dels att ge föräldrar den hjälp och det stöd de behöver för att uppfostra sina barn på ett respektfullt sätt. Nu återstår det viktiga arbetet att fullfölja implementeringen av lagen och fortsätta påverka det politiska arbetet på lokal nivå.

³ <https://www.unicef.org/kosovoprogramme/what-we-do/child-protection-social-inclusion>

Rädda Barnens årsrapport 2019

Hjälp till unga som inte får älska vem de vill

I Sverige lever runt 250 000 unga med hedersrelaterade begränsningar. Dessa barn och unga har ofta inskränkt rörelsefrihet och minskad möjlighet att säga sin mening, välja sina kläder, vänner, studier och fritidsintressen. Krav på flickor kan handla om kyskhets, lydnad och underordning i förhållande till män, pojkar och äldre. Pojkar kan ha krav på sig att kontrollera sina syskon eller andra släktingar och att bestraffa dem om de bryter mot normerna.

Dessutom förekommer att både pojkars och flickors val av äktenskapspartner ses som en angelägenhet för hela familjen, och att äktenskap arrangeras mot den ungas vilja. I en hederskultur är också heteronormen ofta mycket stark, vilket drabbar unga som inte har en heterosexuell identitet.

Ungas förtroende för myndigheter och rättsväsende är låg⁴, vilket bidrar till att de som drabbas inte söker hjälp.

För att förebygga mot hedersrelaterat förtryck och våld och hjälpa de som utsätts, arbetar Rädda Barnen i verksamheten "Kärleken är fri". Genom att samarbeta med myndigheter, ideella organisationer och elevhälsa träffar verksamheten barn och unga i skolan för att lyssna, stötta och informera om rättigheter och de stödvägar som finns. Det finns också hjälp att få genom en nationell stödchatt, på karlekenarfri.se. Verksamheten sprider också kunskap om hedersproblematik till vuxna, samt påverkar politiken på lokal och nationell nivå genom att bland annat skriva remissvar och ta fram informationsmaterial till offentliga aktörer.

"Kärleken är fri" startade 2008 och blev så lyckat att det snabbt spreds nationellt. Idag är det en permanent verksamhet som Rädda Barnen driver och utvecklar. Under 2018–2020 finansieras arbetet av Svenska Postkodlotteriet.

Fotograf: Simon Klang, Tictac Interactive AB

⁴ Storstadskartläggningen, 2017–2018

Rädda Barnens årsrapport 2019

"Om vi bara skulle prata med barn och unga om begreppet "heder" är det inte alla som känner igen sig i den problematik vi vill motverka och det blir svårare för oss att nå de som behöver hjälp och stöd. Därför vill vi förmedla att alla barn har samma rättigheter och alla barn har rätt till ett liv fritt från våld och förtryck", säger Maria Sundvall-Taavo, projektledare på Rädda Barnen.

Metodens centrala del utgörs av skolveckan, då elever får möjlighet att träffa och samtala med Rädda Barnen och samverkande parter såsom polisen, socialtjänsten och ungdomsmottagningen. Genom att de unga får träffa samverkansparterna byggs tillit, vilket är en förutsättning för att våga söka hjälp.

 "Jag tänkte på saker jag vanligtvis inte tänker på"
Elev om skolveckan med "Kärleken är fri"

En skolvecka består av en aulapresentation, klassrumsbesök, korridorshäng och en teater, föreläsning eller film. Ofta tycker eleverna att skolveckan har varit givande och de gillar att få sitta ner tillsammans med vuxna och göra olika skapande aktiviteter, samtidigt som de pratar om rättigheter och kärlek. "Kärleken är fri" har sedan starten mött 72 210 elever, varav 4 468 under 2019, under de 27 skolveckor som Rädda Barnen samordnat.

Under 2019 har den digitala delen av verksamheten utvecklats, som huvudsakligen består av en stödchatt och ett digitalt utbildningsstöd. Utbildningsstödet används av de aktörer som Rädda Barnen samverkar med och av andra yrkesverksamma som har nytta av kunskaperna i sitt arbete.

Under hösten har Rädda Barnen även satsat ytterligare på marknadsföring och totalt under 2019 hade kärlekenarfri.se 160 000 besökare. Öppettiderna fick utökas, och fler volontärer fick tillsättas till chatten som nu drivs av runt 40 svarare. "Kärleken är fri" har under året genomfört 350 stödjande samtal med unga mellan 12 och 26 år, i chattform, mejl och enskilda fördjupade samtal med socionom.

Under 2019 har även tre nya webbutbildningar och handledarstöd utvecklats, som handlar om Barnkonventionen, hedersrelaterat våld och förtryck samt normer och diskriminering, vilka redan genomförts 1 065 gånger. Utbildningen om barnkonventionen har stått för hälften av dessa, vilket utgör ett bra verktyg i och med att barnkonventionen blev lag i Sverige i början av år 2020.

Därtill har fyra distansföreläsningar genomförts, om samtalsmetodik och socialtjänstens arbete och juridik, för volontärerna i stödchatten och för de aktörer som Rädda Barnen samverkar med för att erbjuda likvärdigt stöd till kommunerna runt om i landet.

 "Jag har lärt mig att min kropp är min kropp och jag bestämmer över den"
Elev om skolveckan med "Kärleken är fri"

Rädda Barnens årsrapport 2019

Barn i migration

Idag befinner sig 31 miljoner barn på flykt⁵, vilket är fler än någonsin tidigare - fler än efter andra världskriget. Rädda Barnen finns vid barnens sida längs hela deras väg; i deras hembyar innan de migrerar eller flyr, längs med de migrationsrutter och flyktingläger de passerar, och framme i destinationsländerna.

Vi arbetar aktivt med att informera barn och deras familjer i hembyarna om de risker som finns längs med vägen, redan innan beslut att migrera tagits. På så sätt kan förberedelser göras för att minska barnets utsatthet längs vägen, alternativt så fattas beslut att stanna kvar. Vi arbetar även i ursprungsländerna med insatser kring barns rätt till trygghet och skydd, i hemmen och i samhället. Vi vet att otrygga hemförhållanden är en bidragande faktor till att barn lämnar sina hem och migrerar.

Längs med barnets väg arbetar vi för att stärka skyddssystem och nätverk. Vi arbetar för att etablera ett barnvänligt bemötande hos gränsvakter och socialtjänster. Vi arbetar även med civilsamhällsorganisationer för att påverka barnets rättigheter oavsett migrationsstatus. Vi finns på plats i flyktingläger och vid andra uppsamlingsplatser. Likaså arbetar vi med mottagandet och integration när barnen väl når sin destination, eller blir fast en längre tid på en plats; i exempelvis Sydafrika, Centralamerika, Mellanöstern och i Sverige.

Vi påverkar stater och EU att ta sitt ansvar för barns rätt till trygghet och skydd. Vi bevakar situationen för barn i olika länder och förmedlar information till myndigheter och beslutsfattare om exempelvis riskerna för återvändande. Genom politisk påverkan ökar vi chansen till en rättvis asylbedömning där barnens egna asylskäl ska beaktas.

Många av de barn som varit på flykt har upplevt fruktansvärda saker. De har tvingats lämna sina hem på grund av våldsamma krig, sett familjemedlemmar dödas och levt ett livsfarligt liv på flykt i veckor eller månader. Barnen mår psykiskt dåligt, många är traumatiserade och mest av allt behöver de få känna sig trygga.

De barn som kommer till Sverige hoppas på en möjlig nystart och en plats för trygghet. Tyvärr möter många fortsatta påfrestningar med lång och oviss väntan på asylbesked. Efter år i Sverige med skolgång och nya vänner får många barn avslag och tvingas återvända till det land de flytt ifrån. En del av Rädda Barnens arbete är att ha kontinuerlig kontakt med barn och föräldrar och hålla koll på processer och regelförändringar, och att se till att barnen får den skolgång och vård de har rätt till. Rädda Barnen hjälper även barn att delta i stärkande fritidsaktiviteter och skapa större möjligheter för barnen att vara en del av ett sammanhang.

Rädda Barnen har under året genomfört en stor satsning för flickor på flykt. Enligt en global studie, med nedslag i södra Afrika, på Balkan och i Latinamerika, är flickor i migration och på flykt en speciellt utsatt grupp med särskilda skyddsbehov. Studien ger rekommendationer till den internationella Rädda Barnen-rörelsens insatser för barn, för att bättre analysera och designa program som möter upp detta skyddsbehov. Rädda Barnen Sverige är en föregångare i denna satsning på flickor, och flera medlemmar i rörelsen har visat stort intresse för av rekommendationerna samt länkar andra regioner till den globala studien.

⁵ UNICEF, 2019: <https://unicef.se/fakta/barn-pa-flykt>

Rädda Barnens årsrapport 2019

Vinterkylan drabbar barnen i flyktingläger i Syrien

Kriget i Syrien har pågått i nio år, och för många barn är kriget allt de har upplevt. Barnen får utstå fruktansvärda lidanden - tiotusentals har dött i brutala attacker och många fler har blivit allvarligt skadade, traumatiserade eller tvingats fly från sina hem flera gånger om. Många barn har dessutom missat år av sin skolgång.

I slutet av 2019 var 2,6 miljoner barn på flykt i Syrien⁶. Tusentals bor i överfulla läger och många saknar el, värmekällor, rent vatten och toaletter. I slutet av året kom vinterkyla, häftigt regn och översvämningar, och när tälten fylldes av vatten och marken förvandlades till lera tvingades hundratal familjer återigen på flykt.

Nioåriga Sanad* som bor med sin familj i ett av lägren, säger att de inte hade något skydd mot kylan och översvämningarna.

Fotograf: Syria Relief/GMU

"När regnet kom gick vi ut ur tältet vi bodde i. Det var mycket lera, vi kunde inte gå. Regnvattnet forsade fram och dränkte tältet. Vi hade ingen kamin som kunde värma oss och inga filter. Vi hade ingenting".

Flyktinglägren brukar under vintern drabbas av många översvämningar. Hamida* som är mamma till sju barn, var tvungen att flytta 15 gånger inom lägret Areesha.

"Förra vintern var fruktansvärd", berättar Hamida. "Hela lägret blev översvämmat flera gånger. Vårt tält blev fullt av vatten och vi blev tvungna att flytta till en annan plats. Efter fem dagar började det regna igen och tältet förstördes igen. Jag hade varken en kamin eller varma kläder till barnen. Nu oroar vi oss för vintern och regnen. Förra året dog många barn av kyla och regn".

⁶ UNICEF: <https://www.unicef.org/mena/reports/syria-9-facts-and-figures>

Rädda Barnens årsrapport 2019

"Vi flydde från vårt hem i Deir Al-Zour i början av kriget. Vi visste inte mycket om hur det är att leva i krig. Vi bodde i ett hus och skötte jordbruk och hade kor och får. Men så kom kriget och vår by blev beskjuten. En natt var beskjutningen intensiv och en granat landade i mitt kök! Det var ett mirakel att mina barn inte skadades. Jag var så rädd över att de kunde ha dött att jag inte kunde stanna en minut till. Vi sprang för våra liv och lämnade allt bakom oss".

Hamidas dotter Mia* är 11 år och hon minns inte mycket från familjens hem i Deir Al-Zour.

"Jag minns bara explosioner och rädsla, att vi korsar floden och springer från byn. Sen dess har livet varit eländigt. Här i lägret finns inget att göra. Den enda glädjen är tiden vi spenderar i skolan. Jag går till Rädda Barnens skola och när jag är där känner jag mig lättad. Vi har roligt i skolan och vi sjunger och leker", berättar Mia.

Fotograf: Syria Relief/GMU

Rädda Barnen har genomfört insatser i flera läger och byar i Syrien och arbetar för att ge familjer akut nödhjälp, till exempel hygienartiklar, matkorgar, filter, kläder och andra saker som täcker grundläggande behov. Sedan kriget startade i mars 2011 har vi nått fram till med nödhjälp till 3,9 miljoner människor, varav 2,4 miljoner är barn. Vi ger även mer långsiktigt stöd såsom psykosocialt stöd, familjesparning och -återförening, stöd till ensamkommande barn, grundläggande utbildning och hälsovård. Vi arbetar med 125 skolor runt om i landet, och hjälper till att bygga upp förstörda och sönderbombade skolbyggnader samt delar ut skolväskor, skoluniformer och skolmaterial för att barnen ska kunna fortsätta sin utbildning.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Flickor på flykt uppmärksammas tillsammans med Pippi

Under 2019 inledde vi ett nytt partnerskap med Astrid Lindgren AB. I samband med Pippis 75-årsjubileum kommer vi under 2020 uppmärksamma situationen för flickor på flykt i den globala kampanjen "Pippi of Today". Kampanjen stöds av företag världen över, och alla insamlade medel går till vårt arbete för flickor på flykt.

Ett hem är mer än bara tak över huvudet

Många av de barn som kommit till Sverige har tvingats lämna sina hem på grund av våldsamma krig, sett familjemedlemmar dödas och levt ett livsfarligt liv på flykt i veckor eller månader. För dessa barn är Sverige en nystart, en plats för trygghet och hopp om framtiden.

Nyanlända familjer har tyvärr svårt att skaffa sig en bostad på grund av bostadsbrist i kommunerna och brist på kontakter och ekonomiska resurser för att skaffa en egen bostad. Detta innebär att många nyanlända familjer tvingas bo i någon form av tillfällig bostadslösning. Bostäderna kan se olika ut, men är ofta framtagna med kort varsel och sällan anpassade för barn att utvecklas och må bra i. Familjerna bor ofta på detta sätt under flera år, vilket är en stor andel av ett barns liv och barndom.

För att skapa en hållbar boendelösning krävs helhetslösningar där flera delar av samhället samverkar. År 2016 tog Rädda Barnen, IKEA, Lunds kommun, IKANO, MKB och Malmö stad tillsammans fram en arbetsmodell med syfte att, utifrån barnets perspektiv, skapa trygga miljöer och möjliggöra social inkludering för nyanlända familjer i tillfälliga bostadslösningar. Modellen fick namnet "Ett hållbart livskoncept" och består av tre komponenter; inomhusmiljö, utomhusmiljö och det sociala kittet.

I december 2019 avslutades pilotprojektet som genomfördes i Lunds kommun och finansierades av Länsstyrelsen Skåne. I bostäderna som ingick i piloten bodde vid tillfället nästan 80 personer fördelat på 24 lägenheter vara av hälften var under 18 år.

I samarbete med IKEA togs ett barnanpassat inredningspaket fram som innehöll sängar till samtliga i hushållet, lampor, mattor samt skrivbord, stolar och lekmaterial till barnen. I utvärderingen med de boende framkom att alla tyckte det var bra med möbler i lägenheten. Framförallt uppskattade många att det fanns sängar, lampor och leksaker till barnen när de flyttade in.

Alla boende bjöds även in till en boskola då bland annat instruktionsfilmer framtagna av LKF visades, om hur det går till vid rensning av golvbrunn, rengöring av spis, sopsortering och hur de boende kan skydda sig mot brand. I samråd med de boende skapade LKF även en trevlig utomhusmiljö runt bostäderna. Utifrån hyresgästernas önskemål finns det idag en lekplats, grillplats, mini-basketplan, odlingslådor, sittplatser och bänkar. Det finns även ett soprum, cykelställ och bilparkering.

Det sociala kittet bygger till stor del på Rädda Barnens arbetsmetod "Vägen in" som avser att skapa trygghet och delaktighet i samhället bland barn och vuxna. Två processledare från Rädda Barnen har varit på plats under inflyttningen till bostäderna, för att ge stöd till de boende. Processledarna har varit tillgängliga för att svara på frågor och bidragit med olika praktiska moment såsom översättning, fylla i blanketter,

"Det var väldigt bra, särskilt med barnen. Vad skulle jag annars gjort? Min flytt kom som en överraskning, den var snabb och jag hade inte mycket tid att förbereda mig".

Boende

Rädda Barnens årsrapport 2019

förklara hur saker fungerar och tillsammans med de boende ringa, mejla och besöka olika myndigheter och samhällsaktörer, kontakta, anmäla och följa med barn och unga till olika fritids- och lovaktiviteter.

Modellen "Ett hållbart livskoncept" har verkat i de gråzoner som uppstår när samhällets stöd inte är tillräckligt för de barn som nyligen kommit till Sverige. Samarbetet med projektets parter är ett gott exempel på att det med relativt små resurser går att göra verklig skillnad i människors liv.

De flesta barn och vuxna som tagit del av pilotprojektet uppgav att de efter insatsen kände sig trygga och trivdes bra hemma trots att boendet var tillfälligt och ofta trångbott. Nästan alla hade någon form av sysselsättning så som förskola, skola, fritidsaktiviteter, SFI, praktik eller arbete och deltog i en eller flera av

närområdets aktiviteter. Alla uttryckte att de uppskattat processledarnas stöd och flera önskade att insatsen skulle förlängas och erbjudas till alla nyanlända personer.

Flera parter som Rädda Barnen samverkade med uppgav att de blivit inspirerade och stärkta i arbetet med att inkludera nyanlända personer i sin verksamhet, och en del har ändrat arbetssätt och rutiner.

Pilotprojektet har varit ett lärande för alla parter, och förbättringsförslag och brister som uppmärksammats kontinuerligt har lyfts till kommunnivå och i många fall hanterats och lösts. I utvärderingen angav några att de såg skillnad på hur de boende mädde och agerade i de modulhus där Livskonceptet hade sin verksamhet jämfört med på andra ställen.

"Det som de har gjort här att skicka processledare från Rädda Barnen som guidade oss, borde finnas överallt. Det är den bästa idén. När man får post och inte förstår så kan man inte sova på natten och gråter, det finns visserligen Rådrum men det är ändå svårt. När processledarna förklarar eller hjälper en att betala, då känns det som man går därifrån 100 kilo lättare."

Boende

Fotograf: Jád Limeaco, Unsplash

Unga asylsökande i limbo får hjälp med skola, bostad och jobb

I satsningen "Unga vuxna i limbo" stöttar Rädda Barnen, med finansiering från regeringen sedan 2018, unga vuxna som hamnat mellan stolarna i långa väntetider i asylprocessen och snåriga regelverk. Över 1 200

Rädda Barnens årsrapport 2019

ideella och anställda runt om i landet bidrar med hårt arbete och stöd för att unga ska få ett tryggt liv och en framtid i Sverige.

Barn som kommer ensamma till Sverige genomgår en asylprocess som under några år varit väldigt lång, innan beslut. Många av dem som kom till Sverige 2015 hann bli 18 år, eller uppskrivna i ålder, innan deras ärende avgjordes och har då bedömts som vuxna istället för barn. Detta innebär ett minskat stöd från samhället.

Dessa unga personer har lämnat hemland och familjemedlemmar bakom sig, och står ofta utan de resurser som krävs för att på egen hand få jobb och bostad i Sverige. Därtill omgärdas migrationsprocessen av nya lagförändringar som är oförutsägbara då de inte hunnit testas och saknar prejudikat.

”Som 18-åring anses man vara vuxen och får inte längre tillgång till samma stöd från samhället. Alla som någon gång varit 18 år vet dock att det är en ung ålder. Att därtill ha kommit ensam till Sverige, med en oviss framtid i landet, försätter dessa unga i en limbosituation”, säger Alexandra Fritzson, verksamhetsansvarig inom migration på Rädda Barnen.

Under 2019 har Rädda Barnen erbjudit ett brett stöd som innefattar skolgång, jobb, bostad och psykosocialt stöd, till hela 3 574 individer.

En del av de unga som sökt asyl har beviljats uppehållstillstånd utifrån den nya gymnasielagen som infördes 2018. Lagen innebär att personer som annars skulle ha utvisats kan få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, om de uppfyller en rad kriterier.

Ungdomar som har beviljats uppehållstillstånd via nya gymnasielagen har sex månader på sig efter skolan att skaffa sig en tillsvidareanställning på två år, för att få permanent uppehållstillstånd. Rädda Barnen stöttar de unga i frågor om arbete såsom att skriva CV, hitta vägar till arbete och bidra med nätverk och kontakter. Genom ett arbete ökar inte bara möjligheterna att få ett uppehållstillstånd - ett jobb motverkar även både psykisk ohälsa och hemlöshet.

Rädda Barnen har under 2019 även förmedlat 602 boenden, såsom fadderhem, kollektivboenden, vandrarhem, egna lägenheter, internat och campingstugor.

Genom en anonym webbenkät lät vi unga vuxna som fått stöd inom projektet att svara på hur de upplever det stöd de fått. 85 % svarar att Rädda Barnen har hjälpt dem i deras situation. De flesta ansåg att det bästa var att få hjälp med boende, studiestöd, mat, idrottsaktiviteter, vänner och sammanhang, och att ha någon att prata med.

De unga befinner sig i fortsatt utsatthet och behoven är stora. Rädda Barnen arbetar vidare under 2020 och arbetar även parallellt för att kunna fortsätta arbetet efter att finansieringen från regeringen tar slut.

”Studie- och läxstöd har lett till att ungdomarna klarar sina studier och kan få betyg och fortsätta i skolan”.

En av Rädda Barnens lokalföreningar

Inkluderande utbildning

Utbildning och skola är det absolut effektivaste sättet att bryta fattigdom och utanförskap. Barn som kan läsa, skriva och räkna kan ta makt över sitt eget liv och framtid. Ändå saknar miljontals barn möjlighet att gå i skolan. Barn som hamnar utanför skolan löper större risk att fortsätta ett liv i fattigdom, dras in i kriminalitet eller giftas bort innan de hunnit bli vuxna.

”Vi har genom påverkan på kommunen lyckats finna boendelösningar åt målgruppen och genom dialog med både socialchef och ett kommunalt bostadsbolag kunnat se till att Rädda Barnen får hyra tio studentrum”.

Att vara flicka, fattig, ha en funktionsnedsättning eller bo i

En av Rädda Barnens lokalföreningar

Rädda Barnens årsrapport 2019

en avlägsen by utgör än större hinder för barns skolgång runt om i världen. Rädda Barnen arbetar för att stötta dessa barn som traditionellt inte haft tillgång till utbildning. Våra insatser handlar om att säkerställa att alla barn får tillgång till inkluderande utbildning av kvalitet och att barns individuella behov tillgodoses. Detta gör vi exempelvis genom att påverka lagstiftning, arbeta med lokala organisationer och med föräldrar, barn och lärare. Barn med funktionshinder får hjälp med sjukgymnastik, vård och hjälpmedel så att de kan gå i skolan. Vi arbetar nära barnen i skolorna och bygger system så att de kan gå i skolan utan våld eller diskriminering, och att de kan anmäla ifall sådant ändå skulle förekomma.

I Sverige är förutsättningarna för barn att få en kvalitativ utbildning bättre än många andra delar av världen. Den genomsnittliga barnfattigdomen minskar och läskunnigheten förbättras. Men klyftorna ökar; i socioekonomiskt utsatta områden är barnfattigdomen hög jämfört med resten av Sverige. Rädda Barnen arbetar i dessa områden i lokala samarbeten med skolor, kommuner och föreningar. När samhällets skydd inte räcker till finns vi där för att säkerställa att barn får hjälp och den vård, utbildning och trygghet som de har rätt till.

Inkluderande utbildning för fler barn i Kambodja

Rädda Barnen och IKEA Foundation har varit samarbetspartners under många år. Bland annat har en sjuårig satsning genomförts för att förbättra utbildningssystemet i nio länder. Genom policyförändringar, samhällsförändringar och arbete i utvalda skolor har barn, som traditionellt inte fått tillgång till utbildning, fått den skolgång de har rätt till. Det gäller exempelvis barn som diskrimineras på grund av funktionsnedsättning, för att de tillhör en minoritet, eller barn som inte får tillgång till utbildning på sitt modersmål.

Enligt en nationell studie i Kambodja år 2010 hade över tio procent av barnen mellan 2–9 år en funktionsnedsättning i exempelvis kognition, hörsel och talförmåga. Dessa barn får sällan diagnos och behandling för sin funktionsnedsättning och det finns även en mängd hinder för dem att få gå i skolan, särskilt om barnet dessutom levde i fattigdom eller på landsbygden. Lokala myndigheter har ofta bristande kunskaper om funktionsnedsättning och ger inte det stöd som barnets familj behöver.

Många av barnen i Kambodja har dessutom funktionsnedsättningar som lätt skulle kunna behandlas med rätt hjälp, såsom partiell hörselnedsättning på grund av obehandlade öroninfektioner och synproblem som kan korrigeras med glasögon.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Sorm Sorphea är åtta år och går i andraklass i Otapong grundskola i närheten av den thailändska gränsen. Sorphea bor med sina föräldrar och fem syskon i ett litet trähus. Hennes pappa är polis och hennes mamma tar hand om hemmet. Varje dag cyklar Sorphea till skolan som ligger en och en halv kilometer hemifrån.

"Sorphea har inlärningsvårigheter; och det är svårt för henne att lära sig alfabetet. Förra skolåret gick hon inte i min klass, så när hon började i min klass i början av året kände jag inte till hennes utmaningar"; berättar Sorpheas lärare Seng Gnoy.

Fotograf: Save the Children Cambodia

Med stöd från IKEA Foundation har Rädda Barnen tillsammans med partnerorganisationen Opérations Enfants du Cambodge samarbetat med lokala myndigheter för att stötta lärare och andra inom skolväsendet att bättre förstå behov och lämpliga utbildningsmetoder för barn med funktionsnedsättningar. Genom nära arbete med det lokala kommunrådet genomfördes kunskapshöjande aktiviteter och få ut budskapet om alla barns rätt till utbildning.

"Med de kunskaper jag fått genom projektet upplever jag att jag nu kan använda rätt metoder för att hjälpa Sorphea i sitt lärande"; berättar Sorpheas lärare Seng Gnoy. *"Jag använder olika undervisningsmetoder för att stötta henne och de andra eleverna, exempelvis genom att använda olika föremål och bilder; och genom att ge kortare instruktioner. Sorphea har utvecklats en hel del och kan nu läsa och skriva de flesta bokstäverna i alfabetet".*

Sorpheas pappa berättar att två av hans söner hoppade av skolan i sjätte klass för att arbeta på sin farbrors gård. Nu är Sorphea och hennes tredje bror de enda barnen i familjen som går i skolan.

Rädda Barnens årsrapport 2019

"När jag är hemma lägger jag större delen av tiden på att lära Sorphea alfabetet, och jag märker att hon har utvecklats. Vi är så glada över att det går så bra för henne, berättar Sorpheas pappa.

"Jag älskar klassrummet. När jag blir stor vill jag bli lärare", berättar Sorphea och ler.

Projektet har totalt nått 4 981 barn, inklusive 139 barn med funktionsnedsättningar och 623 marginaliserade barn. 418 marginaliserade barn i åtta skolor fick skoluniformer, skolmaterial och hjälp med transport för att kunna ta sig till skolan. 349 lärare och andra personer inom utbildningsväsendet deltog i en utbildningsserie om hur barns funktionsnedsättningar kan definieras, barns rättigheter, antidiskriminering och hur barn med funktionsnedsättning kan inkluderas i utbildningen. 68 barn fick remiss för hjälpmedel eller kirurgi samt medicinsk hjälp och rådgivning.

Sagocafé ökar intresset för läsning bland barnen i Hjällbo

På sagocafét i Hjällbo har barnen samling, sjunger tillsammans och läser högt ur någon av de många böckerna. Barnen får välja sånger ur en sångpåse och ibland vill de själva läsa högt ur en bok. I boksamlingen finns mängder av böcker, på svenska men även på andra språk, för barn mellan 0–7 år. Att läsa högt väcker barns läslust, utvecklar det egna språket och berättandet, och ger en mysig stund som stärker banden mellan barn och förälder.

Sagocafét i Hjällbo startades av Rädda Barnen år 2018 för att öka intresset för läsning bland barn. Läsningen har gått ner bland barn i hela landet, och socioekonomiskt utsatta områden har drabbats ytterligare på grund av lärarbrist. På sagocafét kombineras kunskaper inom högläsningens betydelse för små barns språkutveckling, med de arbetsmetoder som Rädda Barnen använder för att stötta barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden. Det handlar framförallt om att arbetet och metoden är väl förankrade i området och att de lokala behoven hörsammas.

"Sagocafét fyller en viktig funktion i Hjällbo, där föräldrar och barn får egen tid tillsammans. Det känns positivt att vi bli allt fler varje år", säger Aisha Jamal, projektledare på Rädda Barnen.

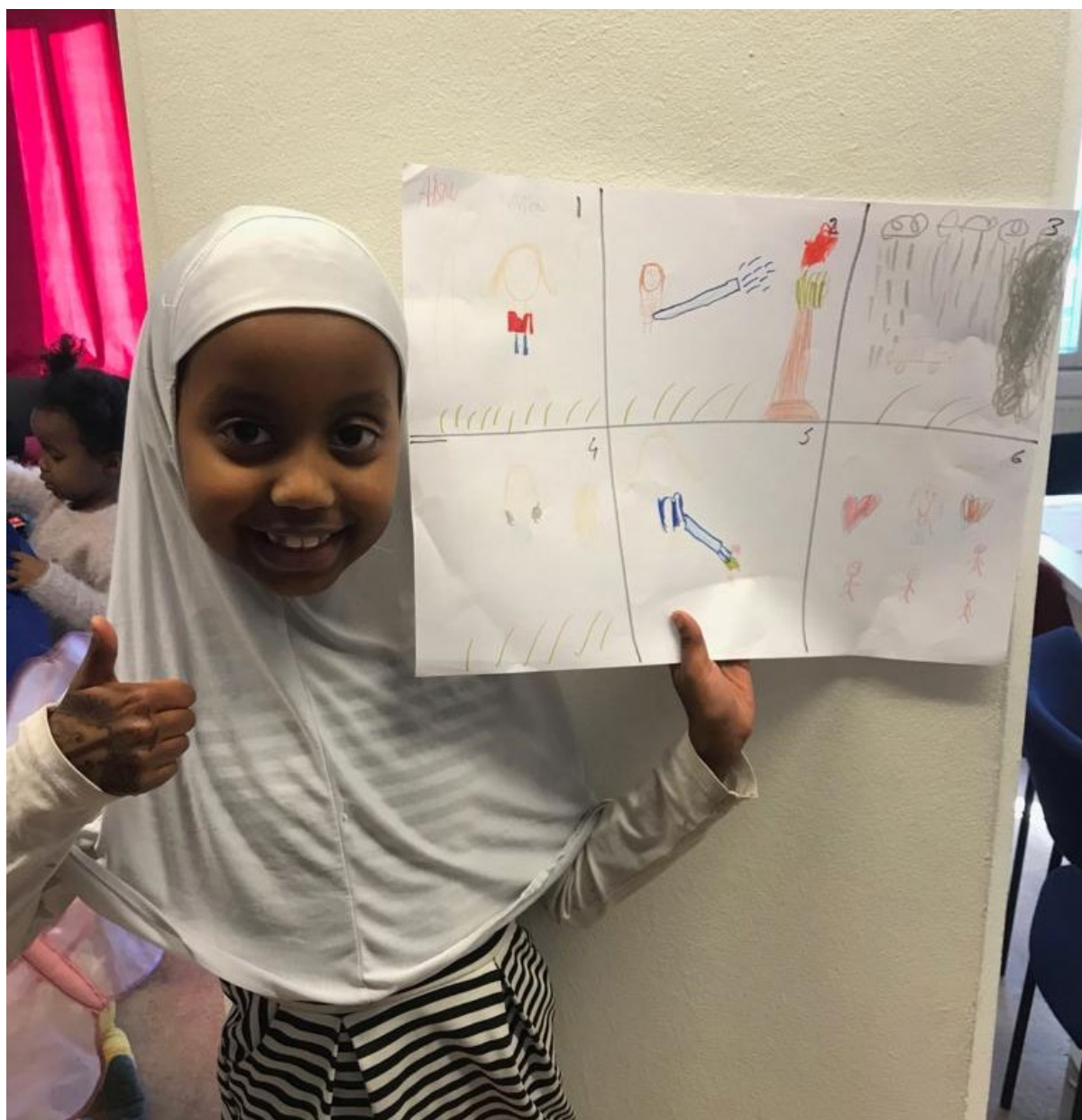
Fotograf: Aisha Jamal resp. Leila Bashir

Rädda Barnens årsrapport 2019

Sagocafét har vuxit snabbt tack vare att Aisha Jamal och Leila Bashir, som båda har personlig anknytning till Hjällbo, nått ut till många föräldrar i området. Fler och fler har hittat dit, och idag har cafét runt 80 deltagare, varav 30 mammor och 50 barn, som besöker varje månad.

"Vi kan verkligen se att koncentrationen hos barnen i att lyssna har förbättrats. Det märks också skillnad på de barn som är nya i verksamheten och de som varit med oss ett tag", berättar Leila Bashir, processledare på Rädda Barnen.

Sedan januari 2019 har verksamheten fokuserat på att låta barnen skapa egna sagor och berättelser. Med stöd från Kulturrådet har en sagoberättare regelbundet kommit till cafét för att berätta folksagor från olika delar av världen. Detta har inspirerat barnen att skapa egna sagor och berättelser, och på Angereds bokmässan läste flera av barnen sina berättelser på scen. Sagoskapandet fortsätter och barnen kommer nästa gång uppträda på Alfons Åbergs Kulturhus.

Fotograf: Aisha Jamal resp. Leila Bashir

Rädda Barnens årsrapport 2019

"Vi vill stärka barnens självkänsla i att berätta och att ta plats i offentliga rum. Det är särskilt viktigt i ett område som Hjällbo som är utsatt för stigmatisering. Vi vill ge dem möjligheten att hitta på egna berättelser; berätta sin familjehistoria, lyfta fram sagor och myter som föräldrarna bär med sig, såväl som de klassiska som barn får höra på förskolan", säger Samira Abutaleb Rosenlundh, verksamhetsutvecklare på Rädda Barnen.

Under året har flertalet sagoföreläsningar hållits, samt workshops för barn och föräldrar och handledningstillfällen i berättarteknik för personal.

Verksamheten har under sina två år fått positiv respons i skriftliga utvärderingar och från barnen och deras föräldrar. Flera föräldrar har märkt hur deras barn har visat större intresse för böcker jämfört med tidigare. Intresset för högläsning har ökat och Rädda Barnens ledare på plats noterar att sagostunderna är betydligt lugnare och har ett större engagemang från barnen. Barnen har fått ett större intresse för böcker, utvecklas i sitt ordförråd och pratar mer.

Barn i konflikt och katastrof

Krig och katastrofer slår miljoner barns liv i spillror varje år. Vårt humanitära stöd behövs i krig, naturkatastrof och andra kriser. Svenska Rädda Barnen bidrar med finansiering och expertis till den internationella rörelsens gemensamma insatser i konflikter och katastrofer, som under 2019 uppgick till totalt 240 miljoner USD till 82 katastrofer i 53 länder. 7,9 miljoner barn nåddes av insatserna.

De flesta liv förloras under en katastrofs första dagar och barnen är särskilt utsatta. Vi är blixtnabbt på plats med livräddande sjukvård och ser till att barnen och deras familjer får mat, rent vatten och tak över huvudet. Eftersom vi arbetar med långsiktiga utvecklingsprojekt i många av världens länder, finns vi ofta redan på plats när en katastrof inträffar. Vi har lokalkännedom och en relation med människor och organisationer på plats, och därför kan vi omedelbart börja hjälpa drabbade barn och familjer.

I konflikt och katastrof måste vi också se till att barn får vara barn, att de skyddas från våld och övergrepp, att de får en skolgång och möjlighet att leka. Vi bygger barnvänliga platser där barn kan komma och leka med kompisar, prata med trygga vuxna och bara få vara barn för en stund. Vi söker upp ensamma barn i flyktinglägren för att ta dem till säkra dygnet-runt-öppna center där de får bo, sova och äta samtidigt som vi letar efter anhöriga. När sökandet drar ut på tiden eller när inga överlevande anhöriga finns kvar, ser vi till att barnet får en långsiktig trygg fosterfamilj. För att krig och katastrofer inte ska förstöra barns skolgång och framtidsutsikter så sätter vi upp tillfälliga skolor där de behövs.

Klimatkatastrofer är ett fenomen som kommer öka på flera platser i världen. Tyfoner, översvämningar, bränder och torka blir allt vanligare, och miljoner människor varje år lämnar sina hem på grund av klimatrelaterade orsaker. Antalet barn som bor i utsatta områden är svindlande – 530 miljoner barn beräknas bo i översvämningsområden, 160 miljoner där det råder allvarig torka och 115 miljoner där risken för tropiska cykloner är stor. När naturkatastrofer slår till är vi snabbt på plats och ger akut hjälp. Vi arbetar också förebyggande för att barnen och deras familjer ska vara så förberedda som möjligt om det sker en naturkatastrof.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Cyklonerna i Mocambique som väckte världen

På kvällen den 14 mars slog cyklonen Idai till mot Mocambiques kust med all sin kraft och skövlade allt i sin väg genom landet. Starka orkanvindar, massivt regn och översvämningar förstörde hem, vägar och odlingsmarker och lämnade hundratusentals barn utan mat, vatten och tak över huvudet.

Cyklonen Idai var en av de värsta naturkatastroferna som någonsin drabbat södra Afrika. Men ett redan svårt läge skulle snart komma att bli ännu svårare; bara några veckor efter Idai slog cyklonen Kenneth till mot Mocambique och spolade bort hela byar. Aldrig tidigare hade två cykloner slagit till så tätt inpå varandra. Cyklonerna vållade inte bara stor förödelse, utan blev också en påminnelse för hela världen om den globala klimatkrisens konsekvenser.

Över 1,8 miljoner människor i Mocambique drabbades av cyklonernas ödeläggelse, varav en miljon var barn. Som alltid i katastrofer drabbas barnen värst, inte bara när en katastrof inträffar utan ofta många år framöver. Risken är stor att barn utsätts för våld och övergrepp eller att de kommer ifrån sin familj i det kaos som uppstår vid en hastigt påtvingad flykt. Barnarbete, barnäktenskap och trafficking är andra överhängande risker i spåren av katastrofer, och utebliven skolgång kan bli ett hinder för barns fortsatta utveckling samt ge sämre förutsättningar i framtiden.

Miranda* bor och går i skolan i en by några kilometer utanför staden Beira i provinsen Sofala. Flera skolbyggnader och hennes klassrum förstördes av Cyklonen Idai. Nu får hon undervisning i ett av de tillfälliga klassrum som Rädda Barnen upprättat på skolgården.

"Flera av mina klasskamrater kom aldrig tillbaka till skolan. Jag tror att de flyttade någon annanstans. Vi satt vid middagsbordet och åt när cyklonen kom. Plösligt blåste plåttaket iväg och det regnade på oss. Min moster bar min på min lillebror och höll mig i handen. Vi sprang till grannens hus som fortfarande stod kvar", berättar Miranda.

Att vi var på plats i Mocambique innan Cyklonerna slog till innebar att vi snabbt kunde ställa om vårt arbete till akuta hjälpinsatser. Hittills har vi försett fler än 450 000 barn med mat och vatten, vård och tak över huvudet. Vi har också satt upp barnvänliga platser, där barnen får psykosocialt stöd, och sett till att barnen kan fortsätta sin skolgång. Återuppbyggnadsarbete kommer ta många år och vi kommer vara med barnen och familjerna till dess att de är tillbaka på benen igen.

Fotograf: Saman Saidi/Save the Children

Rädda Barnens årsrapport 2019

Livsfarlig torka i Kenya: "Kommer inte regnet, så dör vi"

Turkana i nordvästra Kenya är en av landets fattigaste regioner. Här lever de flesta som boskapsskötare, men den upprepade torkan under de senaste åren har gjort det svårt att leva som tidigare generationer gjort. Bara i Turkana lider över 54 200 barn under fem år av akut undernäring och är i behov av behandling. Över 805 000 personer i regionen har brist på mat.

Tidigare brukade torkan komma med en regelbundenhet på fem till tio år som befolkningen kunde planera för, med vetskapen att regnen skulle komma tillbaka. Under de senaste åren har situationen snabbt förändrats och regnen har nästan helt uteblivit. Det innebär att Turkana nu har befunnit sig i en torkliknande situation under flera år i rad och det blir allt svårare för befolkningen att överleva. Många migrerar till andra länder eller städer för att hitta jobb och försörjningsmöjligheter.

Fotograf: Oskar Kollberg/Save the Children

Rädda Barnen jobbar långsiktigt i Kenya och stärker familjernas motståndskraft. Utöver akut hälsovård jobbar Rädda Barnen i Turkana för att hjälpa familjer i byar att odla särskilt motståndskraftiga och näringsrika grödor och boskapsskötande familjer vars djur har dött i torkan med nya friska djur som getter och hönor.

Rädda Barnen etablerar även, tillsammans med myndigheterna, tillfälliga sjukvårdsmottagningar. På mottagningarna undersöks barn, gravida och ammande kvinnor för att se hur många som lider av undernäring.

Dennis är 11 år och är ett av de barn som får vård vid sjukvårdsmottagningen i Turkana. Hans familj är boskapsskötare och han vet inte hur de ska klara sig i torkan.

*"Först dör djuren,
sen dör människorna"*
11-åriga Dennis*

Rädda Barnens årsrapport 2019

"Vi har ingen mat. Vi hade djur förut men alla dog. Nu har vi bara ett får kvar. Vi är sex personer i familjen. Förra gången jag såg regn var för två år sedan. De äldre och mina föräldrar säger att de är riktigt dåligt just nu. De säger att tidigare var det annorlunda. Att det fanns vatten och djuren hade tillräckligt med betesmarker", berättar Dennis.

"Kameler är vanliga här. Och nu har många kameler dött. Det är ett tecken på mycket allvarlig torka. Hos oss säger vi att när kameler dör, då kommer människorna efter", fortsätter Dennis.

Rädda Barnens hälsopersonal väger och mäter barnen. Allvarligt undernärda barn som behöver snabb behandling får en näringsrik nötkräm som innehåller mycket energi och viktiga ämnen. De här barnen skrivs in i Rädda Barnens näringsprogram där deras utveckling och behandling följs upp.

Under året har Rädda Barnen nått totalt 194 369 personer varav 99 209 barn i insatser för de som drabbats av torkan i Turkana, Wajir, Garissa och Mandera. 49 993 barn mellan 6 månader och 5 år samt 21 332 gravida och ammande mammor har fått hälsovård, främst för akut undernäring.

100 år för barn i väpnade konflikter

2019 levde närmare 1 av 5 barn över hela världen i en krigszon – en dubbling sedan slutet på kalla kriget. Dessa barn växer upp i en extremt utsatt situation där de ofta saknar tillgång till både skola och sjukvård. De riskerar att utsättas för grovt våld, även riktat sådant där barn medvetet används som måltavlor. De rekryteras eller lockas in i väpnade grupper, samt utnyttjas sexuellt eller som självmordsbombare. Barn idag utsätts för större risker i krig än någon gång under de senaste 20 åren⁷.

Samtidigt används allt mer brutala och omänskliga krigsmetoder, så som kemiska vapen och attacker riktade

Fotograf: Save the Children

mot skolor, sjukhus och tätbebyggda bostadsområden. Humanitära hjälpsatser hindras från att komma

⁷ Stop the War on Children – A report from Save the Children 2019, p. 7-10

Rädda Barnens årsrapport 2019

fram till de behövande och vi ser en högst oroväckande trend där internationella lagar och normer inte längre respekteras och efterlevs.

Rädda Barnen finns på plats för att skydda barn i nästan alla konfliktdrabbade länder runt om i världen. Vi arbetar på global, regional och nationell nivå med regeringar, FN, frivilligorganisationer och det civila samhället för att få till hållbara förändringar för barn och deras familjer. Vi återförenar barn som separerats från sina föräldrar och förhindrar att barn utsätts för exploatering, våld, sexuellt våld och rekrytering till väpnade grupper. Vi bistår med utbildning, psykosocialt stöd, läkning och återhämtning, samt länkar dem till andra livsuppehållande insatser såsom näring, mat, rent vatten och sanitet, samt sjukvård. Vi arbetar alltid i nära samarbete med lokala myndigheter och organisationer för att bygga upp och stötta lokala krafter och strukturer.

I maj 2019 fyllde Rädda Barnen 100 år. Vår historia tog sin början 1919 när vår grundare Eglantyne Jebb, i kölvattnet av första världskriget, beslöt sig för att ta upp kampen för barn i krig. Sedan dess har Rädda Barnen arbetat enträget för barn i konfliktråden och åstadkommit stora och avgörande förändringar. I samband med 100-årsjubileet lanserade vi en global kampanj i vår grundares anda, kallad "Stoppa kriget mot barnen". Vi mobiliserade hela vår globala rörelse, våra partners, företag, ambassadörer och framförallt barn och unga för att väcka opinion, påverka politiker på alla nivåer och samla in medel, så att vi kan skala upp våra insatser i konfliktländer för att ge fler barn skydd. Runtom i världen krävde barn och vuxna att kriget mot barn måste få ett slut.

Som en del av den globala kampanjen har vi under 2019 bedrivit en påverkanskampanj med målet att stoppa all svensk vapenexport till kriget i Jemen. Jemen är ett av vår tids värsta exempel på hur krig drabbar barn. En del av vårt uppdrag är att tala ut och utkräva ansvar när internationella lagar, regler och barns rättigheter inte respekteras. Att Sverige antagit en roll som fredsmäklare i konflikten, samtidigt som vapen exporteras, är både kontraproduktivt och oacceptabelt.

För att skydda barn i väpnade konflikter arbetar vi också för att utveckla ett säkert, metodiskt och principfast sätt att interagera med militär och andra väpnade grupper. Genom att etablera relationer med dessa aktörer kan vi exempelvis säkerställa tillträde till regioner och områden så att vi kan nå fram med hjälp till civilbefolkningen och de mest utsatta barnen. Vi kan också arbeta mot att få väpnade aktörer att ändra beteenden som skadar barn och civila, som till exempel att rekrytera barn eller hindra dem från att gå i skolan.

En viktig del av detta arbete är att vi utvecklar tydliga metoder och riktlinjer som hjälper våra landkontor att navigera dessa ofta komplexa sammanhang. Vi utbildar även väpnade aktörer i hur de kan respektera och skydda barns rättigheter samt minimera att åsamka barn skada. Internationella Rädda Barnens civil-militära arbete, som svenska Rädda Barnen leder, inkluderar att arbeta med aktörer som exempelvis NATO och Afrikanska Unionens Freds- och säkerhetsorgan, samt en rad andra aktörer inom militär-, freds- och säkerhetssektorn.

I slutet av 2019 organiserade vi, tillsammans med Sida och en lokal partner, en tre dagar lång konferens i Addis Ababa som samlade över 300 deltagare, inklusive politiska beslutsfattare och FN-tjänstemän på hög nivå, humanitära rådgivare för barns trygghet och skydd, juridiska experter och givare. 14 barn och ungdomar från fem konfliktdrabbade länder deltog och deras röster och upplevelser stod i centrum för konferensen, som genererade en kraftfull 'uppmaning till handling'.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Partnerskap med företag

Så jobbar vi tillsammans med företag

I samarbete med företag kan vi skapa bättre förutsättningar för fler barn. Som företag finns olika möjligheter att stötta vårt arbete; genom att ge en gåva, bli Vänföretag, bli Hållbarhetspartner, då företaget stöttar befintliga projekt inom våra fokusområden, eller som Huvudpartner då företaget samarbetar med oss i långsiktiga och skräddarsydda projekt.

Vi samarbetar även med företag i enskilda satsningar som vi utformar tillsammans, exempelvis genom att engagera medarbetare för barn i utsatta situationer, eller genomföra kampanjer som skapar kundengagemang och genererar pengar till vårt arbete.

Genom vårt konsultbolag Save the Children Centre for Child Rights and Business, CRB, agerar vi som rådgivare till företag för att hjälpa dem att anpassa sin verksamhet efter barns rättigheter. Genom att identifiera och genomföra nya arbetssätt stärks företagens positiva påverkan på barn genom hela värdekedjan.

Våra samarbeten med företag står för en mycket viktig del av vår finansiering och vårt arbete för barn. Tillsammans uppnår vi viktig skillnad, i Sverige och i världen.

Detta uppnår vi med våra huvudpartners

Våra huvudpartners engagerar sig långsiktigt i arbetet för barns rättigheter i frågor som ligger nära företagens verksamhet.

Accenture är partner i På Lika Villkor, som är en satsning där vi stöttar barn och unga i socioekonomiska områden i Sverige. Under 2019 har Accenture bidragit till utvecklingen av ett digitalt verktyg för att mäta effekt inom denna satsning, och under året inlett implementering av verktyget. Målgruppen har varit involverad och delaktig i hela processen.

Apoteket bidrar med ett viktigt stöd i vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden, både finansiellt och genom att engagera sina medarbetare. Apoteket har under 2019 bland annat genomfört workshops med föräldragrupper, då hälsoteman som målgruppen uttryckt behov om lyftes. Genom butikskampanjer har även ett viktigt stöd till Rädda Barnens arbete för barn i konflikter och katastrofer samlats in under året.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Under 2019 inledde vi ett nytt partnerskap med Astrid Lindgren AB, för att stötta barn på flykt. I samband med Pippi 75-årsjubileum kommer vi under 2020 uppmärksamma situationen för flickor på flykt i den globala kampanjen "Pippi of Today".

Under 2019 har vi arbetat för att förbättra situationen för migrantarbetande föräldrar och deras barn i Kina. Arbetet har fokuserat på stödprogram och utbildning för föräldrar, samhällsstöd för migrantarbetare och deras barn, samt etableringen av barnsäkra områden i två fabriker. Clas Ohlson har också bidragit till Rädda Barnens arbete i katastrofen efter cyklonen Idai i Mocambique.

Folkspel stöttar vår verksamhet genom försäljning av Sverigelotten och Bingolotto samt genom spridning av vårt arbete för en trygg idrottsrörelse för barn i Sverige. Under 2019 genomfördes särskilda prenumerationskampanjer för lotterna, där allt överskott gick till Rädda Barnens arbete

H&M Foundation har under 2019 fortsatt finansierat långsiktiga utbildningsprojekt i Indonesien, Kina och Rumänien. H&M Foundation har också gett stöd till vårt arbete för barn i Indien och Bangladesh som har drabbats av kraftiga översvämningar.

IKANO har tillsammans med Rädda Barnen, IKEA, Skånetrafiken, Malmö Stad och Arbetsförmedlingen utvecklat ett arbetsmarknadsprogram som vänder sig till unga som står långt ifrån arbetsmarknaden. Genom att ta gemensamt samhällsansvar har vi 2019 arbetat för att fler unga kommer ut i arbete och får en hållbar försörjning.

IKEA är en aktiv partner i vårt arbete för ett mer jämlikt och rättvist Sverige. Runt alla IKEA-varuhus har vi engagerat lokalsamhället och drivit förändring inom hållbar försörjning, hälsa och bostad. IKEA har bland annat stöttat ungdomar att söka sommarjobb och även hjälpt oss sprida budskapet "Stopp min kropp" så att fler barn har fått kunskap om rätten till sin egen kropp.

Rädda Barnens årsrapport 2019

IKEA Foundation

IKEA Foundation har under 2019 stöttat vårt långsiktiga utvecklingsarbete i Asien och Afrika för att barn med funktionsnedsättning, barn från etniska minoritetsgrupper, barn i migration och barn som lever i fattigdom ska få tillgång till likvärdig utbildning. Stiftelsen har även stöttat vårt arbete för barn i Etiopien och Bangladesh som är särskilt utsatta för risker kopplade till migration. Därtill gav IKEA Foundation även ett omfattande stöd till vårt katastrofarbete i bland annat Etiopien, Somalia och Kenya som drabbats av extrema klimatförhållanden under 2019.

N O R R

Norr blev vår nya huvudpartner under 2019. För varje funktionsdryck som Norr säljer, skänks motsvarande summa för en enhet vätskeersättning och zink. Pengarna går till vårt omfattande arbete på plats i Jemen, där 80 % av befolkningen är i behov av stöd för att överleva.

Under 2019 har vi tillsammans med Paulig Group/Santa Maria arbetat för barns rätt till utbildning i byar där familjer livnär sig på chiliproduktion. Målsättningen är att tillsammans skapa en hållbar och skalbar modell, där även leverantörer ingår som en viktig del i att öka kunskap om hållbar produktion för några av de fattigaste chilibönderna.

Scandic

Scandic bidrar till vårt arbete för ett inkluderande samhälle i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Tyskland. Under 2019 bidrog Scandic med viktigt stöd till Rädda Barnens arbete för en trygg idrott för barn i Sverige. Genom Scandics lojalitetsprogram har kunder möjlighet att skänka ytterligare pengar genom att donera sina poäng.

skandia:

Skandia är en viktig partner inom vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige. De har varit delaktiga i att ta fram ett effektmättningsverktyg som implementerades under 2019 och de hjälper oss även med kontakter inom akademien för att bli mer effektiva i vårt arbetssätt. Skandia bidrar därtill med ett viktigt finansiellt stöd till vårt arbete för barn.

Swedbank

De kunder hos Swedbank Robur som sparar i Humanfonden ger ett värdefullt bidrag till vårt arbete för barn i konflikter och katastrofer. Under 2019 mottog vi hela 5 048 807 kronor. Med dessa pengar har vi kunnat rädda liv på fler barn som befinner sig i mycket utsatta situationer.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Svenska Postkodlotteriet ger ett mycket viktigt stöd som Rädda Barnen har frihet att disponera där behoven är som störst. Under 2019 fick vi 25,5 miljoner kr i basstöd och 9 miljoner kr i specialprojekt. Pengarna gjorde stor nytta i vår verksamhet "Centrum för stöd och behandling" på tre orter i Sverige. Därtill användes stödet i vårt arbete i Europa, östra och södra Afrika samt för barn i katastrofer. Postkodlotteriet bidrar även med så kallade "matchningspengar" som frigör ytterligare medel från Sida till vårt internationella program.

Wallenius Lines har under många år bidragit med ett viktigt stöd till vårt arbete för barn i konflikter och katastrofer. En katastrof kan slå till plötsligt, och med pengarna från Wallenius kan vi agera snabbt och flexibelt där behoven är som störst.

När Willys kunder donerar sin pant till Rädda Barnen går stödet till vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige och till arbetet för en trygg idrott. Under 2019 fick vi dessutom motta en extra julgåva. Totalt sedan 2010 till och med 2019 har vi fått över 23 miljoner kronor av Willys.

Söderberg & Partners har under 2019 bidragit med stöd till Rädda Barnens "Centrum för stöd och behandling". Centrumet erbjuder psykologisk behandling till barn och ungdomar som varit med om svåra händelser och inte fått sina behov av stöd och behandling tillgodosedda av samhället.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Svenska Postkodlotteriet möjliggör stor satsning för burundiska barn på flykt i Rwanda

Under 2015 blossade en plötslig och våldsam politisk konflikt upp i Burundi i centrala Afrika. Konflikten ledde till att tusentals barn och vuxna tvingades fly undan våldet till grannlandet Rwanda. Idag bor runt 88 000 människor på flykt i Rwanda, främst i UNHCR:s flyktingläger Mahama och utspritt i och runt huvudstaden Kigali och staden Huve.

Under åren som gått sedan flykten har många familjers sparpengar tagit slut och det är svårt att få jobb. De familjer och 4 200 barn som bor utanför flyktinglägret lever under tuffa förhållanden utan nästan någon hjälp alls. Runt 450 barn i städerna är ensamma eller har separerats från sina familjer. Barnen saknar trygghet och skydd och har inte heller tillgång till grundläggande sjukvård eller psykosocialt stöd. De har genomgått traumatiska upplevelser när de tvingades lämna sina hem. Många barn, särskilt de som separerats från sina föräldrar och släktingar, tvingas arbeta istället för att gå i skolan.

Den ekonomiska utsattheten präglar livet för barnen i städerna, vilket ökar risken för tidiga äktenskap, tonårsgraviditeter och sexuellt utnyttjande. Ungdomsbrottslighet och alkohol- och drogmissbruk är andra riskfaktorer. Därtill har situationen ökat risken för bland annat HIV-smitta.

Trots det svåra läget, som drabbar barnen värst, är den burundiska flyktingsituationen i Rwanda den mest underfinansierade i världen. Krisen lyser med sin frånvaro i internationell nyhetsrapportering. Det görs idag isolerade insatser men det saknas ett gemensamt skyddsprogram som inkluderar både de 4 200 barnen i städerna och de 29 000 barnen i flyktinglägret i Mahama.

Under 2019 fick Rädda Barnens godkänt av Svenska Postkodlotteriet att, i partnerskap med Sverige för UNHCR, genomföra en stor satsning för att stötta barnen på flykt i Rwanda. Projektet kommer att fokusera på att ge trygghet och skydd, bland annat genom att etablera ett program som innefattar både barn i städerna och i lägret, genomföra förebyggande aktiviteter och göra direkta insatser för barn som utsatts för våld, utnyttjande och sexuella övergrepp.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Därtill kommer satsningen stärka barns och ungas tillgång till hälso- och sjukvård, bland annat genom ett vårdprogram för HIV-smittade och behandling av tuberkulos, hepatit B och C, utbildning av vårdpersonal och volontärer, samt behandling av barn och unga med näringstillskott. Inom projektet kommer även arbete genomföras för att inkludera barn på flykt i nationella hälso- och skyddssystem, bland annat genom samtal, rådgivning och integrationsfrämjande arbete med Rwandas regering.

Genom samarbetet och stödet från Svenska Postkodlotteriet kan Rädda Barnen samla alla insatser och etablera ett övergripande system som ger trygghet, skydd och hälsovård till samtliga barn, oavsett om de bor i städerna eller i lägret. Med arbetet beräknas minst 20 000 barn få skydd, sjukvård och psykosocialt stöd, minst 12 000 barn och ungdomar få tillgång till sexuell och reproduktiv vård och 34 000 barn och vuxna få tillgång till primärvård.

Luciakampanj "För traditionen vidare" gav medialt genomslag inför jul

Inför jul genomförde Rädda Barnen en luciakampanj tillsammans med H&M Sverige. Den 21 november bjöds kunder in till 70 butiker över hela landet för att lämna in sina urvuxna lucialinnen som inte längre passar. De insamlade linnena såldes sedan vidare och varje sålt linne gav 60 kr oavkortat till Rädda Barnens arbete för barn. De linnen som inte var hela eller rena nog att säljas vidare togs om hand i H&Ms klädsamling.

Förutom det finansiella bidraget till Rädda Barnens arbete gav kampanjen ett medialt genomslag och en extra synlighet inför jul då många passar på att skänka en slant till människor och barn i utsatthet.

DEL 3 **HÅLLBARHETSRAPPORT 2019**

Rädda Barnen

Rädda Barnens årsrapport 2019

Innehåll

Vårt hållbarhetsarbete	91
Vi arbetar globalt och lokalt	91
Alla 17 globala hållbarhetsmål har påverkan på barns rättigheter	91
Värderingar och redovisningsprinciper	92
Värdekedja	92
Principer i humanitär kris	92
Rapportens avgränsningar och riktlinjer	92
Det här styr vårt hållbarhetsarbete	93
Tryggare tillsammans	93
Etiska riktlinjer och krav på leverantörer och förvaltare	93
Uppföljning och utvärdering	94
Verktyg för att påverka	94
Intressenter och väsentlighetsanalys	94
Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare	98
Arbete mot korruption och mutor	98
Anställningsformen	99
Relationen mellan anställda och ledning	99
Mångfald och jämställdhet	100
Ekonomiskt ansvar	100
Ekonomiskt resultat	100
Fördelning av insamlade medel	100
Förvaltning av medel	101
Etisk insamling	101
Kontrollmekanismer	101
Miljöansvar	102
Miljökrav vid inköp och upphandling	102
Resor och resefria möten	103
Utsläpp i luft och vatten	103
Fastigheter	104
Papper och förbrukningsmaterial	104
GRI-index	105
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten - Att uppdatera!	109

Rädda Barnens årsrapport 2019

Vårt hållbarhetsarbete

Denna rapport fokuserar främst på Rädda Barnen i Sverige, men berör även Rädda Barnens samverkan globalt.

Hållbarhet är en självklar del av Rädda Barnens kärnverksamhet. Allt vårt arbete tar avstamp i barnkonventionen och handlar om att skapa en hållbar framtid för barn. Förutom insatser för ökad social hållbarhet arbetar vi även för att skydda barn mot klimatkatastrofer, som är ett allt vanligare fenomen runt om i världen. Vi arbetar både med akuta insatser i katastrofer och förebyggande för barn och deras familjer så att de är så förberedda som möjligt i händelse av en naturkatastrof.

Vi arbetar varje dag för att göra världen mer hållbar och till en tryggare plats för barn. Vi strävar efter att, steg för steg, förbättra vårt hållbarhetsarbete. I denna rapport berättar vi om hur långt vi kommit under 2019.

Vi tar socialt ansvar:

... när vi genomför insatser som leder till hållbar utveckling för barn.

Vi tar ekonomiskt ansvar:

... när vi arbetar effektivt och försäkrar oss om att medlen går till sådan verksamhet som verkligen innebär förändring i barns liv.

Vi tar miljömässigt ansvar:

... när vi minimerar de negativa avtryck på miljön som vår verksamhet kan medföra, när vi stöttar barn i områden utsatta för klimatkatastrofer och när vi stödjer åtgärder som har en långsiktigt positiv inverkan på miljö och klimat.

Vi arbetar globalt och lokalt

Alla 17 globala hållbarhetsmål har påverkan på barns rättigheter

Agenda 2030 är FN:s universella agenda som innehåller 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Barnens situation utgör grunden för att uppnå målen, och det är med detta som utgångspunkt som vi riktar våra insatser.

Vi arbetar gentemot FN...

När världens ledare hösten 2015 kom överens om 17 globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 spreds ett hopp om att en förändring är möjlig. För att nå målen måste vi samarbeta över många sektorer. Först då kan vi skapa en värld där vi inte tär på jordens resurser utan gör dem tillgängliga för alla, inte minst för barnen. Rädda Barnen påverkade aktivt inför Agenda 2030 för att få med barnens perspektiv i de globala målen, och vi kommer att fortsätta detta påverkansarbete för en värld där barnets rättigheter tillgodoses

... tillsammans globalt...

Vi arbetar tillsammans i den globala Rädda Barnen-rörelsen. I vår gemensamma strategi fokuserar vi på de barn som lever i störst utsatthet och diskriminering. Precis som de globala målen tar strategin sikte på 2030 och beskriver tydligt hur vi ska bidra till hållbarhetsmålen och hur vi vill påverka andra att bidra. I all vår verksamhet ska vi också tydligare integrera ett miljö- och klimatperspektiv. Det handlar både om att arbeta aktivt för att minska vår egen negativa miljöpåverkan som global organisation, och om att öka våra konkreta insatser för att framtidssäkra vår planet för barn.

Rädda Barnens årsrapport 2019

... och på lokal nivå i Sverige.

Hållbarhetsmålen, liksom vår globala rörelses gemensamma strategi gäller också i Sverige. Även här är vårt arbete inriktat på de barn som lever i de mest utsatta livssituationerna: barn i socioekonomiskt utsatta områden, barn i migration och barn utsatta för våld.

Värderingar och redovisningsprinciper

Värdekedja

Vår verksamhet bygger på att vi samarbetar, både internt och med intressenter utanför organisationen. Då påverkar vi också varandra. Därför är det viktigt att vi har en gemensam värdegrund med utgångspunkt i barnets bästa. Vi kallar detta för en värdekedja. Den måste skydda barnet hela vägen, säkerställa att barnets rättigheter respekteras och säkerställa att insatserna ger resultat.

I värdekedjan säkerställer vi att våra samarbetspartners delar våra värderingar och etiska utgångspunkter och har samma värdegrund kopplat till barns rättigheter och barnkonventionen. Tillsammans bygger vi upp fungerande samverkansmodeller.

Vi engagerar våra intressenter för barn och deras rättigheter och kommunicerar de risker som barn kan utsättas för och hur de kan undvikas. Vi hanterar konflikter genom argumentation och medling.

Vår globala strategi säger att alla som arbetar inom Rädda Barnen världen över ska dela samma värdegrund, etiska synsätt och målsättningar.

Principer i humanitär kris

Det humanitära imperativet: vi har en skyldighet att hjälpa barn och deras familjer att överleva en humanitär kris om staten i landet de befinner sig i inte klarar av att tillgodose deras grundläggande behov och rätt till överlevnad och utveckling.

Vi förbinder oss till att stå för:

- Humanitet.
- Opartiskhet.
- Neutralitet.
- Oberoende.

Rapportens avgränsningar och riktlinjer

Rädda Barnen har redovisat sitt hållbarhetsarbete i en särskild rapport sedan 2012. Rädda Barnen utgår från de krav på en hållbarhetsrapport som lagstiftningen ställer men inspireras även av Global Reporting Initiatives (GRI) senaste riktlinjer. GRI är ett vedertaget ramverk för hållbarhetsrapportering.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Det här styr vårt hållbarhetsarbete

Tryggare tillsammans

”Tryggare tillsammans” är namnet på Rädda Barnens arbete för att säkerställa att barn är trygga och säkra i vår verksamhet.

Vi har en policy som gäller för hela vår verksamhet. Det innebär bland annat att vi har nolltolerans mot kränkningar, övergrepp och utnyttjande av barn. I policyn beskrivs Rädda Barnens löfte och ansvar gentemot barn, vem som omfattas av policyn, åtgärder då policyn inte efterlevs och hur rapportering av risker och incidenter görs.

Rädda Barnens riksstyrelse antog en reviderad policy i december 2019. Policyn speglar våra globala styrdokument Child Safeguarding Protocol, som hela globala rörelsen ska följa.

För all vår personal är en digital global utbildning obligatorisk. För att öka kunskapen om och medvetenheten kring bland annat risker och rapportering vid misstanke, tog vi under 2017 fram en webbutbildning för medlemsrörelsen. Den är obligatorisk för våra förtroendevalda och ideellt aktiva som möter barn i sin verksamhet. Hittills har cirka 1050 personer genomfört och blivit godkända på utbildningen. Förutom de obligatoriska utbildningarna har det genomförts flertal fysiska utbildningar under 2019 samt har arbetet med ”Tryggare tillsammans” blivit en del av den årliga styrelseutbildningen som erbjuds till medlemsrörelsen.

Incidentrapportering

Under 2019 har åtta incidenter rapporterats. Detta är ökning från föregående år (3). Ökningen beror på att vi aktivt under 2019 har arbetat med att belysa vikten av att systematiskt rapportera incidenter i vår verksamhet.

Etiska riktlinjer och krav på leverantörer och förvaltare

Rädda Barnens etiska riktlinjer går ut på att inte diskriminera, värna och förmedla barns rättigheter och värna personlig integritet. Vi ska värna god förvaltning, motverka korruption och inte missbruka maktställning. Vi ska ha ett öppet och gott arbetsklimate och värna säkerhet och minska risker.

Vi ställer både etiska krav och miljökrav på alla våra leverantörer och tecknar därför i första hand avtal med företag som stöder internationella konventioner om mänskliga rättigheter, barns rättigheter, arbetsvillkor och miljö samt konventioner gällande arbete mot korruption och konventioner om att inte investera i vapenproduktion.

Vi vill att de företag som Rädda Barnen samarbetar med, ska kunna visa att de genom sin verksamhet förbättrar och respekterar barns rättigheter, villkor och möjligheter. Vi vill att de ska följa OECD:s riktlinjer för multinationella företag, vara medlemmar i FN:s Global Compact och hållbarhetsrapportera i enlighet med GRIs senaste riktlinjer.

Vår ambition är även att samtliga företag som Rädda Barnen samarbetar med ska följa och helst aktivt arbeta med ”Children’s Rights and Business Principles”, även kallat barnrättsprinciperna för företag. Barnrättsprinciperna syftar till att stödja företag att ta socialt ansvar genom att respektera barns behov och rättigheter i sin egen kärnverksamhet och därmed också bli starka aktörer för barns rättigheter.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Uppföljning och utvärdering

Rädda Barnen arbetar med styrning och uppföljning för att tydligt kunna redovisa att pengarna används effektivt, att medlen inte försvinner på vägen och att verksamheten når de mål som riksmötet har fattat beslut om.

Vi har ett system för uppföljning, utvärdering, analys och lärande av allt vi gör. Det gäller både på en detaljerad och övergripande nivå för att säkert veta att insatserna för barn leder till önskade resultat på kort eller lång sikt. Att lära av resultaten är helt avgörande för att kunna utveckla verksamheten och våra metoder. Bara då kan vi göra riktiga bedömningar och prioriteringar för att öka kvalitén i arbetet. Att barnen är delaktiga i vad vi gör och att vi har med deras erfarenheter i utvärderingar av verksamheten är en central del i vår metod och vårt arbete.

Vi arbetar ständigt för att effektivisera och kvalitetssäkra vårt arbete så att verksamheten ska bli bättre. I våra analyser tar vi alltid hänsyn till den information vi får från barn. Vi säkrar att varje projekt återkopplas enligt givarnas krav och organisationens behov av verksamhetsutveckling.

I effektrapporten finns mer att läsa om de resultat för barn som våra insatser leder till.

Verktyg för att påverka

Vårt arbete för att påverka beslutsfattare är ett av våra viktigaste sätt att skapa positiv förändring för barn. Det ska kosta att inte ha ett barnrättighetsperspektiv i sina politiska beslut!

Rädda Barnen påverkar beslutsfattare lokalt, nationellt och globalt för att stärka barns rättigheter. På policynivå ser vi till att finnas med och utöva aktivt lobbyarbete i de forum där politik formas. På global nivå sker detta i samarbete med övriga medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund och med Internationella Rädda Barnen. Påverkan är ett långsiktigt arbete som till slut ger resultat. Påverkansarbete är även en del av våra insatser för barn, exempelvis för att stötta enskilda ensamkommande barn i Sverige att få den hjälp som de har rätt till.

Vi påverkar beslutsprocesser på kommunal, regional och nationell nivå i Sverige, inom EU och andra subregionala organ och inom FN-systemet. Vårt påverkansarbete handlar framförallt om informationsarbete, debatter, och opinionsbildning, samt insatser av både ideellt engagerade medlemmar och anställda experter.

Intressenter och väsentlighetsanalys

Rädda Barnens främsta intressenter är:

- barn
- medlemmar
- anställda
- allmänhet
- privata givare
- institutionella givare
- företag
- andra Rädda Barnen-organisationer internationellt
- andra civilsamhällesorganisationer
- offentlig sektor med ett ansvar för att tillgodose barns rättigheter

Rädda Barnens årsrapport 2019

Rädda Barnen är en medlemsrörelse där medlemmarna är grunden för den demokratiska organisationen och de beslut som fattas. Medlemmarna har en kontinuerlig dialog med varandra och med våra övriga intressenter. Det är nyckeln till att vi ska kunna bidra till en hållbar utveckling. Genom dialogen med Rädda Barnens intressenter kan vi förstå vad de tycker är viktigast att vi fokuserar på i vårt hållbarhetsarbete. Det rör sig om en löpande dialog med olika samhällsaktörer som påverkar barns liv och utveckling.

För att i årets rapport få en rättvisande bild av vad våra intressenter tycker är viktigt har vi bland annat utgått från tidigare års väsentlighetsanalys. Vi utvärderar denna kontinuerligt och ser över om den fortfarande stämmer. Resultatet är en lista på de viktigaste frågorna eller ämnena, som bildar ramen för vårt hållbarhetsarbete. Under avsnitten om socialt ansvar, ekonomiskt ansvar samt miljöansvar beskriver vi hur vi arbetar med respektive ämne.

Policy och riktlinjer

Vi arbetar aktivt utifrån följande policyer och riktlinjer.

Socialt ansvar	Ekonomiskt ansvar	Miljöansvar
Anti-korruptionspolicy.	Giva Sveriges kvalitetskod och svensk insamlingskontrolls föreskrifter för 90-konto.	Inköpspolicy
Visselblåsar-policy.	Insamlingspolicy.	Policy för miljömässig hållbarhet och klimatomställning
Varumärkesplattform.	Riktlinjer för klagomålshantering.	
Personalhandbok.	Kapitalförvaltningspolicy.	
Child Safeguarding Protocol.	Delegations- och attestförteckning.	
Policy kring diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.	Policy för Rädda Barnens samarbete med företag.	
Etiska riktlinjer	Rutin för finansiell uppföljning.	
Arbetsmiljöpolicy	Riktlinjer för Rädda Barnen.	
Policy mångfald och inkludering	Arbetsordning för Rädda Barnens riksförbunds styrelse.	
Riktlinjer för att motverka sexuella trakasserier		

Socialt ansvar

Barns rättigheter är vårt sociala ansvar. Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter över hela världen, för att barn ska få trygghet och skydd och att deras liv räddas i katastrofer. Det är vårt viktigaste bidrag till en hållbar utveckling och för ett socialt ansvarstagande.

Som en central del av vår metod ger vi barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar. Vi stödjer dem i att själva kunna försvara sina rättigheter.

Vi arbetar mot diskriminering och försäkrar oss om att de sämst ställda och bortglömda barnen uppmärksammas och får sina rättigheter tillgodosedda. Vi vänder oss till berörda beslutsfattare och myndigheter för att de ska ta sitt ansvar.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Etisk marknadskommunikation

Rädda Barnen ska tydligt kommunicera värderingar, målsättningar och visa resultat för barn. Vi hjälper givarna att förstå skillnaden mellan Rädda Barnen och andra organisationer, och mäter därför kontinuerligt allmänhetens kunskap och uppfattning om Rädda Barnen. Rädda Barnens givarservice svarar på frågor från allmänheten, medlemmar och givare via telefon och e-post. Målsättningen är att svara på inkomna frågor inom två dagar.

Marknadskommunikationen ska följa Giva Sveriges kvalitetskod "Tryggt Givande" som är en etisk standard för att säkerställa att respekten för givare och mottagare av gåvor upprätthålls. All insamling i Rädda Barnens namn styrs av vår insamlingspolicy som uppdateras kontinuerligt. Sedan maj 2018 följer vi GDPR lagstiftningen.

Rädda Barnen har under 2019 inte haft några incidenter eller anmälningar gällande marknadskommunikationen.

Nyckeltal	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn.	75 %	77 %	73 %
Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen	69 %	63 %	64 %

Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn

Andelen av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn minskar jämfört med föregående år. Vi vet från andra mätningar att allmänheten över lag har en något mer negativ attityd mot ideella organisationer och att det råder en osäkerhet kring i vilken utsträckning ideella organisationer verkligen gör nytta.

Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen

Andelen av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen ligger i årets resultat på 64 %, det är en liten ökning. Att t ex våra givare har en allmänt positiv uppfattning om oss är en hygienfaktor för att vi ska bli aktuella för gåvor. Den främsta åtgärden för att stärka uppfattningen är att kommande år implementera vår nya varumärkesposition.

Nyckeltal Quality score	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Vi mäter vårt meritvärde genom att ta hänsyn till både redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.	26	26	23

Meritvärde

Vi mäter vårt meritvärde genom att ta hänsyn till både redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.

Mediaanalys

Rädda Barnens årsrapport 2019

Utfallet för kvalitetsmättet Quality Score är något lägre än de senaste åren. Detta är till följd av ett större fokus på internationella nyheter i media, med ibland lägre synlighet för Rädda Barnen än i nationella nyheter. Utfallet beror alltså på mindre synlighet i de internationella nyheter där organisationen förekommer, t ex vi minskar i antal bilder vi är med på och i rubriker. Andelen negativ rapportering är fortfarande mycket liten.

Rapporteringen om Rädda Barnen i svenska medier minskar jämfört med 2018. Antalet artiklar minskar med cirka 15 procent jämfört med 2018.

Publiciteten minskar även för andra ideella organisationer. Rädda Barnen fortsätter att vara tuffa i medierna och ställer krav på olika aktörer i olika frågor. Kontinuerlig uppmärksamhet för rapporter och ställningstaganden ger bilden av Rädda Barnen som en aktiv påverkansaktör i den svenska samhällsdebatten. De internationella nyheterna dominerar sammantaget Rädda Barnens profil i medierna än mer än tidigare.

Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnen kan förknippas med sina kännetecken

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Modiga	35 %	44 %	33 %
Medmänskliga	67 %	72 %	57 %
Uppriktiga	49 %	39 %	38 %
Nytänkande	17 %	17 %	18 %

Ovan kännetecken utgår ifrån den fastställda globala varumärkesstrategin om hur Save the Children ska uppfattas på global nivå. Vi ser en fortsatt svag koppling till modiga och nytänkande, men det finns en signifikant starkare uppfattning om Rädda Barnen som medmänskliga.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare

För att Rädda Barnen ska nå högt ställda mål krävs att vi har rätt kompetens både på individ- och organisationsnivå. För Rädda Barnen utgör därför kompetensutveckling en viktig byggsten för att lyckas med verksamheten. Rädda Barnen har en kompetensutvecklingsstrategi som vägleder det löpande arbetet med kompetensutveckling för organisationens medarbetare.

Under 2018 utvecklades och antogs en ny uppdaterad version av kompetensutvecklingsstrategin vilken stödjer Rädda Barnens strategiska plan och verksamhetsinriktning. Kompetensutvecklingen ska vara proaktiv och långsiktig, utgå från verksamhetens, organisationens och den enskildes behov och kan anpassas efter förändringar i organisationen och omvärlden.

Alla medarbetare ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan vilken följs upp och en nya fastställs för kommande år i de årliga planerings- och utvecklingssamtalen. Kompetensutvecklingsplanen utformas baserat på de mål som medarbetaren, tillsammans med sin chef, har satt upp för året.

Interna utbildningar inom Rädda Barnen genomförs inom ramen för Rädda Barnen-akademin och innehållet i denna utformas baserat på organisationens gemensamma behov.

Det finns idag tre obligatoriska utbildningar inom akademien:

- Child Safeguarding
- Global introduktionsutbildning
- Personal safety and security (obligatorisk för medarbetare som reser inom sin tjänst).

I slutet av 2019 lanserades en ny medarbetarundersökning inom Rädda Barnen, Peakon, vilken nu utförs varje månad. Vi har dessutom under 2019 arbetat med att implementera ett nytt HR-system, "Sympa". Båda dessa system kommer ge oss möjligheten att framöver få fram rapporter och nyckeltal kopplade till medarbetarnas kompetensutveckling.

Arbete mot korruption och mutor

Rädda Barnen har nolltolerans mot korruption. Nolltoleransen gäller såväl i den egna verksamheten bedriven i Sverige som i samarbete med andra aktörer, andra Rädda Barnen aktörer samt Internationella Rädda Barnen. Generellt ses korruption som ett allvarligt hinder för fred och hållbar utveckling, fattigdomsbekämpning och respekt för mänskliga rättigheter. Korruption försvagar tilliten i ett samhälle och riskerar att urholka demokratin.

För Rädda Barnen specifikt betyder korruption minskad möjlighet att verka för barn, minskad organisatorisk kapacitet och förmåga att verka och arbeta. Rädda Barnen är verksam i flertalet länder med hög korruptionsrisk och specifikt i krig och katastrofsituationer där korruptionsrisken ytterligare är förhöjd.

En organisationskultur som tydligt visar att korruption i alla dess former aldrig kan accepteras är helt avgörande för Rädda Barnens verksamhet och för vår trovärdighet. Vi måste därför ständigt arbeta med att tydliggöra system och riktlinjer för att förebygga, motverka och rapportera alla former av såväl misstänkta försök som faktiska fall av korruption och bedrägerier. Detta arbete styrs utifrån fastställd Policy för motverkande av korruption och visseblåsarrutin vilka finns inom såväl Rädda Barnen som i Internationella Rädda Barnen.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Incidentrapportering korruptionsärenden 2019

Under 2019 har Rädda Barnen tagit emot rapportering om misstänkta och faktiska ärenden uppkomna i den internationella programverksamheten via Internationella Rädda Barnen. Rädda Barnen arbetar kontinuerligt och aktivt för att stärka förhållningssättet till rapportering och för att vi alltid ska rapportera misstankar om oegentligheter. Rädda Barnen ser en fortsatt ökning av inrapportering av misstänkta korruptionsfall, vilket ska ses i ljuset av proaktivt arbete i medvetandegörandet av korruptionsrisker och s.k. red flags inom Internationella Rädda Barnen. Nedan presenterade siffror per 2019-12-31.

46 misstänkta ärenden inrapporterades i den internationella programverksamheten relaterat till Rädda Barnen Sverige. De 46 misstänkta ärendena kopplas till programverksamheter bedrivna i Demokratiska republiken Kongo, Jemen, Sudan och Sydsudan. Ärendena kan främst kategoriseras till kostnadsbedrägeri, förskingring, upphandling och misskötsel av arbetsuppgift. Ur ett utredningsperspektiv avslutades 38 inrapporterade ärenden. 23 av dessa bekräftades ha substans i sin ursprungliga misstanke. 15 av dessa bekräftades utan substans i misstanke där uppsåt i bedrägligt beteende kunde fastslås däremot ger dessa utredningar lärdomar i form av förbättringar i processer och rutiner. 6 av dessa 15 slutrapporterades som säkerhetsrelaterade ärenden. 35 pågående utredningsärende vid årsskiftet.

Under 2019 har inga misstänkta eller faktiska korruptionsärenden rapporterats inom ramen för den svenska programverksamheten.

Anställningsformen

Rädda Barnen har tecknat kollektivavtal för alla anställda med Akademikerförbunden, Unionen och IDEA. Akademikerföreningen och Unionen har lokala fackliga klubbar på Rädda Barnen och samverkan är god mellan fack och arbetsgivare.

Rädda Barnens strävar att tillsvidareanställa medarbetare. Med anledning av verksamhetens art har vi många medarbetare med tidsbegränsade anställningar och i samband med avslut strävar vi efter att bibehålla kompetensen i den mån det är möjligt.

Rädda Barnen hade under året ett medelantal om 370 anställda. 257 utav dessa var tillsvidareanställda (varav 54 män), medan 98 var tidsbegränsade (varav 22 män). Rädda Barnen eftersträvar en jämn könsfördelning och arbetar aktivt för att öka antalet män bland de anställda.

Relationen mellan anställda och ledning

Vi fortsätter att sträva efter ett positivt arbetsklimat, med medarbetare som agerar utifrån Rädda Barnens värderingar samt att öka mångfald och inkludering.

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs för att nå organisationens ambitiösa mål för barn. För att få tillgång till viktiga insikter om ledarskap, arbetsmiljö, engagemang och motivation i organisationen implementerade vi i slutet av 2019 en digital medarbetarenkät, med månatliga mätningar.

Resultatet i enkäten adresserades löpande genom olika insatser för att skapa förutsättningar för medarbetare. Exempel på förbättringsarbete för att möta behov var att tydligare kommunicera vår riktning och våra mål, samt att arbeta med ett tillitsfullt ledarskap. Under året har olika utvecklingsinsatser samt organisatoriska förändringar genomförts för att stärka ledarskap och organisationskultur.

Rädda Barnens årsrapport 2019

I slutet av 2018 flyttade Rädda Barnens huvudkontor till nya lokaler i Alviks Strand och införde aktivitetsbaserat arbetssätt. Förändringen har följts upp under året i mätningar och medarbetarna är överlag mycket positiva till det nya arbetssättet och arbetsmiljön.

Samverkan mellan fackliga representanter och arbetsgivare är god och under året har nya arbetsmiljöombud rekryterats till arbetsmiljökommittén. Arbetsmiljöverket genomförde en granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och var mycket positiva till vår process.

Mångfald och jämställdhet

Vår ambition är att vara en organisation som präglas av mångfald och inkludering och som speglar det svenska samhället i stort med en representation av medarbetare som bidrar med en mängd erfarenheter, kompetenser, identiteter och kulturer.

Ingen medarbetare ska uppleva trakasserier eller kränkande särbehandling på arbetsplatsen och vi arbetar med aktiva åtgärder för att öka mångfald och få medarbetare att känna sig inkluderade. Ingen anmälan om sexuella trakasserier inom kansliet togs emot.

Ekonomiskt ansvar

Vi tar ansvar för att gåvorna gör nytta.

Givarna måste kunna ha förtroende för att de gåvor de ger har effekt och gör nytta. Hela vår verksamhet är beroende av detta. Vi måste kunna visa att vi på ett ansvarsfullt sätt hanterar våra medel och att vi förvaltar dessa på ett etiskt sätt och för att nå våra mål. Medlen ska nå fram och göra så stor nytta som möjligt för barn.

Rädda Barnen kontrollerar intäkter och kostnader genom finansiella system och processer för att säkerställa en korrekt redovisning.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet presenteras i den ekonomiska rapporten i årsredovisningen.

Fördelning av insamlade medel

Våra medel består av medlemsavgifter, gåvor från företag, stiftelser och privatpersoner, bidrag från organisationer, myndigheter, stiftelser och företag samt pro bono-avtal med företag (anställda utför ideellt arbete åt Rädda Barnen, genom reducerade priser och tjänster) samt skänkta fysiska gåvor. För andelsfördelning, se årsredovisning.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Förvaltning av medel

De placeringar som Rädda Barnen har i aktier eller andra tillgångsslag skall präglas av företag med en god styrning i förhållande till miljö, etik och social hållbarhet.

I fallet när arv eller gåva innehåller företag vars verksamhet inte når upp till dessa stränga krav avyttras innehaven skyndsamt och ersättningen omsätts i verksamhet för barn.

Etisk insamling

Rädda Barnen följer Giva Sveriges kvalitetskod. Det är insamlingsbranchens självregleringsinstrument och ett stöd i kvalitetsarbetet hos Givas medlemmar. Externa revisorer granskar vartannat år hur pass väl Rädda Barnen följer kvalitetskoden.

Rädda Barnens egen insamlingspolicy ger också vägledning och riktlinjer till Rädda Barnens anställda och medlemmar i insamlingsarbetet. Den tydliggör även för våra givare vilka principer som gäller för insamlingsverksamheten, hur vi samlar in pengar och hanterar gåvor.

Ledord för insamlingen:

- Respekt.
- Öppenhet.
- Trovärdighet.
- Kvalitet.

Kontrollmekanismer

Den interna kontrollen görs på flera nivåer av medarbetare i olika roller. I den första nivån arbetar controllers/ekonomer som gör uppföljning och analyser nära verksamheterna och de grundläggande kontrollmekanismerna som utförs av medarbetare i det dagliga arbetet. På nästa nivå arbetar controllers med mera övergripande analyser och kontroller, som ger ledning och styrelse underlag för uppföljning och styrning. I tillägg till detta stärker Rädda Barnens Compliance Officer vår kompetens och styrning i relation till avtal och regeluppfyllnad. Vår internrevisor genomför årligen ett antal granskningar av processer, dokument, etc., för att värdera och öka effektiviteten i vår organisations riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Externa revisorer reviderar vår årsredovisning och stora delar av våra projektmedel för tillförsäkran av att lagar, allmänna föreskrifter och Givas riktlinjer följs. Styrelsens revisionsutskott har ett delegerat ansvar att följa upp Rädda Barnens ledning vad avser riskhantering, styrning och den interna kontrollen.

Rädda Barnen följer redovisningsregelverket K3 för sin årsredovisning.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Miljöansvar

Miljökrav vid inköp och upphandling

Klimat och miljöfrågor är en viktig del av Rädda Barnen och ett område där vi, globalt genom hela Save the Children-rörelsen och lokalt i Sverige, vill utvecklas och satsa. Påverkan på barn är i många fall större och allvarigare än för vuxna och dagens barn ska hantera det vi nu orsakar. Av den anledningen vill vi, som Rädda Barnen, göra vad vi kan för att minska vårt egna negativa klimatavtryck. I den verksamhet vi bedriver – globalt som lokalt – ska miljöfrågan vara inkluderad. Vi vet dock att vi inte kommer kunna sluta resa helt och hållet då vårt arbete kräver att vi tar oss till de mest utsatta barnen över hela världen.

Rädda Barnen har, sedan många år, en inköps- och upphandlingspolicy för varor och tjänster, där miljöaspekten är en viktig del, som alltid skall vägas in i den slutliga bedömningen, tillsammans med andra viktiga aspekter som till exempel totalpris och etik. Vi använder oss också av positiva inköpskriterier, vilket innebär att vi i första hand upphandlar från företag som följer globala riktlinjer så som Global Compact.

Miljögrupp startades av medarbetare

I augusti 2019 startades en miljögrupp för att stärka Rädda Barnens hållbarhetsarbete och stötta interna processer kopplat till miljöpåverkan. Titta Lassila, tematisk rådgivare inom klimatfrågor, är initiativtagare och gruppen har uppdrag från generalsekreterare Helena Thybell.

”Vi bjöd in hela organisationen till gruppen och många visade intresse. Idag är vi 16 personer från olika delar av Rädda Barnen med ett gemensamt engagemang i miljöfrågor”, säger Titta Lassila.

”Hela vår kärnverksamhet handlar om hållbarhet, eftersom våra insatser syftar till att skapa en hållbar framtid för barn, inte minst barn som bor i områden utsatta för klimatkatastrofer. Med samlade krafter internt kan vi bli än mer miljömässigt hållbara i vårt dagliga arbete”, fortsätter Titta.

Miljögruppen har delats in i tre mindre grupper. En grupp är kopplad till Rädda Barnens programverksamhet för barn i Sverige och internationellt och en grupp hanterar Rädda Barnens organisatoriska miljöavtryck exempelvis avfallshantering och elanvändning. Den tredje gruppen handlar om medarbetar-engagemang – hur Rädda Barnen ska engagera och utbilda internt inom frågor kopplat till klimat och miljö.

”Genom att dela upp miljögruppen i tre mindre ökar vi effekten av vårt arbete. Hela miljögruppen ses en gång per kvartal”, säger Titta.

Sedan gruppen startades har syftet konkretiserats och undergrupperna formats.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Resor och resefria möten

Resandet är en del av vardagen i vårt arbete. Vi är en del av en global organisation som verkar i över hälften av alla världens länder, samt har en stor nationell rörelse med över 140 lokalföreningar och ett antal lokalkontor spridda över hela Sverige.

Vi försöker dock att hitta alternativ för att minska våra koldioxidutsläpp. Vi strävar efter att i första hand hålla virtuella möten istället för att resa. Vi har och fortsätter kontinuerligt att satsa på digitalisering och AV-teknik, som gör resfria möten möjliga och bättre.

Men, med tanke på vår verksamhet, kommer vi dock inte kunna komma ifrån behovet av att resa fysiskt också, för att kunna utföra vårt uppdrag. Vi har en tjänsteresepolicy, som enkelt uttryckt, säger att beställare och resebyrå tillsammans skall jobba för att alla resor skall ske på ett så kostnadseffektivt och miljövänligt sätt som möjligt. Policyn säger också att i de fall tjänsteresa är oundvikligt ska annat alternativ än flyg väljas då det är möjligt. Väldigt många av de resor som anställda gör går dock till andra världsdelar på grund av de humanitära- och utvecklingsuppdrag vi har. Det gör att andelen tågresor av totalt antal resor inte ökat under 2019.

Antalet resor varierar naturligtvis från år till år, beroende på många olika faktorer, som t.ex. var i världen och i hur stor omfattning som vi har humanitära insatser, om vi har riksmöte eller andra stora fysiska arrangemang etc. Antalet resor under 2019 minskade dock avsevärt jämfört med tidigare år vilket till allra största del beror på budgetregleringar och besparingar. För 2020 är målet att inte överstiga koldioxidutsläpp på 400 ton.

Antal flygresor 2019: 1 972 st (3 517)

Antal tågresor 2019: 2 434 st (4 159)

Resekostnader: 10 120 tkr (17 022)

Flytt av huvudkontor till Alvik Strand

Vi flyttade vårt kansli i slutet på 2018, ett omfattande projekt där vi under stor del av 2019 har anpassat oss till nytt arbetssätt och aktivitetsbaserade lokaler. Själva flytten och allt kopplat till den genomfördes med stort fokus på miljö och hållbarhet, som vi skrev mer om i rapporten för 2018. Under första året i våra nya lokaler har vi lagt ner en hel del tid på att implementera och efterleva det vi planerade i och med den stora lokalmässiga förändringen, som t.ex. förbättrad avfallssortering, minskad förbrukning av engångsartiklar och papper, framförallt genom digitalisering och pappersfria system, t.ex. digitala blanketter.

Utsläpp i luft och vatten

Flygresor- koldioxidutsläpp 486 365 kg

Tågresor – koldioxidutsläpp 2,3 kg

**Pappers- och förbruknings-
material 79 % gröna artiklar**

Rädda Barnens årsrapport 2019

Fastigheter

Rädda Barnen hyr sitt huvudkontor av Vasakronan och i vårt avtal med dem ingår en speciell överenskommelse om miljömärkt el. I samband med byte av kansli 2018 vägde Rädda Barnen in ett antal miljöfrågor så som att göra en liten hyresgästanpassning och bevara befintliga rumslägen i så stor utsträckning som möjligt. Vasakronan erbjuder dessutom turer till och från huvudkontoret under sommarhalvåret med eldriven båt, vilket varit mycket uppskattat av vår personal.

Papper och förbrukningsmaterial

Rädda Barnen använder miljömärkta förbrukningsvaror i så stor utsträckning som möjligt, men vi lägger även stort fokus på att minska den totala förbrukningen, där vårt nya aktivitetsbaserade arbetssätt och satsningar på teknik och digitalisering är viktiga komponenter. Av de inköp vi gör av papper- och förbrukningsmaterial var nästan 80 % så kallade "gröna produkter". Det innebär att produkten har internationell miljömärkning och/eller är tillverkat av material som är mindre skadligt för miljön och/eller är tillverkade av återvunna eller vattenbaserade material. Våra totala inköp har dessutom minskat, trots att personalstyrkan i stort sett är densamma, vilket ju visar på en klart minskad förbrukning.

Rädda Barnens årsrapport 2019

GRI-index

Nedan presenteras Rädda Barnens redovisning i ett GRI-index enligt GRI standards i Global Reporting Initiatives riktlinjer, inklusive NGO-branschkomplement enligt GRI NGO G4 Core, samt Rädda Barnens egna områden.

Organisationsprofil

GRI 102-1	Organisationens namn	Rädda Barnen
GRI 102-2	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna	Årsredovisning, sid 8-9
GRI 102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Alvik, Stockholm
GRI 102-4	Länder som organisationen är verksam i	Årsredovisning, sid 24-25
GRI 102-5	Ägarstruktur och organisationsform	Ideell förening. Årsredovisning, sid 8-10
GRI 102-6	Marknaden som organisationen är verksam i	Årsredovisning, sid 24-25
GRI 102-7	Den redovisade organisationens storlek	Årsredovisning, sid 8-9
GRI 102-8	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön	Årsredovisning, sid 14
GRI 102-9	Organisationens leverantörskedja	Hållbarhetsrapport, sid 3
GRI 102-10	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	Årsredovisning, sid 21
GRI 102-11	Beskrivning av hur organisationen följer Försiktighetsprincipen	Rädda Barnen vidtar de försiktighetsmått som svensk lagstiftning kräver.
GRI 102-12	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarerationer, principer eller initiativ som organisationer stödjer	FN:s konvention för barnets rättigheter: Årsredovisning, sid 8. Redovisnings- och värderingsprinciper, K3: Sid 33. 90-konto: Hållbarhetsrapport, sid 88. GIVAS:s riktlinjer: Hållbarhetsrapport, sid 88. Barnrättsprinciper för företag: Hållbarhetsrapport, sid 80 Principer för humanitära insatser: Hållbarhetsrapport, sid 80
GRI 102-13	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer	Internationella Rädda Barnen: Årsredovisning sid 8. Hållbarhetsrapport, sid 76

Strategi

GRI 102-14	Uttalande från ledningen	Årsredovisningen, sid 3-4
------------	--------------------------	---------------------------

Etik och integritet

GRI 102-16	Organisationens värderingar och principer	Årsredovisningen, sid 8-9 Hållbarhetsrapport, sid 77
------------	---	---

Styrning

GRI 102-18	Redogörelse för organisationens bolagsstyrelse	Årsredovisningen, sid 12-13
------------	--	-----------------------------

Rädda Barnens årsrapport 2019

Kommunikation med intressenter

GRI 102-40	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-41	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	RB:s kollektivavtal mellan IDEA och Unionen/Akademikerförbunden gäller inom Sveriges gränser. De som är placerade utanför Sverige omfattas inte av detta kollektivavtal, 38 av 377 personer. Andel ca 90 %.
GRI 102-42	Princip för identifiering och urval av intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-43	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-44	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82

Redovisningspraxis

GRI 102-45	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter	Rädda Barnens org nr 802002-8638. Årsredovisning, sid 8
GRI 102-46	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-47	Redogörelse för samtliga aspekter som redovisas	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-48	Redovisa effekten av eventuella revideringar av information som ingår i tidigare redovisningar, och skälen till sådana revideringar	Inga förändringar jmf med 2018.
GRI 102-49	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller omfattning och aspekternas avgränsningar	Inga förändringar jmf med 2018.
GRI 102-50	Redovisningsperiod	Kalenderår
GRI 102-51	Datum för publicering av den senaste redovisningen	2018-05-23
GRI 102-52	Redovisningscykel	Årligen
GRI 102-53	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	Henrik Nordgren
GRI 102-55	GRI index	GRI index
GRI 102-56	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrande av redovisningen	Revisor lämnar yttrande enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Ekonomiska standarder

Ekonomiskt resultat GRI 201-4

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Årsredovisning, sid 16-19
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Årsredovisning, sid 16-19
GRI 201-4	Finansiellt stöd från den offentliga sektorn	Årsredovisning, sid 16-19

Miljömässiga standarder

Utsläpp till luft och vatten GRI 305-3

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 305-3	Andra indirekta (scope 3) växthusgasutsläpp	Hållbarhetsrapport, sid 91-92. Redovisas delvis.

Rädda Barnens årsrapport 2019

Sociala standarder

Anställningsformen GRI 401-1

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 401-1	Nyanställda och personalomsättning	Delvis redovisat i Hållbarhetsrapport, sid 86

Kompetensutveckling GRI 402-2

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 404-2	Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare	Hållbarhetsrapport, sid 85

Mångfald och jämställdhet GRI 405-1

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 405-1	Mångfald och jämställdhet hos styrelse, ledning och anställda	Delvis rapporterat i Hållbarhetsrapport, sid 86

Anti-korruption GRI 205

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 205-1	Totalt affärsenheter och dess procentandel av verksamheten som blivit utvärderade för korruptionsrisk samt vilka väsentliga risker som identifierats	100 %, Rädda Barnen ska ses som en enhet
GRI 205-2	Kommunikation och utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan av korruption	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 205-3	Bekräftade incidenter och vidtagna åtgärder	Hållbarhetsrapport, sid 86

Etisk marknadskommunikation GRI 417-1

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 417-3	Fall av bristande efterlevnad avseende marknadskommunikation	Hållbarhetsrapport, sid 83-84

Rädda Barnens årsrapport 2019

NGO Branschtillägg utifrån G4 core

Etisk insamling

NGO 8 (G4 core)	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag	Hållbarhetsrapport, sid 89
-----------------	--	----------------------------

Rädda Barnens egna ämnen

Fördelning av insamlade medel (RB 1)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 88
RB 1	Fördelning av insamlade medel	Hållbarhetsrapport, sid 88

Lagefterlevnad (RB 2)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 89
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 89
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 89
RB 2	Lagefterlevnad	Hållbarhetsrapport, sid 89

Uppföljning och utvärdering (RB 3)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Effektrapport, sid 47
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Effektrapport, sid 47
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Effektrapport, sid 47
RB 3	Uppföljning och utvärdering	Effektrapport, sid 47

Uppföljning och utvärdering (RB 3)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Effektrapport, sid 47
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Effektrapport, sid 47
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Effektrapport, sid 47
RB 3	Uppföljning och utvärdering	Effektrapport, sid 47

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till riksmötet i Rädda Barnen, org.nr 802002-8638

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2019 på sidorna 87-106 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 29 maj 2020

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor